

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

మే-2000

రూ-10/-

శ్రీ రామ

శ్రీమత్పయోనిధినికేతన! చక్రపాణే!
భోగీంద్ర భోగ మణిరంజిత పుణ్యమూర్తే!
యోగీశ శాశ్వత శరణ్య! భవాబ్ధి పోత!
లక్ష్మీనృసింహ! మమదేహి కరావలంబమ్ ॥

"శ్రీమంతమైన క్షీరసాగరాన్ని నివాసంగా చేసుకున్న చక్రహస్తా! సర్ప రాజమణులచే ప్రకాశిస్తున్న పుణ్యమూర్తీ! (నరసింహునికి గొడుగులా సర్పరాజు పడగలుంటాయి.) వాటి మణుల ప్రకాశాల నడుమ దీపిస్తున్న మూర్తీ! యోగీశ్వరులు శాశ్వతంగా శరణు వేడే స్వామీ! సంసార సముద్రాన్ని దాటించే నావ వంటి వాడా! లక్ష్మీనృసింహా! నాకు చేయూతనీయుమా". ఇది ఆదిశంకరులు విరచించిన 'లక్ష్మీనృసింహ కరావలంబన స్తోత్రం' లోనిది.

నమోస్తు విష్ణవే తస్మై యస్యాఽభిన్నమిదం జగత్ ।
ధ్యేయః స జగతామాద్యః స ప్రసీదతు మేఽవ్యయః ॥
యత్రోత మేత త్ప్రోతం చ విశ్వమక్షరమవ్యయమ్ ।
ఆధారభూతః సర్వస్య స ప్రసీదతు మే హరిః ॥
ఓం నమో విష్ణవే తస్మై నమస్తస్మై పునః పునః ।
యత్ర సర్వం యతః సర్వం యః సర్వం సర్వసంశ్రయః ॥

"ఈ జగత్తు ఎవనికి అభిన్నమో ఆ విష్ణువునకు నమస్సు.

సర్వజగత్తుకీ ఆది కారణమై, సర్వ యోగులకూ ధ్యేయమైన అవ్యయుడు (తరుగుదల లేనివాడు) నా యెడల ప్రసన్నుడగుగాక.

ఎవనినుండి విశ్వమంతా సృష్టిస్థితి లయాదులతో ప్రవాహరూపంగా జరుగుతోందో. ఆ అక్షర (నాశరహితుడు), అవ్యయ తత్వమైన నారాయణుడే సర్వమునకూ ఆధారభూతుడు. ఆ హరి నా ఎడల ప్రసన్నుడగుగాక!

సర్వం ఎక్కడవుందో, ఎక్కడినుండి ఉన్నదో, సర్వమూఏదో, దేని నాశ్రయించి వుందో అదే హరితత్వం, ఆ విష్ణువునకు నమస్సులు. పలుమార్లు నమస్సులు.

(విష్ణుపురాణం)

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

మే 2000

సంపుటి 1 సంచిక 10

వ్యవస్థాపక సంపాదకుడు :
సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ప్రచురణకర్త
ఉపద్రష్ట శివప్రసాద్

ఈ ఋషిపీఠం భారతీయ మానస పత్రికలో ప్రచురింపబడిన రచనలలోని భావములు ఆయా రచయితలవేనని పాఠకులు గమనించ మనవి. వాటికి, సంపాదక వర్గంగాని, యాజమాన్య వర్గం గాని బాధ్యత వహించదు.

చిరునామా : 'పార్క్‌వ్యూ', నెం.6, 4వ ఫ్లోర్, 85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్, టి.నగర్, చెన్నై-600 017. ఫోన్ : 8281159

మనకి 'శుభ్రత' మరొకరు బోధించాలా!

మన భారతదేశంలో 'శుభ్రత' అనేది శూన్యం. పరిసరాలు కలుషితం చేసుకోవడం మనకలవాటు. దీనితో విదేశస్థుల్లో కొందరు మనదేశాన్ని ''ప్రపంచదేశపు చెత్తబుట్ట'' (Dustbin of the World) అని అన్నవాళ్లూ ఉన్నారు. ఒక కోణంతో చూస్తే దాన్ని సమర్థించవచ్చు - విదేశీ సంస్కృతిలోని చెత్తనంతా మనం పోగుచేసుకుంటున్నాం కనుక.

అదలావుంచితే – ఈ 'అపరిశుభ్రత' మనకి సంప్రదాయం కాదు, శుభ్రతగురించి, పరదేశస్థులు చెబితే గ్రహించాల్సిన దౌర్భాగ్యస్థితికి చేరుకున్నామంటే ఎంత పతనావస్థలో ఉన్నామో స్పష్టమౌతోంది. శుభ్రత విషయం సమగ్రంగా ప్రపంచదేశాలకు తెలియాలి అంటే – భారతీయ సనాతన ధర్మగ్రంథాలని చదవాలి. పరదేశాల పాలనలో మ్రగ్గిపోయి, వారి పశు నాగరికతా ప్రభావంచేత మనకీ దుస్థితి దాపురించిందేమోగానీ – 'శుభ్రత గురించి' ప్రపంచానికి బోధించడంలోనూ మన ఋషి సంస్కృతే జగద్గురు స్థానం వహిస్తుంది.

మనకి పుణ్యనదులు చాలా ఉన్నాయి. వాటి స్నానఘట్టాల దగ్గరకి, స్నానం చేద్దామని వెళితే సర్వభ్రష్టంగా, పరమ అసహ్యంగా ఉంటాయి. ఇంచుమించు అన్ని పుణ్యనదుల్లోనూ ఇదే పరిస్థితి. కానీ నదీస్నానం ఎలా చేయాలో మన సంస్కృతి చెప్పింది. అది గమనించాలి.

నదుల్లో స్నానానికి అవసరమైనంత మేర స్వల్పంగా ఈత కొట్టడంవేరు. అంతేగానీ ఈతకోసం నదీజలాలను ఉపయోగించ కూడదు. నగ్నంగా స్నానం చేయకూడదు.

నదులలో, నదీతీరాలలో మలమూత్రవిసర్జన, ఉమ్మివేయడం మహాపాతకం. అంతేకాదు స్నానం చేసిన తడిబట్టనీరు సైతం నది నీటిలోకి వెళ్లేలా పిడవకూడదు. కొంత దూరం వచ్చి, ఏదైనా రాతిప్రాంతం చూసి అక్కడే పిడవాలి.

అలాంటిది మనం బట్టలూ అక్కడే ఉతికి, ఉమ్మివేస్తూ, షాంపూ స్నానాలు చేస్తూ ఎంత పాపం చేస్తున్నాం. అలాంటి స్నానాలు చేస్తే పుణ్య నదీస్నానపుణ్యఫలం లభించదు సరికదా, శాస్త్రవిరుద్ధంగా అశౌచంగా ప్రవర్తించిన ఘోరపాతకఫలాన్ని అనుభవించ వలసి వస్తుంది.

నదిని దేవతగా, తల్లిగా భావించిన ఈ సంస్కృతిలో అమ్మను అవమానించడం ఎంత విచారకరం! నదీ స్నాన సమయంలో చేయకూడనివి ఈ వేద మంత్రం చెప్తోంది.

నాఉప్సు మూత్రపురీషం కుర్యాత్
ననిష్ఠీవేత్ న వివసనస్నాయాత్ .. (అరుణం)

అలాగే ధ్యానం, పూజ, వంట మొదలైనవి చేసే స్థలంలో పరిశుభ్రత చాలా అవసరం. మరో సంస్కృతికి తెలియనిదీ, మన సంస్కృతికే తెలిసినదీ మరొకటి వుంది – అది ''శౌచం''.

శౌచం – అంటే బాహ్యప్రపంచ శుభ్రతతోపాటు, సూక్ష్మప్రపంచ ప్రభావం... భారతీయఋషి దర్శించి ఏనాడో ప్రబోధించాడు. స్థూలప్రపంచం మాత్రమే చూసే సంకుచిత దృష్టికి ఆ రహస్యం బోధపడక, ఎన్నో శౌచాచారాలు దూరంగా వెళ్ళిపోయాయి.

ఉభయ సంధ్యల్లో స్నానం, అభ్యంగన స్నానం, మంగళ స్నానం మొదలైన వివిధ స్నానాలు మనకి ఉన్నాయి. నిత్యకర్మలకీ, దైవకర్మలకీ, ఆహారసేవనానికీ కూడా స్నానం ముఖ్యం. స్నానం చేయకుండా అవి చేయడం పాపం కూడా. విజ్ఞానశాస్త్ర ప్రకారం – ఒక రాత్రి నిద్రలో మన శరీరంలో ఎన్నో నిర్జీవకణాలు చర్మం ద్వారా, శరీర రంధ్రాల ద్వారా బయట పడతాయి. అటువంటి ఒంటితో వంట, దైవ పూజవంటివి చేస్తే అంతా రోగక్రిములమయమై, అనారోగ్య కేతువౌతుంది.

భౌతిక విజ్ఞాన దృష్టితో ఈ మాత్రమే వ్యాఖ్యానించవచ్చు. కానీ ఇంతకుమించిన సూక్ష్మప్రపంచ దృష్టితో, దేవతా శక్తులు (Positive forces) నిత్యశుద్ధాలు. క్షుద్రమైన విపరీత శక్తులు (Negative Powers) అశుభ్రతని ఆశ్రయించుకుంటాయి. కాబట్టి శబ్దశక్తితో, భావనాశక్తితో మనస్సునీ, మనిషినీ, సూక్ష్మప్రపంచాన్నీ శుద్ధిచేసే ప్రక్రియని మనసంప్రదాయం ప్రవేశపెట్టింది. అందుకే దైవనామ స్మరణ, దైవభావన, 'అఘమర్షణ మంత్రోచ్చరణ' మన స్నానాలలో ఉన్నాయి. అంటే 'బాహ్య – అభ్యంతరశుభ్రత' ఇక్కడ ప్రధానం. శుభ్రత విషయంలో కూడా విదేశీయులకన్నా ఎన్నో మెట్లుపైన ఉంది మన ఋషిసంప్రదాయం.

కానీ దానిని విస్మరించడం, ప్రచారం చేయకపోవడం మన అపరాధం ప్రతి నదీ తీరంలో, క్షేత్రాలలో స్వచ్ఛంద సంస్థలు పూనుకొని ఒక ఉద్యమంలా ప్రజలకి ఈ విషయాలు చెప్పి వాటి పావిత్ర్యాన్ని కాపాడాలి. శుభ్రతని భంగపరచే వారిని కఠినంగా శిక్షించే పద్ధతులు అమలు పరచాలి.

ఇదిలా వుండగా – 'మడి' అనేది శౌచంలో ప్రధానం. మడిగా

వండి, దేవునికి నివేదించడం వల్ల దైవీశక్తి (Positive Power) వలన ద్రవ్యగత దోషం, విపరీత శక్తుల ప్రభావం లేకుండా ఆహారం శుద్ధమవుతుంది. ఆ ఆహార శుద్ధివల్ల, సత్త్వశుద్ధి, తద్వారా చిత్తశుద్ధి, క్రమంగా కైవల్యం. అందుకే నిరంతరం శౌచానికి ప్రాధాన్యమిచ్చారు. ఈ శౌచం ఏ ఒక్క జాతికో, ఏ ఒక్క వర్గానికో పరిమితం కాదు. అందరికీ అవసరం.

అయితే ఈ 'మడి' అనే దానిపట్ల కూడా అవగాహన కోల్పోయాం. తడి బట్టలతో వండడం, పరిసరాలన్నీ పరమ అసహ్యంగా ఉంచుకొని వండడం శౌచం కాదు. తడి బట్టలతో వంట వండడం కూడా అపరాధంగా చెప్పింది శాస్త్రం.

తడిపాక బాగా ఆరిన వస్త్రాన్నే కట్టుకోవాలి. అలాగే భోజనం చేయడంకూడా. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు, ఎక్కడ పడితే అక్కడ తినరాదని చెప్పారు. అయితే దీనిని చాదస్తం కింద పారేస్తాం. ఉచ్ఛిష్టాలు (ఎంగిళ్ళు), అపరిశుభ్రత వంటివున్నచోట తినడం అనారోగ్యానికి హేతువని అందిరికి తెలిసిందే. అంతేకాక వండేవారి మనఃప్రవృత్తుల ప్రభావం వంటమీద ఉంటుందని ఇటీవల చాలామంది విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు ఘోషించారు. మరి వీటిని ఏనాడో దర్శించిన ఋషి సంస్కృతి మాటని ఏమంటాం? మంచి భావాలతో, దైవభావనతో వండాలనీ, ఒకచోట కూర్చుని, దైవస్మరణతో భుజించాలని మన సంప్రదాయం. అంట్లు, ఎంగిళ్లు కలపడం పనికిరాదని అంటారు. వండిన వంట ఆ సమయంలోనే శుద్ధం. తరువాత ఒక్కమెతుకు బైటవున్నా అది బాక్టీరియాకి కారణమౌతుంది. కాబట్టి నిలవవంటల్ని తినడం 'అశౌచం' అన్నారు. భారతీయుడి మాట చెప్తే మనం 'చాదస్తం' అంటాం. విదేశస్థుడు చెప్తే 'సైన్స్' అంటాం. ఎలాపడితే అలా ఒళ్లో కంచాలు పెట్టుకొని తినడం, మంచాలపై తినడం, తినే చేత్తోనే వండిన పాత్రల్ని ముట్టుకోవడం, ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు తినడం, తిన్న తరువాత ఆ చోటుని నీటితో శుద్ధి చేయకపోవడం ఇవన్నీ అసలైన అనాగరిక చిహ్నాలు. కానీ మన సంప్రదాయప్రకారం తినే పద్ధతి ఎంత అభివృద్ధిచెందిన నాగరికమో ఆలోచించుకోండి.

పరిశీలించి వైజ్ఞానికంగా చూస్తే, కళ్లు మిరుమిట్లుగొలిపే ఆర్షవిజ్ఞాన దీధితికి నమస్కరిస్తాం. ఇంకా సూక్ష్మప్రపంచ దృష్టితో చూస్తే మరింత నమ్రులమై ఈ సంస్కృతికి భక్తులమవుతాం.

లోపలదరిద్రాన్ని దాచి, బైట అందమైన 'ప్యాకింగ్' చేసే 'పైపైమెరుగుల సంస్కృతి' మనదికాదు. లోపలా, బయటా కూడా శుద్ధత్వాన్నే ఉంచిన 'శౌచసంస్కృతి' మనది.

అందుకే ధర్మంలో శౌచానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. సత్యం, అహింస, శౌచం, అస్తేయం... ఈ నాలుగు ధర్మవృషభానికి నాలుగు కాళ్ళు.

అయితే మన సంస్కృతిని ఇప్పుడు దూరం చేశాం. ఒక వైపు అవగాహనారాహిత్యం, మరోవైపు మనసంస్కృతిని మనమే గౌరవించని నెత్తికెక్కిన అహంకారం, పరవ్యామోహం... ఇవన్నీ ఆదివ్యసంప్రదాయ ప్రకాశాన్ని మనం కోల్పోతున్న అవస్థకి కారణాలు. మంచినీళ్లని కూడా కొనుక్కొని తాగవలసి వచ్చిన ఈ కలికలుషానికి ఇవే హేతువులు.

కలుషితమైన పుణ్యనదిలాంటి భారతీయసంస్కృతి వాహినిని వినిర్మలం చేసేందుకు త్రికరణశుద్ధిగా కృషిచేసే సంకల్ప బలాన్ని మనకు ఆ దైవం ప్రసాదించాలని ప్రార్థిద్దాం.

సామవేదం షణ్ముఖశర్మ.

ఏజెంట్లకు గమనిక!

'ఋషిపీఠం' భారతీయ మానసపత్రికకు పాఠకాదరణ అనూహ్యంగా లభిస్తోంది. అయితే సుస్థిర భవిష్యత్తులో ఈ పత్రికను సువ్యవస్థితం చేసేందుకు, ఏజెంట్ల సహకారం అవసరం.

మే నెల నుండి డిపాజిట్లు కట్టే ఏజెంట్లకు మాత్రమే 'ఋషిపీఠం' ఏజెన్సీ ఇవ్వబడు తుంది. కనుక ఆసక్తి గలవారు వెంటనే 'ఋషిపీఠం' చిరునామాను సంప్రదించండి.

- సర్క్యులేషన్ మేనేజర్

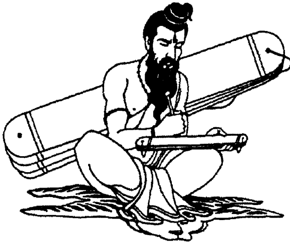
ఋషిపీఠం

పాఠకులకు గమనిక

ఋషిపీఠం'

భారతీయ మానసపత్రిక మీ ఊరిలో లభ్యంకాని యెడల, వెంటనే చందాదారులుగా చేరి, క్రమం తప్పకుండా పత్రికను అందుకోండి!

- సర్క్యులేషన్ మేనేజర్

సూర్యాది దేవతాశక్తులను దర్శించిన "వామదేవ మహర్షి"

ఋషులలో ప్రాముఖ్యమున్న వామదేవుని ప్రసక్తీ, ప్రశస్తీ ఋగ్వేదంలోనూ, పురాణాల్లోనూ కనబడుతోంది.

గౌతమ మహర్షికుమారుడైన వామదేవుడు 'గోత్రకర' ఋషులలో ప్రముఖుడు. తపస్సు, స్వాధ్యాయం, అనుష్ఠానం, ఆత్మనిష్ఠలలో గణనీయమైన ప్రసిద్ధిని సాధించాడు.

ఇంద్ర, అగ్ని, సవితా దేవతల ఉపాసకుడు. ఆయన జీవితంలో శౌచం, అపరిగ్రహం (ఇతరుల నుండి ఏమీ స్వీకరించకపోవడం), పరహితం వంటి ఉదాత్తభావాలు ప్రతిష్ఠితమయ్యాయి.

తపస్స్వాధ్యాయ ఆధ్యాత్మసాధనల బలంపై ఆయన మంత్రశక్తి దర్శనం సాధ్యమయ్యింది.

రామాయణాదుల్లో కూడా ఆయన వైశిష్ట్యాన్ని పేర్కొన్నారు. దశరథుని ప్రధాన ఋత్విక్కుల్లో ఒకనిగా వాల్మీకి రామాయణం పేర్కొంది. రవికుల పురోహితుడైన వసిష్ఠునితో పాటూ ఈ మహర్షిని ప్రస్తావించింది రామాయణం.

ఋత్విజౌ ద్వావభిమతౌ
తస్యాస్తాం ఋషిసత్తమౌ।
వసిష్ఠోవామదేవశ్చ
మంత్రిణశ్చతథాపరే॥

(వాల్మీకి రామాయణం)

ఋగ్వేదంలోని ఒక మండలానికి ద్రష్ట అయిన వామదేవుడు - సహజజ్ఞాన శోభితుడని వాయుపురాణం చెప్తోంది. 'జ్ఞానతో ఋషితాంగతః' - జ్ఞానమువలన ఋషిత్వాన్ని పొందాడని ఆ పురాణవాక్యం.

ఋగ్వేదంలో ఆయన పరిచయం లభిస్తోంది. గర్భగతుడై ఉన్నప్పుడే బ్రహ్మవిద్యామయునిగా, ఆత్మజ్ఞానిగా దీపించినట్లు ఆ వేదవృత్తంలో స్పష్టమౌతోంది.

గర్భంలో ఉన్నప్పుడే ఆయన జ్ఞానబోధచేస్తూ, జన్మవేదన లేకుండా, ఒక పక్షివలె వెలుపలికి వచ్చాడు. ప్రకృతికి విరుద్ధంగా జరిగిన ఈ పనికి ఇంద్రుడు కోపగించుకున్నాడు. దాంతో దివ్య వాక్కులతో ఇంద్రుని ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు. ఆ సూక్తములతో శాంతిపొంది, ఇంద్రుడు వామదేవుని అనుగ్రహించాడు.

గర్భస్థుడై ఉన్నప్పుడు వామదేవుడు చెప్పిన ఆత్మవిద్యావచనాలు కూడా లోతైన అవగాహనతో కూడిన తాత్త్విక ప్రకాశాన్ని పట్టి చూపిస్తాయి.

కొంతకాలానికి - కాలవశాత్తూ దారిద్ర్య పీడితుడైనప్పుడు, దివ్యసూక్తాలతో ఇంద్రుని స్తుతించగా, ఇంద్రానుగ్రహంచేత సంపన్నుడైనట్లుగా ఋగ్వేదంలో చెప్పబడింది.

'దేవతలలో శ్రేష్ఠుని'గా ఇంద్రుని తత్త్వాన్ని ఆ సూక్తాలు వ్యాఖ్యానించాయి.

విశ్వామిత్రుని ద్వారా దృష్టమైన 'సంయాతసూక్తం' వామదేవుడే ప్రచారంలోకి తీసుకువచ్చాడు.

వామదేవుని యజ్ఞానికి ఇంద్రుడు స్వయంగా రక్షకుడై ఉన్నాడు.

గాయత్రీ దివ్యశక్తికి ఉపాసకునిగా కూడా వామదేవుడు ఋషి శ్రేష్ఠుడయ్యాడు. 24 అక్షరాల గాయత్రిలో ఒక్కొక్క అక్షరానికీ ఒక్కొక్కఋషీ "ద్రష్ట"గా శాస్త్రం చెప్తోంది. అందులో 5వ అక్షరానికి వామదేవుడే ఋషి.

ఇంద్రతత్వంతోపాటూ అగ్నితత్వాన్ని కూడా తన సూక్తాలద్వారా ప్రత్యక్షంచేశాడీ మహర్షి.

'వామదేవ-మండలం' (ఋగ్వేదీయం)లో వామదేవుడు దర్శించిన మంత్రాలలో రాజర్షికుత్సుని గాథ కూడా ఎంతో తత్త్వాన్ని అందిస్తోంది.

సౌరశక్తిని దర్శించి, ఆవిష్కరించడంలో కూడా వామదేవుని ఆర్షశక్తి ద్యోతకమవుతుంది. సూర్యభగవానుని సర్వాత్మగా, సర్వవ్యాపకునిగా, సర్వనియంతగా, సర్వాధారుడైన పరబ్రహ్మగా నిరూపించాడీ మహర్షి.

"హంసః శుచిషత్" అనే ప్రసిద్ధ ఋగ్వేదమంత్రం ఈ మహర్షిచేత దర్శింపబడింది.

"ఆదిత్యమండలంలో, దాని మధ్యలోనున్న హిరణ్మయ పురుషుడు ద్యులోక ప్రతిష్ఠాత్మక ఉపాసితుడు. ఆ సూర్యుడే గార్హపత్యాగ్ని, లౌకికాగ్ని. జీవులలో చైతన్య రూపమైన అంతరాత్మగా భాసించే సత్య స్వరూపుడు సూర్యభగవానుడే. వ్యోమంలో, ఉదకంలో, రశ్ములలో ప్రకటింపబడేది ఆయన తేజమే. ఇతరదేవతలు కేవలం ఉపాసకులకే ప్రత్యక్షం. ఆదిత్యుడొక్కడే సర్వులకూ ప్రత్యక్షదైవం. విద్యుద్రూపంలో భాసించేదీ ఈ దైవమే. సర్వులూ ఉపాసించదగ్గ బ్రహ్మతత్త్వము ఆదిత్యుడు" - అని సౌరశక్తిని ప్రతిష్ఠించాడు వామదేవుడు.

ఈ మహర్షి దర్శించిన మంత్రభాగంలో వార్తాశాస్త్రం, కృషిశాస్త్రాలకు సంబంధించిన అనేక మంత్రాలు ఉన్నాయి. ఆజ్యసూక్తాదులు కూడా ఎంతో ఆర్షవిజ్ఞానాన్ని అందజేసే మంత్ర భాగాలు. పంచదేవతాపరమైన మంత్రాలు సైతం ఉపాసన విషయకంగా ఎన్నోరహస్యాలు తెలియజేస్తున్నాయి.

ఈ విధంగా ఋగ్వేదీయ చతుర్థ మండల మంత్రభాగాలను దర్శించిన వామదేవుని బ్రహ్మవిద్యాసంపత్తి వేదప్రసిద్ధం. ✷

బుద్ధిర్బలం యశోధైర్యం
నిర్భయత్వ మరోగతా ।
అజాడ్యం వాక్పటుత్వంచ
హనుమాన్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

''హనుమంతుని స్మరణవల్ల బుద్ధి, బలం, యశస్సు, ధైర్యం, నిర్భయత్వం ఆరోగ్యం, చైతన్యం, వాక్పటిమ లభిస్తాయి.''

శ్రీమద్రామాయణ మహాకావ్యం మన భారతీయుల సనాతన ధర్మగ్రంథాలలో ప్రథమగణ్యమైనది. యావద్భారతమేకాక, యావత్ ప్రపంచం వేనోళ్లా కీర్తించే ఈ దివ్య కథని ఆదిగా వాల్మీకి కావ్యంగా రచించాడు.

మంత్రశక్తులను గర్భీకరించుకున్న శ్లోకాలతో ఆదినారాయణుని పూర్ణావతారమైన శ్రీరాముని కథను 'రామాయణం'గా రచించారు. ఇందులో మూడు రత్నాలు ఉన్నాయి. ఒకటి – విష్ణువు: రాముడు, రెండు – శక్తి: సీత, మూడు – రుద్రుడు: హనుమంతుడు. వీరు ముగ్గురు ఉపాస్యమూర్తులు.

రామాయణ కావ్యమున అవతార మూర్తులైన వీరు ముగ్గురూ ఆదర్శ మూర్తులుగా మానవజాతికి తమజీవితాన్ని మహోపదేశంగా చూపినవారు. ఎంత ఆదర్శ మూర్తులో, అంత ఆరాధ్యమూర్తులు.

మానవీయ ఆదర్శాలతో పాటూ, దైవీయ అనుగ్రహాన్ని కూడా ప్రకటించే వీరి తత్వాలను అనేక ఆగమ శాస్త్రాలు, రామాయణాలు, ఉపనిషత్తులు వివరించాయి.

హనుమంతుని వినయం, పాండిత్యం, ధీబలం, వజ్రాంగబలం, సచ్ఛీలత, యోగ శక్తి, వాగ్వైదుష్యం, భక్తిశక్తి, కార్యకౌశలం, దీక్ష, లక్ష్యసాధన, యుక్తి, సమయస్ఫూర్తి... వంటి గొప్పగుణాలు రామాయణకథలో చకచ్చకితంగా ప్రకాశిస్తున్నాయి.

ముఖచిత్ర కథనం

శ్రీరామదూతం శిరసానమామి

ఆంజనేయుని దివ్యచరిత్ర రామాయణంలోనే కాక, స్కాంద, పాద్మ, అగ్ని, నారద, మార్కండేయాది పురాణాలలోనూ, పరాశరసంహిత, అగస్త్యసంహిత, శౌనకసంహిత, సుదర్శనసంహితమొదలైన మంత్ర శాస్త్ర గ్రంథాలలోనూ చాలా విస్తృతంగా వివరించారు.

దుష్టానాం శిక్షణార్థాయ
శిష్టానాం రక్షణాయచ ।
రామకార్యార్థ సిద్ధ్యర్థం
జాతః శ్రీహనుమాన్ శివః ॥

(పరాశరసంహిత)

సాక్షాత్తు శివుడే దుష్టశిక్షణకై, శిష్టరక్షణకై, రామకార్యార్థ సిద్ధికై హనుమంతునిగా అవతరించాడు.

వైశాఖేమాసి కృష్ణాయాం
దశమీ మందసంయుతా ।
పూర్వాభాద్రా కుంభరాశౌ
మధ్యాహ్నే కర్కటాంశకే ।
కౌండిన్యవంశే సంజాతో
హనుమానంజనోద్భవః ॥

వైశాఖమాస, కృష్ణపక్ష దశమి, శనివారం నాడు పూర్వాభాద్ర నక్షత్రాన, కుంభరాశిలో, మధ్యాహ్నవేళ కర్కటాంశ యందు, కౌండిన్య వంశాన జన్మించాడు ఆంజనేయుడు.

శివుని అష్టమూర్తులలో ఒకడు

వాయుదేవుడు.

కేసరి అనే వానరవీరుని భార్య అయిన అంజనాదేవి తపఃఫలంగా వాయువుద్వారా రుద్రతేజం అంజనలో ప్రవేశించింది. ఆ అంజనాదేవి గతజన్మలో ''పుంజికస్థల'' అనే అప్సరస.

రుద్రతేజస్స్వరూపుడైన ఆంజనేయుడు సకల దేవతాత్మకుడు.

ఆంజనేయః పూజితశ్చేత్
పూజితా సర్వదేవతా

ఆంజనేయుని పూజించితే, సర్వ దేవతలను పూజించినట్లే. బాల్యమందే ఫలమని భ్రమించి సూర్యమండలానికి ఎగసిన వీరాంజనేయుని సమస్తదేవతలు దీవించి తమ తమ శక్తులను ఆయన కిచ్చారు. ఏ అస్త్రశస్త్రాల చేతగానీ బాధింపబడకుండా ఉండేలా వరాలనను గ్రహించారు.

ఆయన బాల్యంలో చేసే అల్లరి భరించలేక 'అనవసరమైన వేళ వరకు తన బలం తనకు గుర్తుకాకుండా మహర్షులు శాసించారని కథ. అందుచేతనే వాలిని చంపకుండా, సుగ్రీవునితో పాటు పారిపోయాడని ఉత్తర రామాయణకథ.

అయితే రామకార్యం కోసమే అవతరించిన హనుమ, తదితర కార్యాల జోలికి

వెళ్లననే సంకల్పం చేతనే, సముద్ర లంఘనం వరకు తన విజృంభణని ప్రదర్శించలేదు. శ్రీరామదూతగా, రామకార్యసిద్ధి చేసేందుకై అవతరించాడు కనుక, ఆ వేళవరకు జాంబవంతుడు కూడా కనుమప్రతాపాన్ని తెలియజేయలేదు.

రామాయణ మహామాలా రత్నం
వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥

రామాయణమనే మహామాలకు మణిపూసలా ప్రకాశించే దైవం హనుమ.

హనుమంతుడే ప్రధానదైవంగా నడిచిన 'సుందరకాండ' మహామహిమాన్వితమైన కాండగా పారాయణాది విధులకు వినియోగిస్తున్నారు. వాటివల్ల దివ్యఫలాలని పొందుతున్నారు. సుందరకాండలో ఆది నుండి అంతంవరకు హనుమంతుడు లేని ఘట్టం లేదు. ప్రతిచోటా ఆయనను అనుసరించి మనహృదయం ఆనందమయమవుతుంది.

పూర్తిశక్తితో విజృంభించి సముద్ర లంఘనంచేసి, యుక్తితో శక్తితో మైనాక, సురసలను దాటుకొని, సింహికని చంపి, లంకిణిని అణచి, సీతమ్మ జాడకనిపెట్టి, తన మహద్రూప ప్రదర్శనతో సీతమ్మచేత ప్రశంసలందుకొని, మహారాక్షస వీరుల్ని తుదముట్టించి, రావణుని హడలెత్తించి, లంకా దహనం చేసి, రాముని ఎదుటనిలిచిన ఆ మహా రుద్రుని గాథ దివ్యమై ఎన్నో మహిమలను కలబోసుకుంది.

స్వకీయమైన సహజతేజం రుద్రశక్తి, రామాజ్ఞచేత శ్రీరామావేశం, శ్రీరామభక్తులైన సర్వవానరుల ఆవేశం, సాగరమైనాక సురసాదేవీ మొదలైన దేవతా శక్తుల ఆవేశం, సీతా శ్వాసన వలన ఆ సీతా పరమేశ్వరీ శక్తి ఆవేశం.... ఇన్నీ కలసి సర్వదేవతామయుడయ్యాడు ఆంజనేయుడు.

''ఏతాదృశ సర్వదేవతాశక్తి పూర్ణత్వమేవ
సున్దరత్వమితిజ్ఞేయమ్''

అని భాష్యకారుల వచనం.

ఈ దేవతాశక్తుల పూర్ణత్వమే సుందరత్వం. అందుకే ఆంజనేయుడు సుందరుడు. ఆయనపేరుమీదనే ''సుందరకాండ'' అనే నామం వచ్చింది.

పరాశరసంహితలో – హనుమంతుని పేరు 'సుందరుడు' అని పేర్కొన్నారు.

''సుందరస్యచ మంత్రస్య వాల్మీకి ఋషి
రుచ్యతే - ఆంజనేయోదేవతా చ
మారుతాత్మజ బీజకం, శక్తిశ్చ చాంజనాసూను
ర్వాయు పుత్రేతికీలకం''

అని 'సుందరహనుమన్మహామంత్రం' గురించి వివరణ ఉంది. ఆ మంత్రానికి ధ్యాన శ్లోకంలో కూడా–

బాలార్కాయుత తేజసం త్రిభువన ప్రక్షోభకం ''సుందరం.'' అని పేర్కొన్నారు.

సుందరహనుమన్మంత్రంలోని ప్రస్తావితమైన నామాలను మహర్షి వాల్మీకి సుందరకాండలో చాలా అద్భుతంగా నిబద్ధీకరించారు. సుందరకాండ మొదటి శ్లోకమైన ''తతో రావణ నీతాయా స్సీతాయాశ్శత్రుకర్శనః'', నుండి ''అభిషిక్తమయోధ్యాయాం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవ'' - అనే శ్లోకం వరకు మధ్యలో నున్న శ్లోకాలలో ఆ మంత్రనామాలు నిబద్ధమై ఉన్నాయి.

ఇదీ సుందరకాండలోని మంత్ర రహస్యం.

సుందరకాండ అంతా హనుమత్కథే. రాముని వైభవం కూడా హనుమంతుని ద్వారా ప్రకటింపబడుతుంది ఈ కాండలో.

''న రావణం సహస్రం మే
యుద్ధే ప్రతిబలంభవేత్''

(వాల్మీకి రామాయణం)

''వేలకొలది రావణులు సైతం నా ముందు నిలువలేరు'' అని హనుమద్వచనం. రాముని చేతిలోనే రావణుడు చావాలి గనుక, రావణుని హనుమంతుడు విడిచిపెట్టాడు. సీతాదేవి ఆ విషయాన్నే హనుమంతునికి హెచ్చరించింది. మహాలక్ష్మీశక్తి అయిన సీతమ్మ, తన శాపాగ్నితోనే రావణుని దగ్ధం చెయ్యగలదు. కానీ రామసంకల్పం తెలిసి విరమించుకుంది. హనుమంతుని కూడా అందుకే హెచ్చరించింది.

అంత మహాబలశాలి అయిన హనుమ మహారామ భక్తుడై తన శక్తియుక్తులన్నీ రామాంకితం చేశాడు.

''దాసోహం కోసలేంద్రస్య రామస్య''

''శ్రీరాముని దాసుడనునేను''. అని ప్రకటించుకున్నాడు.

అభయాంజనేయ, దాసాంజనేయ, వీరాంజనేయ, పంచముఖాంజనేయాది వివిధ మంత్రాకృతులలో దేశమంతటా గణనకందని చోట్ల పూజింపబడుతున్నాడు హనుమస్వామి.

వందే వానర నారసింహ ఖగరాట్
క్రోడాశ్వ వక్త్రాంచితం
నానాలంకరణం త్రిపంచనయనం
దేదీప్యమానం హరం ।
హస్తాబ్జైరసిఖేట పుస్తకసుధాకుంభాం
కుశాద్రీన్ హలం
ఖట్వాంగం ఫణి భూరుహౌ చ దధతం
సర్వారి గర్వాపహమ్ ॥

– అని పరాశరసంహితలో వర్ణించారు.

వానర ముఖం, సింహముఖం, గరు

త్మంతుని ముఖం, అశ్వముఖం, వరాహ ముఖం - ధరించిన పంచముఖాంజనేయుని రూపవైభవమిది. పంచభూత తత్త్వాలకీ ప్రతీకలైన పంచమూర్తుల సమైక్యరూపం, పది చేతులలో ఖడ్గం, ఖేటం, పుస్తకం, అమృతకలశం, అంకుశం, పర్వతం, నాగలి, మంచంకోడు, సర్పం, వృక్షం - అనే పది ఆయుధాలు ధరించి ఉన్నాడు.

సగం జంతువు, సగం నరం - అయిన ఆకృతులు జగత్తత్వ, ఈశ్వరతత్వ సమన్వయ రూపాలుగా మంత్రశాస్త్రం చెప్తోంది. వీరు మహా దివ్య స్వభావంతో, క్షిప్రప్రసాదన (వెంటనే అనుగ్రహించే) లక్షణంతో భాసిస్తారు. అందుకే - ఈ దేవతల ఉపాసన ప్రసిద్ధిచెందింది. మహాగణపతికూడా ఈ దేవతావర్గమే.

అందువల్లనే త్యాగరాజు - ''**శ్రీ గణనాథం భజామ్యహమ్**'' అనే కీర్తనలో-

''**ఆంజనేయావతారమ్**'' అని ఒక మంత్రశాస్త్ర రహస్యాన్ని ద్యోతకం చేశారు. 'ఆద్యంత ప్రభు' నామంతో హనుమాంజనేయుల సమైక్యమూర్తి కూడా కొన్నిచోట్ల ఆరాధింపబడుతున్నాడు.

హనుమంతుని శక్తి సౌర సంబంధమైన సువర్చస్సు. శక్తిసహితునిగా పరబ్రహ్మాను ఉపాసించినప్పుడు, పత్నీ స్థానంలో శక్తిని ఉపాసించడం మంత్రశాస్త్ర సంప్రదాయం. ఆ కారణం చేతనే సువర్చస్సు సువర్చలాదేవిగా, హనుమత్పత్నిగా పూజింపబడుతోంది. సంహితలలో, పురాణాలలో ఆమె సూర్య పుత్రిగా, హనుమంతుని భార్యగా వర్ణింపబడింది.

యస్తుగేహే హనూమన్తం
భక్త్యానిత్యం ప్రపూజయేత్ ।
తద్గృహే తత్ప్రభావేన
నిత్యం లక్ష్మీ రచంచలా ॥
దీర్ఘమాయుర్లభేత్తైష
సర్వతో విజయీభవేత్ ..
మార్యాది భూత సంక్షోభః
తద్దేశేనైవ జాయతే ..

''హనుమంతుని పూజించినచోట ఐశ్వర్యం సుస్థిరంగా ఉంటుంది. దీర్ఘాయురారోగ్యాలూ, సర్వత్రా విజయాలు లభిస్తాయి. మారి మొదలైన భూత సంక్షోభాలు ఉండవు'' అని 'సుదర్శన సంహిత'లో చెప్పారు.

యుద్ధకాండలో కూడా హనువద్విజృంభణని వాల్మీకాదులు అద్భుతంగా వర్ణించారు.

శివప్రసాదమైన కాలాయసత్రిశూలాన్ని కుంభకర్ణుడు రామాదులపై ప్రయోగించగా, దానిని మధ్యలోనే అందుకొని అవలీలగా విరచి, విసరి పారేశాడు శివావతారుడైన హనుమ.

సంజీవని తెచ్చి, మూర్ఛితుడైన లక్ష్మణునికి ప్రాణదానం చేశాడు. సీత జాడ కనిపెట్టి, లక్ష్మణుని బ్రతికించి రాముని ఆనందానికి కారణమయ్యాడు. సీతాశోక వినాశనకారకుడయ్యాడు. అందుకే వాయుపుత్రుని ''శ్రీరామ హృదయానందం'' అన్నారు.

పట్టాభిషేక సందర్భంలో సీతా మహాదేవి పరమ వాత్సల్యంతో ఆంజనేయ స్వామికి రత్నాలహారం ప్రసాదించింది.

ఈ విధంగా సీతారామ హృదయానంద కారియై, శత్రు భీకరుడై, శిష్టశ్రీకరుడై దీపించే మహా రుద్రమూర్తి శ్రీ ఆంజనేయ స్వామి.

సంకటమోచన్, బజరంగబలీ (వజ్రాంగబలీ) మొదలైన అనేక నామాలతో పూజింపబడుతున్న ఆంజనేయునికి సిందూరపు పూత, నవనీతనివేదన, తమలపుటాకుల అర్చన విశేష ఫలప్రదం. ✷

నమో నమో నారసింహ!

నారాయణుని పూర్ణావతారం శ్రీనృసింహ స్వామి. ఈ స్వామి తత్త్వం ఎంతో గంభీర మైనదీ, దివ్యమైనదీ.

దేహమంతా నరాకృతి, ముఖం సింహా కృతి. మాయాకారమైన జగత్తూ, మాయా తీతమైన పరబ్రహ్మతత్వం - రెండింటినీ తెలియజేసే విష్ణ్వాకృతి ఇది.

సర్వాంతర్యామి నారాయణుడని త్రికరణశుద్ధిగా అనుభవానికి తెచ్చుకున్న పరమభక్తశిఖామణి ప్రహ్లాదుడు, నారాయణు డెక్కడున్నాడని తర్జించే రాక్షసాగ్రణిహిరణ్య కశిపుడు.

సంధ్యా సమయాన ఆవిర్భవించాడు నృహరి. మేధస్సు ఎంత తెలివిగా ఉపయో గించి ప్రకృతి జయిద్దామన్నా కుదరదు. మేధావులకు మేధావి నారాయణుడు. అతడి మేధస్సును ఊహించలేం.

మృత్యువును జయిద్దామని తెలివిగా అనేక షరతులు పెట్టిన హిరణ్యకశిపుని తెలివిని తలకిందులుగా చేస్తూ, ఊహాతీతమైన ప్రణా ళికతో అతడిని అంతం చేశాడు నరకేసరి.

వృత్తికీ వృత్తికీ (మనోవృత్తికీ = ఆలోచనకీ) మధ్య ఉండే సూక్ష్మ సమయం సంధ్య. అదే ఈశ్వరుని స్థితి. ఆ నిర్వికార స్థితిలోనే ఈశ్వరావిర్భావం. ఆ మర్మమే ఈ సంధ్యావిర్భావం తెలియజేస్తుంది.

విశేషించి - నృసింహావతారం రక్షణనీ, శిక్షణనీ ఏకకాలంలో ప్రకటించే అవతారం. ప్రహ్లాదుని రక్షించడం, హిరణ్యకశిపుని శిక్షించడం.

''ప్రహ్లాద హిరణ్యకశిపు రంజన భంజన
నిమిత్తాంతరంగ బహిరంగ జేగీయమాన
కరుణావీరరస సంయుతుండును,
మహాప్రభావుండును నైన
శ్రీనృసింహదేవుండావిర్భవించిన...''

-అని భాగవతం వర్ణించింది. కరుణా వీరరసాల సమైక్యమూర్తి నరసింహుడు.

తనలోని రుద్రత్వాన్ని తెలియజేస్తూ ఫాలనేత్రంతో ఆవిర్భవించాడా స్వామి.

ఆ స్వామి చేతి గోళ్ళను ప్రస్తుతిస్తూ పోతనగారు ఇలా అంటారు;

స్ఫురిత విబుధజన ముఖములు
పరివిదళిత దనుజనివహపతి తనుముఖముల్
గురురుచి జిత శిఖి శిఖములు
నరహరికరనఖములమరు నతజనసుఖముల్.

నరహరి చేతి గోళ్లు (నఖములు) నత జనులకు సుఖప్రదములు. దేవతల ముఖా లను వికసింపజేసేవీ, రాక్షస ముఖములను ఛేదించేవీ, అగ్నిజ్వాలలను ఓడించేవీ స్వామి గోళ్లు.

అవి రాక్షసుల పాలిటి వజ్రపు కొడవళ్లు వలె, భక్తజనులకనులకు చలువల చంద్ర వంకలవలె ఉన్నవి - అని భక్తకవివర్ణన.

నరసింహుని వైభవం వేదాలలోనే విస్తృ తంగా చెప్పబడింది.

ఉపాసనకి సంబంధించిన ఉపనిషత్తు లతో నృసింహతాపినీ ఉపనిషత్తు చాలా ప్రసిద్ధి. సృష్టిస్థితిలయకర్తగా నృసింహ స్వామిని ఉపాసించే విధానం ఈ ఉపనిషత్తు అందిస్తోంది. అష్టాదశపురాణాల్లో ''నృసింహ పురాణం'' విశిష్టమైనది.

వేదవేద్యుడు గనుక వేదాద్రి, వేదగిరి (యాదగిరి), వేదాచలం, అంతర్వేది - వంటి వేదసంబంధమైన పేర్లున్న ప్రాంతాలలో నృసింహస్వామి క్షేత్రాలు నెలకొని ఉన్నాయి. ఇవికాక సింహాద్రిలో వరాహలక్ష్మీనరసింహ స్వామి క్షేత్రం వంటివికూడా ప్రసిద్ధం. ఘటికా చలం క్షేత్రాన (షోలంగీర్) కూడా స్వామి వెలసి ఉన్నాడు.

యాద్రగిరి (వేదగిరి) గుట్టలో జ్వాలా నారసింహ, యోగానంద నారసింహ, గండ భేరుండనారసింహ, ఉగ్రలక్ష్మీ నారసింహ, ప్రహ్లాదవరద నారసింహ - అనే పంచ నారసింహ రూపాలతో స్వామి నెలకొని ఉన్నాడు.

పంచక్రోశక్షేత్రమైన 'అహోబిలం' నృసింహక్షేత్రాలలో విశిష్టమైనది. ఇక్కడ ''నవనారసింహరూపాలు'' ఉన్నాయి.

1. కరండనృసింహ, 2. యోగానంద నరసింహ, 3. ఉగ్రనరసింహ, 4. వరాహ నారసింహ, 5. ప్రహ్లాద వరద నారసింహ, 6. ఛత్రవట నరసింహ, 7. మాలోలనరసింహ, 8. జ్వాలా నారసింహ, 9. పవన నారసింహ.

పాపనాశినీ (భవనాశిని) నదీ తీరంలోని దివ్యక్షేత్రమిది.

ఉపాసనామూర్తిగా లక్ష్మీనరసింహ స్వామి మూర్తిని ఈ విధంగా వర్ణించారు:

సత్యజ్ఞాన సుఖస్వరూపమమలం
క్షీరాబ్ధి మధ్య స్థితం
యోగారూఢమతి ప్రసన్నవదనం
భూషా సహస్రోజ్జ్వలమ్।
త్ర్యక్షం చక్రపినాక సాభయకరాన్
బిభ్రాణ మర్కచ్ఛవిం
ఛత్రీభూత ఫణీన్ద్ర మిన్దుధవళం
లక్ష్మీనృసింహం భజే॥

సత్యజ్ఞానందాల కలబోత నరసింహ రూపం. నిర్మలమైన క్షీరాబ్ధి మధ్యంలో, యోగారూఢుడై, ప్రసన్నవదనంతో, అనంతా లంకారములతో, మూడు కన్నులతో, చక్ర, పినాక, అభయాది హస్తాలతో, సూర్య తేజస్సుతో దీపిస్తూ లక్ష్మీసహితుడై ఉన్న నరసింహస్వామికి సర్పరాజు ఛత్రమువలె అమరి ఉన్నాడు.

ఆనాభేర్బ్రహ్మణోరూపం
ఆగళాద్వైష్ణవం వపుః ।
ఆశీర్షాద్రుద్రమీశానం
తదగ్రే సర్వతశ్శివమ్ ॥

-అని నారసింహతత్వాన్ని ఆవిష్కరిం చారు మహర్షులు. ఆ దివ్యదేహంలో నాభివరకు బ్రహ్మతత్వం, అక్కడినుండి గళం వరకు విష్ణుతత్వం, అక్కడినుండి శీర్షం వరకు రుద్రఈశాన శివతత్వం సర్వతః వ్యాపించినది - నరసింహరూపం.

త్రిమూర్త్యాత్మకమైన ఆ ఉగ్రశాంత నారసింహమూర్తి సర్వదేవతాత్మకమై జగద్రక్ష జయుగాక! ✦

ఋషిపీఠం

ఉభయభారతి

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

జరిగిన కథ

మండనమిశ్రుడు పూర్వమీమాంసలో నిధి. ఆయన భార్య ఉభయభారతి శాస్త్ర చర్చల్లో మండన మిశ్రుడిని ఓడించడానికి ఆదిశంకరులు వస్తున్నారని వాళ్ళకి తెలుస్తుంది.

కోట్లకి పడగలెత్తిన వ్యాపారి సమరసేనుడు. తన మిత్రుడైన లవణగుప్తునితో వెళుతుండగా, ఆదిశంకరుల వారిని చూడటం తటస్థించింది. వారితో సంభాషించి, పరివర్తన చెందుతారు. మహిష్మతి మహారాజు అమరసేనుడు పదివంది భార్యలతో వినోదిస్తుంటాడు. మహిష్మతి రాజువద్ద సంస్కృతంలో దేవుని స్తుతిస్తూ కవిత్వం చెప్తాడు. సమరసేనుడు శంకరుని గూర్చి రాజు వద్ద వివరిస్తాడు. మహిష్మతి సరిహద్దులో శంకరునికి సమరసేనుడు పూర్ణ కుంభ స్వాగతం పలుకుతాడు.

ధారావాహిక

అది ఒక చిన్న భవనం. దానిచుట్టూ పెద్ద తోట, తోటలో పెద్ద పెద్ద వృక్షాలూ, లతలూ ఉన్నాయి. సమరసేనుడి సేవకుడినీ, లవణగుప్తుడినీ చూసిన ఒక బ్రహ్మచారి, ఆశ్చర్యంతో వీధి తలుపు తెరిచాడు. అంతా లోపలికి నడిచారు.

నడక దారికి అటూ యిటూ ఉన్న చిన్నచిన్న వృక్షాలకి తగిలించిన పెద్ద పెద్ద పంజరాలలో రకరకాల రంగు రంగుల చిలకలున్నాయి.

దగ్గరగా వచ్చిన ఆచార్యుడిని చూస్తూ, ఒక పంచవన్నెల చిలక, ''ధర్మో రక్షతి రక్షితః, ధర్మో రక్షతి రక్షితః'' అని రెక్క లల్లార్చింది. ఆచార్యుడు కళ్లు విచ్చి చూశాడు. పక్కనే పండు కొరుకుతున్న పచ్చ చిలక, ''కః ధర్మః'' అంది. ఆచార్యుడు దానివైపు తల తిప్పాడు. మరో పొట్టి చిలక ముక్కుతో పొట్ట గోక్కుంటూ, ''ధర్మ స్స్వధర్మః'' అంది. ఆచార్యుడు చిఱునవ్వు నవ్వాడు. కూర్చున్న కఱ్ఱ మీద గిరికీలు కొడుతున్న మరో మువ్వన్నెల చిలక ''స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః'' అని పలికింది. అవతల నుంచి మరో రెండు చిలకలు, ''కర్మణ్యే వాధికారస్తే'' అనీ, ''మాఫలేషు కదాచన'' అనీ అరిచాయి. ''కర్మఫలంతు మోక్షం'' అని ముచ్చటగా ముగించింది మరో చిలక.

ఆ చిలక పలుకుల మధ్య హంసగమనంతో నవ్వుతూ నడక సాగించాడు శంకరాచార్యుడు.

భవన సింహద్వారం మూసిఉంది. పంచాదిలో కూర్చుని అధ్యయనం చేస్తున్న విద్యార్థులు లేచి నిలబడ్డారు.

ఆరోజు మండనమిశ్రుడి తండ్రి ఆబ్దికం. ఆబ్దికం ముగిసే వరకూ సింహద్వారం తెరవబడదు.

మహాకర్మిష్ఠి అయిన మండనమిశ్రుడు పితృదేవతలనర్చిస్తుంటే, కవ్యాన్ని అందుకోవడానికి స్వయంగా వ్యాసజైమినులే భోక్తలుగా వస్తారని ప్రతీతి. కర్మత్యాగులైన సన్యాసులను ఆనాడు మండనుడు చూడడు. అందుచేత వారికి లోపలికి ప్రవేశం లేదు.

విషయం గ్రహించిన శంకరాచార్యుడు, అందరినీ అక్కడే నిలబడమని చెప్పి తాను యింటి వెనక్కి వెళ్ళాడు. పెరటి వసారాలో భోక్తల కాళ్లు కడుగుతున్న మండనుడి కంటికి, హఠాత్తుగా శంకరుడు కనిపించి, క్షణకాలం ఆశ్చర్యపోయాడు. రెండో క్షణంలో విపరీతమైన కోపం వచ్చింది. ఈ సమయంలో సన్యాసిని ఇటు రానిచ్చిన వారెవరు' అని కేకలు పెట్టసాగాడు.

వెంటనే విశ్వదేవుడైన వ్యాసుడు, ''ఆర్యా, మండనమిశ్రా! ఇది పితృయజ్ఞం. యజ్ఞ సమయంలో ఆగ్రహం కూడదు. పితృదేవతల్లు మహా సిగ్గరులు. ఏ రూపంలో వస్తారో మనకు

తెలియదు. అతను సన్యాసి అయితేనేమి! అభ్యాగతః స్వయం విష్ణుః. ఆగ్రహించక ఆయనను కూడా అర్చించు'' అన్నాడు.

సమాధానపడిన మండనుడు, ''భగవాన్! మీరు భిక్ష స్వీక రించండి'' అని కాళ్లు కడగటానికి సన్నద్ధుడయ్యాడు.

శంకరుడు నవ్వుతూ, ''స్వీకరిస్తాను. కాని ఈ భిక్ష కాదు'' అన్నాడు.

మండనుడు ఆశ్చర్యపోతూ, ''ఏం కావాలి'' అన్నట్టు చూశాడు. శంకరుడు మరింత నవ్వాడు. ఆ నవ్వులోని ఆంత ర్యాన్ని గ్రహించిన మండన పండితుడు, ఆయనే శంకరాచార్యు డని గ్రహించాడు.

తిరిగి తాను కూడా నవ్వుతూ, ''బాల యతీంద్రా! కొద్ది సేపు బయట వసారాలో విశ్రమించండి. పితృదేవతల నర్చించి పిండాలు నదిలో కలిపి వస్తాను'' అన్నాడు మండనుడు.

తన కేకలకి, అంతకు ముందే బయటికి వచ్చిన ఉభయ భారతితో ''ఈ యతీంద్రుడికి అర్ఘ్యపాద్యాలమర్చు'' అన్నాడు మండనుడు. శంకరాచార్యుడిని చూడగానే భారతీదేవికి ఏదో పూర్వ స్మృతి తగిలినట్లయింది. అర్ఘ్యపాద్యాలందుకున్న ఆచార్యుడు పంచాదిలో ఆసీనుడయ్యాడు.

★ ★ ★

'ఆసీమాంతం' ఆబ్దికం ముగించి వచ్చిన మండనుడు శంకరాచార్య నుద్దేశించి, ''చెప్పండి; మీకేం భిక్ష కావాలి?'' అని పంచాదిలో మరొకవైపున కూర్చున్నాడు.

శంకరాచార్యుడు ''వాదభిక్ష'' అన్నాడు.

''ఏమిటి మీ వాదం?'' అని అడిగాడు మండనుడు.

''జీవుడూ, బ్రహ్మ వేరు కాదు. కర్మబంధాలు త్రెంచుకున్న జీవుడే బ్రహ్మ'' అన్నాడు ఆచార్యుడు.

శరీరాన్ని విప్పారించి నిలిచి, తీవ్రంగా చూస్తూ, ''ఈ వాదనకి మీ ప్రమాణాలేమిటి?'' అని అడిగాడు మండనుడు.

''వేదములూ, ఉపనిషత్తులే!'' అన్నాడు శంకరాచార్యుడు శాంతంగా.

ఒక దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచిన మండనుడు, ''వేదాలే ప్రమాణం అని అనకపోతే, నా దృష్టిలో నువ్వు మరో బౌద్ధుడి వయ్యేవాడివి. సరే, ఎల్లుండి తదియనాడు మన వాదన ప్రారంభం చేద్దాం. ఈపూటకి నేను పితృశేషం ఆరగించాలి'' అన్నాడు.

శంకరాచార్యుడు లేచి అమరేశ్వర సన్నిధికి కదిలాడు. రెండు 'పైడికంటి' పక్షులు ఆకాశాన గిరికీలు కొడుతూ ఆయనను అనుసరించాయి.

★ ★ ★

ఆషాఢశుద్ధతదియనాడు, మండనమిశ్రుడి విశాల గృహాం గణంలో ఒక ప్రక్కగా చిన్న వేదిక సిద్ధం చేయబడి ఉంది. ఆ ప్రాంగణం అంతా, ఆ క్రితం దినమే చక్కగా చదును చేసి, అవ సరమైన చోట్ల పందిళ్ళు వేశారు. వేదికకి మూడువైపులా అనేక రత్నకంబళాలు పరిచి ఉన్నాయి.

సభలో వేదశాస్త్ర పండితులే కాక; సంగీతవిద్వాంసులూ, నాట్యకళాకోవిదులూ, ధనుర్విద్యాపారంగతులూ, కర్షకులూ మొదలైన పురప్రముఖులెందరో ఉన్నారు. అందరికీ మండన మిశ్రుడి అసామాన్య పాండిత్యం తెలుసు. శంకరాచార్యుడి అనన్య ప్రతిభ గురించీ విన్నారు.

వేదిక మీద - ముఖ్య శిష్యుడైన పద్మపాదుడితో శంకరా చార్యుడొక వైపున కూర్చున్నాడు. మరొకవైపున ముఖ్య శిష్యుడైన నందివర్ధనుడితో మండనమిశ్రుడు కూర్చున్నాడు.

వేదిక ప్రక్కన ఉన్నతమైన స్థలంలో రత్నాసనంపై మహారాజు అమరుకుడు ఆసీనుడై ఉన్నాడు. ఆప్రక్కనే తెరవెనుక రాణివాసానికి కూడా ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి.

దీపారాధన చేసి సభ ప్రారంభించిన అమరుకుడు ఇలా అన్నాడు, ''ఈనాడు ఈ సభను ప్రారంభించడం నా పూర్వజన్మ సుకృతం. ఈ మహాపండితుల వాదం, శ్రీకృష్ణ జాంబవంతుల యుద్ధమల్లే ఎన్నాళ్లు సాగుతుందో చెప్పలేము. రాచకార్యాల ఒత్తిడిలో అన్నాళ్ళూ రావడానికి నాకు కుదరకపోవచ్చు. వీరి వాదనలో చివరికి గెలుపెవ్వరిదో నిర్ణయించగల న్యాయనిర్ణేత లెవరు? ముందుగా ఆ విషయం నిశ్చయించి, తర్వాత సభ ప్రారంభిస్తే మంచిది. ఒకవేళ నేను నిత్యం రాగలిగినా, నాకా శక్తి లేదు.''

వెంటనే సభలో సన్నగా గుసగుసలు ప్రారంభమయ్యాయి. న్యాయనిర్ణేతలుగా ఉండగల శక్తి అక్కడ ఎవ్వరికీ లేదు. ఉన్నా, ఆ ధైర్యం అసలు లేదు. సభ కొంతసేపు అయోమయంలో పడిపోయింది.

చివరికి లవణగుప్తుడు లేచి, ''ప్రభువులు అనుమతిస్తే నాదొక మనవి'' అన్నాడు.

''మహాకవీ! మీ మనవిని మావి చెయ్యండి. విని మావిలా చిగురిస్తాం'' అన్నాడు అమరుకుడు.

''చిత్తం ప్రభూ! అన్ని విషయాలలోనూ మండన పండితులకు సరితూగగల విదుషీమణి ఉభయభారతీ దేవి. ఆవిడే న్యాయనిర్ణేతగా సమర్థురాలని నా ఉద్దేశ్యం'' అన్నాడు లవణగుప్తుడు.

సభంతా ఔనన్నట్లు తలలూపారు. మహారాజు శంకర మండనుల వైపు చూశాడు. వారి ముఖాలలో అంగీకారం కనిపించింది.

లవణగుప్తుడు భార్యాసమేతుడై, ఉభయభారతిని సభకి ఆహ్వానించాడు. కాదనలేక సభలోకి వచ్చింది ఉభయభారతి.

పండితురాలైన ఆ మహాపతివ్రత సభలోకి వస్తూంటే, గౌరవ పురస్కరంగా సభంతా లేచి నిలబడింది. ఏమాత్రం అసహజత్వం కానరాకుండా, ఏదో పని ఉన్నట్లుగా, మహారాజు అంతకుముందే లేచి నిలబడ్డాడు.

మహారాజుకూ, సభకూ నమస్కరించింది ఉభయభారతి. ఆలోగా మరొక ఉచితాసనం ఆమె కొరకు సిద్ధంగా ఉంది. అంతా కూర్చున్నారు.

ఆమె కూర్చోకుండానే, కచ్ఛపీ నినాద సహోదరమైన తన కంఠస్వరంతో శంకర మండనులనుద్దేశించి, ''మహానుభావులారా! ఒక సిద్ధాంతం మీద వాదోపవాదాలు చేస్తుంటే, చివరికి ఎవరో ఒకరు పైవాదం చెప్పలేని స్థితి వస్తుంది. పండిత చర్చల్లో ఆ స్థితి ఓడిపోవడమే! మీలో అలా ఓడిపోయినవారు, తమ ఓటమికి చిహ్నంగా ఏం త్యాగం చెయ్యబోతున్నారు? ఇది చాపల్యంతో పిల్లలో, దుష్టత్వంతో మ్లేచ్ఛులో వాదించడం కాదు గదా!'' అన్నది.

శంకరాచార్యుడు వెంటనే, ''అమ్మా! నేనోడిపోతే సన్యాసం వదలి సంసారాశ్రమం స్వీకరిస్తాను'' అన్నాడు.

సభ నివ్వెరపోయింది. సన్యాసి అయినవాడు తిరిగి సంసారంలో పడటం, ఆత్మహత్య కన్న ఘోరమైన పాపం!

మండనుడు కనుబొమలు ముడిచి నిశితంగా చూస్తూ, ''నేను ఓడిపోతే, సంసారం వదలి సన్యాసం స్వీకరిస్తాను. శంకరుని కోరిక కూడా అదే కదా!'' అన్నాడు.

''ఓడిపోయినవారు గెలిచిన వారి ఆశ్రమం స్వీకరిస్తారన్న మాట! బాగుంది'' అన్నాడు మహారాజు.

''మహారాజులు క్షమించాలి'' అంది ఉభయభారతి. మహారాజు మాటలలోని దోషమేమిటో ఎవరికీ అర్థం కాలేదు. శతవిధాల రాజభక్తి దానికి అడ్డం వచ్చిఉంటుంది.

ఉభయభారతి, ''శంకరుని ప్రతిజ్ఞ అద్వితీయం. కాని పండిత మండనుల ప్రతిజ్ఞలో శంకరుని ప్రతిజ్ఞకున్నంత తీవ్రత లేదు'' అంది.

ఆ మాటలకు లవణగుప్తుడు కళ్లు పెద్దవి చేసి, పెదవి కొరుక్కున్నాడు. మహారాజు కానరాకుండా నాలుక కరుచుకున్నాడు.

ఉభయభారతి, ''శంకరుడు తానోడిపోతే, సన్యాసం వదిలి సంసారాశ్రమం స్వీకరిస్తానన్నాడు. అంటే ఉత్తమమైన సన్యాసం వదలి, దానికన్న రెండు మెట్లు క్రింద ఉన్న సంసారంలో పడతానన్నాడు. కాని పండితమండనులు మరో రెండు మెట్లు ఎక్కుతామంటున్నారు. వారికి సన్యాసం మీద గౌరవం లేకపోవచ్చు గాని, అది సంసారస్థితికన్న ఉన్నతమైనదే! ఆ ఆశ్రమాన్ని స్వీకరించడం పరాజయం కాదు'' అంది తలవంచుని.

ఆ మాటలతో న్యాయనిర్ణేత్రిగా ఆవిడ ఎంత సమర్థురాలో అర్థమైంది.

''నిజమే తల్లీ! అయితే ఈ పందెం ఎలా ఉండాలో మీరే నిర్ణయించండి'' అన్నాడు మహారాజు.

''మహారాజుల మాట మాకు శిరోధార్యం!'' అన్నాడు మండనమిశ్రుడు.

వంచిన తల ఎత్తకుండానే, ''తమరు ఓడిపోతే శంకరాచార్యుల శిష్యరికం చెయ్యాలి. అది బ్రహ్మచర్యం వంటిదే కదా!'' అంది ఉభయభారతి.

''తప్పకుండా. శంకరుల వాదనతో నేనోడిపోతే ఆయన సిద్ధాంతం అంగీకరించి, వారి శిష్యుణ్ణవుతాను. అలాగే, పై వాదం చెప్పలేని నేను, వారి వాదనతో జ్ఞానోదయం కలిగి, సన్యాసానికి అర్హత కూడా సంపాదించిన వాడినౌతాను కదా! కాబట్టి నేనోడిపోతే శంకరుల శిష్యుడినై సన్యాసం స్వీకరిస్తాను. ఇది నా ప్రతిజ్ఞ!'' అన్నాడు మండనుడు.

"ఏషా మనీషా మమ"

శంకరులు కాశీవాసం చేస్తున్న రోజులవి. దేశం నలుమూలల నుంచీ వేలాది పండితులు వారి భాష్యప్రవచనాన్ని వినడానికి కాశీవాసం చేస్తున్నారట. శంకరుల శిష్యులే ఆరువేలమంది ఉండేవారని శంకర విజయాలు చెబుతున్నాయి. వారు ఒకరోజు గంగా స్నానానికి కొంత మంది శిష్యులతో కలిసి మణికర్ణికా ఘట్టానికి వెళుతున్నారు. దారిలో ఒక ఛండాలుడు ఎదురయ్యాడు - వేదాలు నాలుగు కుక్కలుగా, గంగాదేవి కల్లు ముంతగా, పార్వతీదేవి ఛండాల యువతిగా శివుడే అలా వచ్చాడని శంకర విజయాలు చెబుతాయి. కథకు పురాణపు రంగు పూయడానికి అవవచ్చు - శంకరులు అలవాటుగా ఛండా లుని ప్రక్కకు తొలగమన్నారు. దానికి అతడు "నా శరీరం కూడా తమ శరీరం వలె అన్నమయమైనది. పంచభూతాలతోనే తయారు చేయబడింది. నాలోనూ తమ యందూ ఒకే చైతన్యం ప్రకాశిస్తోంది. స్వామీ! తాము తప్పుకో తప్పుకో అని దేనిని దూరం చేయాలని వాంఛిస్తున్నారు?" అని ప్రశ్నించాడు. శరీరాన్నయితే రెండింటికీ సార్థక్యము లేదు. చైతన్యమందామంటే ఉన్నది ఒకే చైతన్యం అని అతని భావం

తన వాదాన్ని మరింత వివరిస్తున్నాడు. పవిత్ర గంగా ప్రవాహం లోనూ, మాదిగ గూడెంలో తోళ్లను నానబెట్టుకొనే తొట్టిలోని నీళ్ళ లోనూ ఒకే సూర్యుడు ప్రకాశిస్తున్నాడు. నీరు ఇంకిపోతే మిగిలేది బింబమైన సూర్యుడొక్కడే. - దీనిని వేదాంత శాస్త్రంలో బింబ ప్రతి బింబవాదమంటారు - అలాగే బంగారు బిందెలోనూ మట్టికడవ లోనూ ఉన్నది ఒకటే ఆకాశం. ఆ బిందో, కడవో పగిలిపోతే ఏ ఆకాశ మైనా మహదాకాశంలో కలిసిపోతుంది. - దీనిని అవచ్ఛిన్న వాద మంటారు. అదే రకంగా సర్వ శరీరాలలోనూ ఒకే వస్తువు ప్రకా శిస్తోంది. అది నిస్తరంగ - సహజానంద - జ్ఞాన సముద్రమైన ఆత్మవస్తువు. (ఇక్కడప్రతి విశేషణానికి ఎంతో అర్థమున్నది.) అట్టి ఆత్మ యందు వీడు ఛండాలుడు, వీడు విప్రుడు అనే భేద దృష్టి - భ్రమ తమకెలా కలిగింది స్వామీ! తాము వేలాది పండితులకు వేదాం తాన్నుపదేశిస్తున్నారే! అని వాని ప్రశ్న.

అప్పటికి సభంతా నిశ్శబ్దమైపోయింది. పదహారేళ్లు సరిగా నిండని ఆ బాలసన్యాసికి, వృద్ధాప్యంలోకి అడుగిడబోతున్న ఈ మహాపండితుడు శిష్యుడా? వృద్ధుడైన పద్మపాదుణ్ణి చూస్తున్న సభంతా గంభీరమైపోయింది.

శంకరులు ఈ సంఘటనకు ముందు, తరువాతా కూడా తమ గ్రంథములన్నిటిలోనూ శాస్త్రవిధిగా కర్మానుష్ఠానం జరగవలెననే శాసించారు. దానిద్వారా చిత్తశుద్ధి, తద్వారా జ్ఞానం సిద్ధిస్తాయని వారి ఉపదేశం. కర్మానుష్ఠానం మార్గమే గానీ గమ్యం కాదు. గమ్యం చేరినవానికి కర్మానుష్ఠానంతో పని లేదు. ఈ నియమాలూ లేవు. అయితే ఎంత వరకూ ఈ నియమాలూ ఉండాలి? ఇంద్రియాలు కల్పన చేసిన వ్యత్యాసం ఉన్నంత వరకూ, ఒకదానిపై ఇచ్ఛ, వేరొక దానిపై అనిచ్ఛ మొదలైన భేదభావం ఉన్నంతవరకూ, ఇన్ని మాటలెందుకు. ఈ దేహభావం ఉన్నంత వరకూ నియమాలు, కర్మానుష్ఠానం అనుష్ఠించి తీరవలసినదేనంటారు శ్రీశంకరులు. ఒకరికి దేహభావం నష్టమయితే మహదాకాశమైన బ్రహ్మతో, బింబరూపమైన బ్రహ్మతో ఐక్యమైపోతారు.

ఇక్కడ ప్రశ్న జ్ఞానమార్గంలో ఉన్నది. దీనికి ధర్మశాస్త్రపరంగా సమాధానం చెప్పడం కుదరదు. అలాటిప్రశ్న వేయగలిగాడంటే ఆ పృచ్ఛకుడు జ్ఞాని అయి ఉండాలి. శంకరులు జ్ఞానమార్గంలోనే సమాధానం చెప్పారు. "ఏ విజ్ఞానము జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యావస్థల యందు అనవరతమూ ప్రకాశిస్తున్నదో, బ్రహ్మమొదలు చీమ వరకూ సర్వజీవుల యందూ వ్యాపించియున్నదో, సర్వసాక్షిగా ఉన్నదో - అట్టి విజ్ఞానము తానేయనెడి దృఢమైన అనుభవమెవరికి ఉన్నదో అతడు ఉపాధితో బ్రాహ్మణుడైనా ఛండాలుడైనా నాకు గురువే. ఇదే నా మనీష. అంటే నిశ్చయము. ఇలాటి అర్థంతోనే మరో నాల్గు శ్లోకాలలో వేదాంతశాస్త్ర ప్రతిపాదన చేస్తూ, అట్టి ఆత్మజ్ఞానులు తమకు గురువులే అని మరల మరల తమ నిర్ణయాన్ని తెలియ జేశారు.

"బ్రహ్మవిద్బ్రహ్మైవభవతి" అన్న ఉపనిద్వాక్యాన్ని అనుసరించి బ్రహ్మవేత్త బ్రహ్మ కాబట్టి అట్టి బ్రహ్మవేత్త ఎట్టి ఉపాధితో ఉన్ననూ పరమగురువులే అని శంకరులు చేసిన నిశ్చయము - మనీష వైదిక మతాను యాయులమైన మనందరకు ఇది అను శాసనము.

- చల్లా

తిరిగి ఉభయభారతి కంఠం ఇలా మ్రోగింది: "మహాసభకి మరో విన్నపం. నిజానికి ఈ మహావిద్వాంసుల వాదం విని, ఎవరు విజేతలో నిర్ణయించే శక్తి నాకూ లేదు. అదీకాక, పండిత మండనులు నా భర్త కావడం మూలానా, ఇప్పుడు వారు చేసిన

యీ తీవ్రప్రతిజ్ఞ మూలానా, నేను న్యాయనిర్ణేతగా ఉండే అర్హత కోల్పోయాను. అందుకని వారి గెలుపూ ఓటములు నిర్ణయించే అధికారం ప్రకృతికే వదిలేస్తున్నాను.''

'ఇంత దూరం వచ్చి యిదేమిటి?' - అని సభ ఆశ్చర్య పోయింది. సభలో తిరిగి గుసగుసలు ప్రారంభమయ్యే లోపలే, ''ప్రకృతికే అంటే - ఆ మహాపండితులలోని ప్రకృతికి అన్న మాట!'' అని లవణగుప్తుడి వైపు తిరిగి, ''కవీశ్వరా! రెండు పూ మాలలు తెప్పించగలరా?'' అంది ఉభయభారతి.

కొద్దిసేపట్లో ఎలా వచ్చాయో, చిక్కగాఅల్లిన రెండు జాజిపూల దండలు వచ్చాయి. ఆషాఢంలో సన్నజాజులకేం కొదువ? అందులో మహారాజు సభలో.

''మహానుభావులారా! ఈ పూమాలలు చెరొకటీ ధరించి మీ వాదన ప్రారంభించండి. ఎవరి పూమాల ముందుగా వాడిపోతే, వారు ఓడిపోయినట్లు'' అంది ఉభయభారతి.

లవణగుప్తుడు చిఱు ఆశ్చర్యంతో, ''అమ్మా! నాకర్థం కాలేదు. ఈ పూమాలలను మీరేదైనా మంత్రించారా? ఎందు కంటే, రెండు మాలలలోని పూలు ఒకే తీగ నుంచి కోసినవి. ఒకేసారి మాలగా కూర్చబడినవి. వాడితే రెండూ ఒకేసారి వాడి పోతాయి. ఒకటి ముందుగా వాడిపోవడానికి వీలు లేదు'' అన్నాడు.

ఉభయభారతి చిఱునవ్వు నవ్వుతూ, ''కవీశ్వరా! నేను వాటిని మంత్రించలేదు, మరేదీ చెయ్యలేదు. చెప్పానుగదా, ఆ విద్వాంసులలోని ప్రకృతే వారికి న్యాయనిర్ణేత అని! ఎలాగంటే - వాదనలో విద్యా విషయమే గాని; ఆవేశమూ కోపమూ పనికిరావు. వాదిస్తున్న వ్యక్తి ఆవేశపడుతున్నాడంటే - అతనిలోని వాదనా పటిమా, విషయ నిర్ధారణా పాండిత్యాల ప్రాధాన్యం తగ్గుతోందన్న మాట! వ్యక్తిగతమైన అహంకారమూ, పట్టుదలా పెరుగుతున్నా యన్నమాట! అప్పుడు కోపం పెరుగుతుంది. ముఖ కవళికలలో తేడా వస్తుంది. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలలో వేగం పెరుగుతుంది. శరీరంలో వేడి అధికమౌతుంది. దానివలన ఆ పూమాల త్వరగా వాడిపోతుంది. కాబట్టి ఎవరి పూమాల ముందుగా వాడిపోతే వారు ఓడిపోయినట్లే లెక్క. ప్రకృతిలోని ఈ పుష్పాలు, వానిలోని ఆ ప్రకృతికి అద్దం పడతాయి. మనకు నిర్ణయం సులభ మౌతుంది'' అంది.

అలా అని, మహారాజు వైపు తిరిగిన ఉభయభారతి, ''మహారాజా! అపరాహ్ణం వరకు వీరి వాదం ఎంత నడిస్తే అంత! ఆ తర్వాత అందరికీ దేవతార్చనాది కార్యక్రమాలుంటాయి గదా! తర్వాత సభ తిరిగి రేపు ఉదయమే! ఇలా ఎన్నాళ్ళు సాగితే అన్నాళ్ళూ శంకరులవారూ, వారి శిష్యులూ మీ అతిథులు. తమరు అనుమతిస్తే, వారి భిక్షాదులకు అవసరమైన పనులు చూసుకుంటాను'' అంది.

ఆవిడ పాండిత్యం గురించి ఎంత తెలిసినా, ఎప్పటికప్పుడే కొత్తగా చూస్తున్న అమరుకుడు లేచి చేతులు జోడించాడు. ఆయన వెంట సభంతా లేచి నిలబడింది.

''అమ్మా! మీ దయ వలన ఇవాళ మేమొక గండం గడిచాము. శంకరులూ, వారి శిష్యులూ మా అతిథులైతే, సభ లోని పండితులు మా అతిథులు'' అన్నాడు రాజు.

రాజుకీ, సభకీ నమస్కరించి, యింటివైపు నడిచింది ఉభయభారతి. సభంతా ఒదిగి నిలబడింది.

ఆవిడ యింట్లోకి వెళ్ళంగానే సభ ప్రారంభమైంది.

★ ★ ★

ప్రతి విద్యకీ అధీతి, బోధ, ఆచరణ, ప్రచారము అనే నాల్గు దశలుంటాయి. 'అధీతి' అంటే నేర్చుకునే దశ. ఇందులో 'సిద్ధాంతమూ', 'అభ్యాసమూ' అని రెండు అంతర్దశలున్నాయి. అవి సాధించిన తర్వాతగాని దానికి సంబంధించిన 'బోధ' పూర్తి కాదు. బోధ అంటే నేర్చుకున్న దానిని యితరులకు చెప్పడం. బోధ అంటే అవగాహన అని కూడా అర్థం ఉంది. అందుకనే పెద్దలు ఏదైనా విషయం 'అర్థమయింది' అనడానికి 'బోధ పడింది' అని అంటారు. దాని తర్వాతది 'ఆచరణ'. నేర్చిన విద్యని ఉపయోగించడమే ఆచరణ. ఆ పైది 'ప్రచారము'. ప్రచారం అంటే, విద్యని నలుగురికీ సులువుగా బోధపడేట్టు నేర్పే శక్తి.

అధీతి దశలో సిద్ధాంతమూ, అభ్యాసమూ అనే రెండు విభాగలున్నట్టుగానే; ఆచరణ దశలో ప్రదర్శనమూ, ప్రయోగమూ అనే రెండు ప్రయోజనాలుంటాయి.

ఒకడు తను సాధించినవిద్యని ఒక పథకం ప్రకారం, ఒక వరుస క్రమంలో ప్రదర్శిస్తాడు. దాని వలన చూసేవాళ్లకు ఒక వింత అనుభూతి కలుగుతుంది - ఆ విద్య తామూ అభ్యసిస్తే

బాగుంటుంది - అనిపిస్తుంది. ఆ విద్యావేత్త యొక్క నైపుణ్యం వలన, ఆ విద్య సాధించడం చాలా తేలిగ్గా కూడా కనిపిస్తుంది.

సాము గరిడీలు గొప్పగా నేర్చిన ఒక వ్యక్తి కఱ్ఱ తిప్పుతుంటే, కత్తి ఝుళిపిస్తుంటే, అతను ఆ విన్యాసాలు చాలా తేలిగ్గా చేస్తున్నట్టు కనిపిస్తుంది. మనమూ అంతేతేలిగ్గా ఆ విన్యాసాలు చేయగలమనిపిస్తుంది. కాని కత్తి పుచ్చుకున్న తర్వాత గాని తెలియదు. ఆ కష్టమూ, ఆ ప్రమాదమూ. ఆ విద్యావేత్త తన విద్యని ఒక వరుసక్రమంలో ప్రదర్శించడంలోని చమత్కారం అది. చూసేవాళ్ళలో ఆ స్పృహ కలిగించడానికే అతను ఆ ప్రదర్శన చేస్తాడు. చూసేవాళ్ళు స్పందించాలి, ఆనందించాలి. తన విద్యకి ఆదరణ పెరగాలి. తన జీవనం సుఖంగా సాగాలి.

అయితే ప్రయోగదశ వేరు. ప్రదర్శనలోని చమత్కారాలు ప్రయోగంలో ఉండవు. 'ప్రదర్శన' జీవనం కోసం చేస్తే, 'ప్రయోగం' జీవితం కోసం చేస్తాడు. తనని తాను రక్షించుకోవడానికి చేస్తాడు. ఆ స్థితిలో అతనేం చేస్తున్నాడో సామాన్యులకి తెలియదు. అనుభవమూ ప్రతిభా మిళితమైపోయిన ఆ తీవ్రతకి ఎదుటివాడు భయభ్రాంతుడైపోతాడు. ఆ సమయంలో ఆ విద్యావేత్త కోరేది కూడా అదే.

ఇద్దరు సంపూర్ణ విద్యావేత్తలు ఒకరినొకరు తీవ్రస్థాయిలో ఎదుర్కొన్నప్పుడు - వాళ్ళేం చేస్తున్నారో, ఒకరినొకరు ఎలా దెబ్బ తీస్తున్నారో, ఎదుటివారి దెబ్బనెలా తట్టుకుంటున్నారో - బయటినుంచి చూసేవారికి ఏమీ అర్థం కాదు. తిరిగి అంతటివాడు ఒకడు సాక్షిగా ఉంటే, అతను కూడా గొప్ప అవధాని అయితే, తర్వాత ఒక్కటొక్కటిగా గుర్తు తెచ్చుకుని వివరంగా చెప్పగలడు. లేదా ఒక మెలిక అర్థం అయ్యేలోపల పది మెలికలు గడిచిపోతాయి. తర్వాత లంకె కుదరదు.

శంకర మండనుల వాదం వింటున్న పురప్రముఖుల పరిస్థితి ఆనాడు సరిగ్గా అలా ఉంది. రాజు పని కూడా దాదాపు అలాగే ఉంది. కొందరు పండితులు కూడా అంకె అందని స్థితిలోనే ఉన్నారు.

అలా సాగినవారి చర్చ మొత్తం పదిహేడు రోజులు జరిగింది.

మండనమిశ్రుడు : శంకరా! జీవుడు, ఈశ్వరుడు అన్న రెండు మాటల్లోనే ఇద్దరూ వేరు అని అర్థం అవుతోంది గదా! ఈ ఇద్దరూ ఒకటే అని ఎలా చెప్పగలవు? దానికి ప్రమాణ ఏమిటి?

శంకరాచార్యుడు : మండనమిశ్రా! చూడగలగాలే గాని ఎన్నో ప్రమాణాలున్నాయి. ఛాందోగ్యోపనిషత్తులోని 'తత్త్వమసి' ఒక ప్రమాణం. బృహదారణ్యకోపనిషత్తులోని 'అహం బ్రహ్మాస్మి' మరొక ప్రమాణం.

మండనమిశ్రుడు : చంపావయ్యా బాలసన్యాసీ! మంత్రశాస్త్రంలో, పాపాలు నశించడానికి 'హుమ్' - 'ఫట్' వంటి అక్షరాలను జపిస్తారు. అలాగే వేదాంత శాస్త్రంలో 'తత్త్వమసి' వంటి వాక్యాలను పాపనాశనం కొరకు జపిస్తారు. అంతేకాని, వాటికి నువ్వు చెప్పే అర్థం లేదు. అవి జీవ ఈశ్వర ఏకత్వాన్ని ప్రతిపాదించవు.

శంకరుడు : ఓయి వృద్ధపండితుడా! 'హుమ్', 'ఫట్' వంటి అక్షరాలకు కేవలం శబ్దశక్తి తప్ప, లౌకికమైన అర్థం లేదు. కాబట్టి - నువు చెప్పింది అక్కడ బాగానే ఉండవచ్చు. కాని 'తత్త్వమసి' వంటివి కేవలం అక్షరాలు కావు. చక్కని అర్థం కుదిరే వాక్యాలు. అర్థం కుదిరేవాటిని, కుదరని వాటితో ముడిపెట్టి అవస్థపడకు.

మండనమిశ్రుడు : అవస్థ కాదు బాబూ! ఆ తత్త్వమసి వాక్యానికి నువ్వు చెప్పే అర్థం అనుకోకుండా వచ్చి పడింది. మీరు అలా వ్యాఖ్యానం చేస్తున్నారు. నిజానికి అది అర్థవాదం, లేదా స్తుతివాక్యం. ఒక మహావిషయాన్ని నిర్ధారించడానికి ముందుగా చెప్పే స్థాపక వాక్యం... ఒక వ్యక్తిని, ఇంద్రుడనీ చంద్రుడనీ అని పొగుడుతాం. అలా అనంగానే ఆ వ్యక్తి ఇంద్రుడూ చంద్రుడూ అయిపోడు గదా! అది స్తుతి. అలాగే ఈ తత్త్వమసి, అహం బ్రహ్మాస్మి వంటి వాక్యాలు - జీవుడు బ్రహ్మ అంతటివాడు అని చెప్పే స్తుతి వాక్యాలు యజ్ఞయాగాది కర్మలు అనుష్ఠించే జీవుడు ఈశ్వరుని వంటివాడు' అని చెప్పే స్థాపక వాక్యాలు.

శంకరుడు : అలా ఎందుకనుకోవాలి? ఇంద్రుణ్ణి చూపించి, ఈయనే ఇంద్రుడు, చంద్రుణ్ణి చూపించి ఈయనే చంద్రుడు అని అన్నాం అనుకో. అప్పుడది స్థాపక వాక్యం అవుతుందా?

(సశేషం)

సనాతన మహాసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకం

గత సంచిక తరువాయి

జావ్లీ విజయానంతరం కొంకణదేశం లోని కల్యాణ్‌ను ముట్టడించి బీజాపూరుకు పంప బోయే ధనపు రాసుల్ని స్వాధీనం చేసు కొన్నాడు. అక్కడ పరిపాలనకు తగిన చర్యలు తీసుకొని శీఘ్రగతిన డాబోల్ శ్రీరంగపురం, ప్రభావళి, రాజపూర్, కుడలి ప్రాంతాలను నౌకాస్థావరాలను ఏర్పాటు చేసుకొనే ఉద్దే శ్యంతో పరీక్షించాడు. అప్పటికి మొగలులు నౌకాసేన విశిష్టత ఎరుగరు. దూర దృష్టిగల శివాజీ యూరోపియన్ల సహాయంతో సువర్ణ దుర్గం, సింధు దుర్గం, కొలాబాలలో పటిష్ఠ మైన నౌకాస్థావరాలను ఏర్పాటు చేసు కున్నాడు. ఇంతలో బీజాపూరులో ఆదిల్ షాహ మృతి చెందాడు. తన పుత్రుని పక్షాన భార్య భారీ సాహిబా రాజ్యం చేయనారంభిం చింది. ఔరంగజేబు షాజహానుతో సింహాసనం కోసం పోరాడటానికై ఆగ్రా చేరాడు. 1657 లో శివాజీ మొగలాయిలను జునార్‌లోను, అహ్మదు నగరంలోను దోచుకొన్నాడు.

బీజాపూరు రాణి భారీసాహెబా మహా వీరుడైన, అఫ్జల్‌ఖాన్‌ను పిలిపించి శివాజీని జీవితునిగానో, మృతునిగానో పట్టితెమ్మని, అనంత మైన ధనరాసులను ఆశచూపి ప్రోత్స హించి పంపింది. అతడు పిల్లకాకి అయిన శివాజీ మీదకా నన్ను పంపేది అని బలో న్మత్తంతో బహు సైన్యాన్ని తీసుకొని, దారిలో ఉన్న హిందూ దేవాలయాలను కూలదోస్తూ, ప్రజలను ఊచకోత కోస్తూ శివాజీ రాజ్యంలో ప్రవేశించాడు. శివాజీ వాని ఆగమనాన్ని చారుల ద్వారా విని, తగిన అదను కోసం ప్రతాప్‌ఘడ్‌లో ఎదురు చూస్తున్నాడు. పరిస్థితులను కూలంకషంగా పరిశీలించిన శివాజీ యుద్ధంలో బహుజన నష్టమే కాక ఆ ప్రదేశమంతా నాశన మవుతుందని ఆలోచించి అతనిని సంధి కోసం తన పట్టణానికి రమ్మని ఆహ్వానించాడు. ఇద్దరి మధ్య అనేక మంది రాయబారులు తిరిగారు.

అందులో పంతోజీ గోపీనాధుడనే అఫ్జల్‌ఖాన్ రాయబారి శివాజీయందు ఆదరం కలిగిన వాడు. శివాజీ కోర్కెపై శివాజీ బలాన్ని, అక్కడ వున్న సైనికుల విశేషాన్ని తగ్గించి ఖాన్‌కు చెప్పాడంటారు. ఏమయినా బలోన్మత్తుడూ, మహాకాయుడు అయిన అఫ్జల్ ఖాన్ 1500 మంది సైన్యంతో ప్రతాప్‌ఘడ్ వచ్చి దుర్గం ఎదురుగా అలంకరించబడిన వేదిక పైకి వేంచేశాడు. అతని మనసులో శివాజీని చూడగానే పిట్టను పట్టుకొని నలిపినట్లు నలిపి వేయవచ్చని ఉంది. శివాజీ కూడా ఎందుకైనా మంచిదనే ఉద్దేశ్యంతో - తురుష్కుల కుతంత్రాలు పూర్తిగా తెలిసి ఉన్నవాడు కనుక - ఇనుప కంచుకం, శిరస్త్రాణం, చేతులకు పులి గోళ్లు, బాకు పట్టుకొని ఇవి కనబడకుండా పెద్ద అంగరఖా టోపీ ధరించి, భవానీ దేవికి మొక్కి తల్లి ఆశీస్సులు తీసుకొని వేదిక పైకి వచ్చాడు.

శివాజీని చూస్తూనే అఫ్జల్ ఖాన్, కౌగలించుకొని, ఎడమ చేత్తో గట్టిగా పట్టుకొని కుడి చేతితో బాకు పుచ్చుకొని శివాజీని పొడిచి వేయబోయాడు. సంసిద్ధంగా ఉన్న శివాజీ చెంగున పక్కకు దూకి, తన పులిగోళ్ళతో ఖాన్ కడుపు రెండుగా చీల్చి మట్టుబెట్టాడు. సిద్ధంగా వున్న శివాజీ సేనలు, నిర్ఘాంతపోయి ఉన్న 1500 మంది ఖాన్ సైనికులను సంహరించారు. అక్కడికి 25 కి..మీ దూరంలో వాయి అనే ప్రదేశంలో విశ్రాంతి తీసుకొంటున్న బీజాపూరు సైనికులు యావ న్మందీ శివాజీ సైన్యం చేతిలో హతులయ్యారు. ఇదంతా రాత్రికి రాత్రే జరిగిపోయింది. ఈ సంఘటన బీజాపూరు సింహాసనాన్ని కదిలించి వేసింది. శివాజీ ఎదురుబడే సాహసాన్ని సన్న గిల చేసింది. కనకగిరి కోటలో అన్యాయంగా శంభాజీని హత్య చేసిన అఫ్జల్ ఖాన్, పండరీపూర్, తుల్జాపూర్ దేవాలయాలు

కూలదోసిన అఫ్జల్‌ఖాన్ యొక్క మరణం మరాఠాలకు మహదానందాన్ని కలగజేసింది.

ఔరంగజేబు ఆగ్రాలో స్థిరబడిన తరువాత దక్కన్ గవర్నరుగా తన మేనమామ షాయిస్తఖానుని పంపుతూ, శివాజీని అణిచి వేయవలసినదని ప్రత్యేక ఉత్తర్వులు జారీ చేశాడు. సామ్రాజ్య సేనలతో మహాబలంతో వచ్చిన షాయిస్తఖానుడు శివాజీ పూనా స్థావరాన్ని స్వాధీనపరుచుకొని తన ఆవాసంగా మార్చుకొని అక్కడనుంచి ఒక్కొక్క కోటను స్వాధీన పరుచుకోనారంభించాడు. అజేయుడై వీరవిహారం చేస్తున్న షాయిస్తఖానును పట్టశక్యం కావడం లేదు. శివాజీని దుర్గం దుర్గంగా పరుగులెత్తించాడు. చివరికి శివాజీకి వీనిని జయించడానికి కుతంత్రాన్ని ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది.

పూనా కోట తనకు చిరపరిచితమైంది. అందువల్ల అర్ధరాత్రి బలహీనమైన ద్వారం నుండి సమర్థులైన యాభై మంది సర్దారులతో ప్రవేశించి చీకటిలో కత్తికి ఎదురు వచ్చిన వారినందరినీ చీల్చివేశాడు. సైనికులు, కుటుంబ సభ్యులు, పుత్రులు నిహతులయ్యారు. షాయిస్తఖానుడే బొటనవ్రేలు తెగి ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడు. మొగలాయి సైనికులు మ్రాన్పడి పోయారు. శివాజీ పేరు చెబితేనే కంపించి పోయారు. నిర్ఘాంతపోయిన చక్రవర్తి షాయిస్త ఖానుని బెంగాలు బదిలీ చేశాడు.

షాయిస్తఖానుడు వెనుతిరిగిన తరువాత శివాజీ దక్కన్ ప్రాంతాలలో ఎదురులేని మహాప్రభువువలె సంచరించనారంభించాడు. మొగలాయిల సంపద ఎక్కడ దాచబడి ఉందో చారుల ద్వారా తెలుసుకొని, ఇది కొల్లగొట్టి కోటలు గట్టిపరచడానికి, సైనిక వనరులు పెంపొందించుకోవడానికి వినియోగించేవాడు. మొగలాయిల అనంతమైన సంపద సూరత్ పట్టణంలో ఉన్నదని విన్న శివాజీ రహస్యంగా బయలుదేరి హఠాత్తుగా సూరత్ కోట గుమ్మం వద్ద ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అక్కడ గవర్నర్‌కు, వ్యాపారవేత్తలకు తాను కోరిన మొత్తం మరుసటి నాటి ఉదయానికల్లా సమర్పించాలని తాఖీదు లిచ్చాడు. వారు లక్ష్యపెట్టలేదు సరికదా శివాజీని హతం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. కోపోద్రిక్తుడైన శివాజీ పట్టపగ్గాలు లేక సూరత్ పట్టణంలో ఉన్న అన్ని బీరువాలు బద్దలుకొట్టించి, ధనపు రాసులు తన గుఱ్ఱాలపై ఎక్కించుకొని ప్రభుత్వ భవనాలు కూలదోసి, తిరుగు

ప్రయాణం పట్టాడు. తనకు కోటలను సుస్థుపరుచుకోవడానికి డబ్బులు కావాలి. హిందువులకు దోచిన ముస్లిం కాఫర్‌ల నుంచి ఆ డబ్బు రావాలి. ఈ డబ్బులు రాయగఢ కోటను సురక్షితం చేయడానికి ఉపయోగించబడింది.

సూరత్ నుండి తిరిగి రావడంతోనే జనవరి 1664లో శివాజీకి తన తండ్రి మరణవార్త తెలిసింది. హరిహర్‌లో గుఱ్ఱపు స్వారీ చేస్తుంటే ప్రమాదవశాత్తూ పడిపోయి, చనిపోయాడని తెలిసింది. సహగమనము చేయకుండా జీజాబాయిని ఎంతో కష్టమ్మీద ఆపవలసి వచ్చింది. తండ్రి అపర కార్యాలు విధి కృత్తుగా పూర్తి చేయబడ్డాయి. షహాజీ శివాజీకి సామ్రాజ్య స్థాపనలో ఎంతో నైతిక బలాన్ని చేకూర్చారు. అదీకాక బీజాపూరు సంస్థానంలో ముఖ్యత్వం వహించి మరాఠా యోధులకుఒక ఆత్మవిశ్వాసాన్నికలిగించారు.

శివాజీ సూరత్ ముట్టడి ఔరంగజేబు అధికారానికి పెను సవాలుగా పరిణమించింది. శివాజీని వశపరుచుకొనేంతవరకు అతడి మనస్సుకు శాంతి లేని స్థితి ఏర్పడింది. శివాజీ బీజాపూరు సామంతులయిన గోర్పడేలను వధించి, ఖావస్‌ఖాన్‌ను వశపరచుకొని కొంకణ ప్రాంతాలలో నౌకాబలంతో విక్రమిస్తూ, కార్వార్ మీదుగా గోకర్ణం చేరేసరికి, ఔరంగజేబు పెద్ద సైన్యంతో దిలీర్‌ఖాన్ సహాయంగా రాజా జైసింగ్‌ను శివాజీని పరిమార్చే పనిమీద పంపాడని తెలిసింది. శివాజీ వెంటనే రాయగఢ్ చేరాడు.

జయసింగు పూనాలో బస చేసి శివాజీ వ్యతిరేకులందర్నీ పోగు చేసి మరాఠా సామ్రాజ్యం నాల్గు వైపులనుండి ముట్టడి ప్రారంభించాడు. పరిస్థితి చేయిజారిపోయింది. అప్పటికి శివాజీ సైన్యం చక్రవర్తి సేనలను ఎదుర్కొనేంత పటిష్ఠంగా లేదు. జయసింగ్ హిందువు. అతడి హిందూ భావనలను రేకెత్తించడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. ఔరంగజేబు హిందూ సర్దారులను నమ్మడు. జయసింగు విషయంలో కూడా ఒంటరిగా పంపకుండా దిలీర్ ఖాన్‌కు పంపిన కారణమే అది. జయసింగ్ శివాజీ కోటలన్నీ స్వాధీన మయ్యేదాకా సంధి గురించి మాట్లాడటానికి కూడా సిద్ధపడలేదు. ఎదుర్కొంటే జయాపజయాలు దైవాధీనాలే అయినా ఎంతో కష్టపడి సమకూర్చిన మరాఠ సేన కనుల ముందే నాశన

మయిపోతుంది. తల్లి, మంత్రుల సలహా తీసుకొని, జయసింగ్‌ను స్వయంగా కలుసుకొని, సాధ్యమైనంత మర్యాదగా ఈ ఇక్కట్టు నుండి బయటపడాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

నిర్ణయించినదే తడవుగా నిరాయుధుడై ధైర్యంగా జయసింగ్ బస చేసి ఉన్న పురందర్ కోటకు చేరాడు. ఆశ్చర్య పోయిన జయసింగు ప్రత్యుత్థానం చేసి గౌరవించాడు. జయసింగుకు తెలుసు. తానేదైనా ఒప్పుకుంటే ఔరంగజేబుకు నమ్మకం ఉండదు. దిలేర్‌ఖాన్‌తో సమావేశం ఏర్పాటు చేశాడు. శివాజీ యొక్క మధురమైన వాగ్ధోరణికి ఆకట్టబడిన దిలేర్‌ఖాన్ సంధికి తన సంపూర్ణ సహకారాన్ని అందజేశాడు. ముగ్గురు సమావేశమయి సంధి షరతులు వ్రాసుకున్నారు. దానిని బట్టి శివాజీ 12 కోటలు ఉంచుకొని మిగతావి ఔరంగజేబుకు వశపరుస్తాడు. మొగలాయి సామ్రాజ్యానికి విశ్వాసపాత్రుడుగా ఉంటాడు. దీని బదులుగా ఔరంగజేబు శివాజీని రాజాగా గుర్తించి తన జాగీర్లలోనే కాక బీజాపూర్ రాజ్యంలో కూడా చౌత్ వసూలు చేసుకొనే అధికారం ఇస్తాడు. శివాజీ పుత్రుడైన శంభాజీకి జాగీరులు ఇచ్చి 5000 అశ్విక దళానికి అధిపతిని చేస్తాడు.

సంధి షరతులు ఔరంగజేబుకు తెలియబరచాడు. అతనికి ఇష్టం లేదు. అయితే దిలేర్‌ఖాన్, జయసింగ్, శివాజీ తమకు విశ్వాసపాత్రుడుగా ఉంటే ఎంత ఉపయోగమో నచ్చచెప్పగా, శివాజీని తన

హాని కలుగచేయమనే హామీతో ఆహ్వానం పంపాడు. అక్కడ శివాజీకి 'రాజా' బిరుదు ఇవ్వాలి. రాజాల వరుసలో కూర్చోబెట్టి గౌరవం చేయాలి. శివాజీ పోయి పోయి పులి నోట్లో తలపెట్టడమా అని తన వారందరితోనూ ఆలోచించాడు. శివాజీ ఔరంగజేబును ఎప్పుడూ నమ్మలేదు. అయితే రాజా జయసింగ్ యెడ శివాజీకి ఎందువలనో ఆదరభావం ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. జయసింగ్ తన మధురోక్తులతో ఔరంగజేబును అక్బర్ నడిచిన దారిలో నడిచి, మతమౌఢ్యాన్ని విడనాడడానికి ఒప్పించమని కోరగా, అది అయ్యే విషయం కాదని తెలిసినప్పటికి శివాజీ ఆగ్రా ప్రయాణమయ్యాడు. అంతకుముందే సంధి షరతుల ప్రకారం దుర్గములు మొగలాయిలకు అప్పచెప్పబడ్డాయి.

12.5.1666న పాదుషా కొలువులో శివాజీకి తగిన గౌరవం లభించలేదు. సామాన్యుల వరుసలో నుంచో పెట్టబడ్డాడు. అవమానం భరించలేని శివాజీ పరుష వాక్యాలు పలికి సభ నుండి నిష్క్రమించాడు. పాదుషాను సభలో ధిక్కరించడం అంత వరకూ ఎప్పుడూ జరుగలేదు. శివాజీని ఎక్కడికీ పోకుండా కట్టుదిట్టం చేసి జయసింగ్ పుత్రుడు రాంసింగ్ కోటలో విడిది చేయించారు. అప్పటికే శివాజీ రాజపుత్రులు తదితర హిందూ రాజులలో మంచి ప్రతిష్ఠ కలవాడు. ఆ సమయంలో అతనిని వధిస్తే విప్లవం రావచ్చుననే భయంతో శివాజీని నిర్జీవమైన రహస్య ప్రదేశానికి పంపే ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

ఔరంగజేబు బుద్ధి శివాజీకి సుపరిచితమైనదే. మరి ఎవరెవరి సహాయాన్ని పొందాడో, అదీ లంచమిచ్చో లేక హిందూ భావనను ప్రోదిచేసో తెలియదు కానీ, శివాజీ తన సర్దారు లందరినీ వేరే పనుల మీద పంపినట్లు సంకేత స్థలాలకు పంపివేసి, తానూ తన పుత్రుడు పళ్ళ బుట్టలలో కూర్చుని కావలివారికి తెలియకుండా బయటపడి, మధుర చేరి, పుత్రుని మోరోపంతు పింగళే బావమరిది ఇంట్లో ఉంచి, తాను అలహాబాదు మీదుగా 25 రోజుల తరువాత బైరాగి వేషంలో తల్లిని చేరి నమస్కారం చేశాడు. ఔరంగజేబు ఈ పరిణామానికి నిశ్చేష్టుడయి పోయాడు. అసలే తన నీడను తానే నమ్మని కుత్సితుడు. కావలివారికి మరణ దండన విధించాడు. రాంసింగ్‌ని అవమానపరిచాడు. జయసింగ్‌ను గవర్నర్ పదవి నుంచి తప్పించి వెనుకకు పిలవగా అవమాన భారంతో అతడు చనిపోయాడు. సంధి కారకుడయిన దిలేర్‌ఖాన్‌ను బదిలీ చేశాడు. ఈ సంఘటన ఔరంగజేబు స్వభావాన్ని లోకానికి తేటతెల్లం చేయడమే కాక శివాజీ అసమాన ధీవైభవాన్ని ఎఱుక బఱిచింది. ఔరంగజేబు ఈ తప్పిదానికి జీవితంలో తనను తాను క్షమించుకోలేక పోయాడు. తన తుది విల్లులో ''రాజ్యంలో జరిగే ప్రతి కదలిక గురించిన ఎఱుక ప్రభుత్వ నిర్వాహణకు మూలాధారం. ఒక చిన్న తప్పిదం ఏళ్ల తరబడి మనల్ని సిగ్గుతో కుమిలిపోయేలా చేస్తుంది. మన నిర్లక్ష్యం మూలంగా శివాజీ తప్పించుకోవడం, నా చివరి రోజు వరకూ సంఘర్షణగా ఎలా పరిణమించిందో చూడండి'' అంటాడు. దీనిని బట్టి శివాజీ ఏర్పరచిన సామ్రాజ్యపు మహోన్నతి అర్థం అవుతున్నది కదా!

నాలుగు సంవత్సరాల పాటు శివాజీ ఎలాంటి దండయాత్రల జోలికి పోలేదు. జయసింగ్ తనను పెట్టిన యాతనను పాఠంగా తీసుకొని నాలుగేళ్ళ కాలంలో మరాఠా సైన్యాన్ని అత్యుత్తమమైనదానిగా రూపొందించాడు. మొగలాయిలతో, ఔరంగజేబు కుమా

రుడు మో-అజమ్ అతని మంత్రి యశ్వంత్ సింగులను మంచి చేసుకొని జయసింగు సంధి షరతులను అమలులోనికి తెచ్చాడు. వారిద్దరికీ లంచమిచ్చి తన సైన్యపు పెంపుదల కార్యక్రమం బయటకు పొక్కకుండా జాగ్రత్త పడ్డారు. గోల్కొండ, బీజాపూరు నవాబుల వద్ద చౌత్ వసూలు చేయడం మొదలు పెట్టాడు. శంభూజీని మాసబ్‌దారుగా ఔరంగాబాదులో మో-అజమ్ కొలువులో ఉంచబడ్డాడు. ఇక్కడే శంభూజీ సమస్త దురలవాట్లకు బానిస అయిపోయాడు.

ఈ రకంగా మొగలాయిలను ఎదుర్కొనేందుకు సర్వసన్నద్ధమైన సేనను సమకూర్చుకొంటుండగా ఔరంగజేబు మళ్ళీ హిందువులను అణచివేసే కార్యక్రమాలు మొదలు పెట్టాడు. ఏప్రిల్ 9.1669న హిందూ దేవాలయాలు, హిందూ పాఠశాలలకు మత పరమైన బోధనలు, యజ్ఞ యాగాది క్రతువులు నిలిపివేయాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేశాడు. హిందూ పండుగలు జరుపుకోవడం, జాతరలు, మేళాలు నిషేధించబడ్డాయి. 1669లో కాశీవిశ్వేశ్వరాలయం, 1670లో మధుర కేశబ్‌దేవ్ ఆలయం కూలదోయడానికి ఉత్తర్వులు చేయబడ్డాయి. వాటి స్థానంలో ఈనాటికీ పెద్ద మసీదులు దర్శనమిస్తాయి. జీజాబాయి, శివాజీ ఈ వార్తలు విని చింతాక్రాంతులయ్యారు. భవానీ దేవిని, తమ గురువులను పూజించి, తల్లి ఆశీస్సులు తీసుకొని హిందూ ధర్మ పరిరక్షణార్థం మళ్లీ ఖడ్గం చేతబూనాడు శివాజీ.

1670 ఫిబ్రవరిలో తానే స్వయంగా మొగలాయిలకు ఆధీనం చేసిన సింహఘడ్ కోటను బహిరంగంగా ముట్టడించాడు. కోట రక్షకుడయిన ఉదయభానుని తుదముట్టించి కోట స్వాధీనపరచుకున్నాడు. మొగల్ సరిహద్దులపై దాడిచేసి కళ్యాణ్ దుర్గాన్ని స్వాధీనపరచుకున్నాడు. ఏప్రియల్‌లో మొగలు పట్టణాలపై దండెత్తి ప్రభుత్వ ధనాగారాలను లూటీ చేశాడు. అక్టోబర్‌లో ఏ సూరత్ పట్టణాన్ని లూటీ చేసినందుకు జయసింగు పంపపట్టాడో ఆ సూరత్‌ను మూడు రోజులు దోచి 65 కోట్ల రూపాయలు స్వాధీనం చేసుకొన్నాడు. మొగలాయి ప్రధాన దండనాయకులైన దౌడ్‌ఖాన్, ఇక్లాస్‌ఖాన్, మొహబ్బత్ ఖాన్ వంటివారు శివాజీని ఎదుర్కొని కన్నులొట్టబోయి వెనుదిరిగారు. గుజరాత్, కాందేష్ రాజ్యముల పాలనకు అత్యంత అవశ్యకమై సల్హేర్ కోట శివాజీ చేతబడటం మొగలాయిలకు తీరని దెబ్బ. బీజాపూర్ నవాబును ఎదుర్కొని పన్హాలా మొదలైన దుర్గాలు స్వాధీనం చేసుకొన్నాడు. హైందవ ధర్మానికి క్షతి కలిగించిన మొగలాయి సామ్రాజ్యాన్ని ఈ మూడు సంవత్సరాలు ముప్పతిప్పలపాలు చేశాడు. శివాజీ చరిత్రలో ఈ మూడు సంవత్సరాలూ ఎంతో శ్రమతో కూడుకున్నవి. అయితేనేమి? శివాజీ నాయకత్వానికి, మరాఠుల స్వామి భక్తి, దేశభక్తి, మతంపై గల విశ్వాసానికి యావద్భారతం నివాళులెత్తిన సంవత్సరాలివి. ఔరంగజేబు శక్తి తెలిసి కూడా హిందూ ధర్మ రక్షణకై అతనితో తలబడిన శివాజీకి భవానీ కటాక్ష రూపంగా జయం వరించింది.

నలుదిక్కులలోను తన సార్వభౌమత్వాన్ని నిరూపించుకొన్న శివాజీకి సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకం జరగాల్సి ఉంది. దాని కోసం ఉధయపూరు నుంచి తన పూర్వీకుల వివరాలు సేకరించనారంభించాడు. అయితే కాశీ పండితుడయిన విశ్వేశ్వర్ భట్ శివాజీ చరిత్ర అతని ఉత్తమ క్షత్రియత్వానికి లక్షణమని చెప్పి తానే స్వయంగా పట్టాభిషేకం జరిపించడానికి తరలి వచ్చాడు.

రాయగఢ్‌లో ప్రతి వీధి, ప్రతి ఇల్లు అలంకరించబడింది. ప్రజలు రామ పట్టాభిషేకానికి తరలివచ్చినట్లు తరలివచ్చారు. ఈ మరమత్తులకు, అలంకారాలకు, సింహాసనం తయారుచేయడానికి అయిదు కోట్ల రూపాయలు అయి ఉంటుందని అంచనా. జీజాబాయి కలలు ఫలించాయి. హిందూ మహాసామ్రాజ్యానికి శివాజీ పట్టాభిషిక్తుడవబోతున్నాడు. పట్టాభిషేక సందర్భంగా పదహారు వేల మొహరీలతో తులాభారం తూగిన శివాజీ దానిని వేద పారంగతులయిన పండితులకు దానం చేశాడు. లెక్కలేనంత ధనం బీద సాదలకు వస్త్రరూపంగానూ, గృహరూపంగానూ ఇవ్వబడింది.

1674, జూన్ నెల ఆరవ తేదీ ఆనంద నామ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శుద్ధ త్రయోదశి గురువారం నాడు ''క్షత్రియ కులావతంస, సింహాసనాధీశ్వర, మహారాజా, ఛత్రపతి'' శివాజీ మహారాజులుంగారిని ఎనిమిది మంది ఋత్విక్కులు వేదఘోష నడుమ గంగాది సకల పుణ్య తీర్థములతో అభిషేకించి పట్టాభిషిక్తుల్ని చేశారు. మహారాజా, శివాజీ సింహాసనా రూఢులయి, అష్ట మంత్రులతో ధర్మపాలన నారంభించారు.

అనతి కాలంలోనే పట్టాభిషేకం చూసిన ఆనందంతో, తృప్తితో జీజాబాయి పరమతృప్తి పదాన్ని పొందారు. శివాజీపై తల్లిగారి ప్రభావం మనం అనేకసార్లు చెప్పుకొన్నాం. అట్టి తల్లి ఉత్తరగతులకై శివాజీ ఏ రకంగా జరిపించి ఉంటాడో మనం ఊహించుకోవచ్చు.

(సశేషం)

త్యాగరాజ జయంతి సందర్భంగా

సంగీత మూర్తుల జన్మక్షేత్రం

త్యాగరాజస్వామి దీక్షితులు శ్యామశాస్త్రి

కొన్ని శతాబ్దాలుగా, సంగీత, నాటక, నృత్య, సాహిత్యాలకి ఆలవాలమయిన ప్రాంతం, తమిళనాడులోని తంజావూరు. తంజావురుకి ఏడుమైళ్ళ దూరంలో తిరువాయూరు, తిరువాయూరు నుండి యాభై కిలోమీటర్ల దూరాన ఉన్న కుగ్రామం తిరువారూరు.

కొన్ని స్థలాలలో జన్మించిన వారు గొప్ప వారవుతారో, అటువంటి మహానుభావులు జన్మించిన కారణంగా ఆ స్థలం ప్రత్యేకతని సంతరించుకుంటుందో మరి! ఈ తిరువారూరు కుగ్రామంలోనే కేవలం ముప్పై సంవత్సరాల వ్యవధిలో, ఈనాడు మన కర్నాటక సంగీతం ఇంతటి ఉచ్ఛస్థితిలో ఉండడానికి కారకులయిన ముగ్గురు వాగ్గేయకారులు జన్మించారు. ఎనభై సంవత్సరాలపాటు వారి ముగ్గురి కలాలనుండి, గళాలనుండి జాలువారినదే నేటి సంపూర్ణ కర్నాటక సంగీతం!

ఒకే గ్రామంలో ముగ్గురు సంగీత సాహిత్యాలలో ఎదురులేని ఉద్ధండ పండితులు ముగ్గురు జన్మించడం అద్భుతం. ఆ గ్రామంలోని త్యాగరాజ స్వామి ఆలయ ప్రాంగణంలోని తామర కొలనులోని నీటికి అద్భుత శక్తులున్నట్లు భావిస్తారు, చుట్టు పక్కల ప్రాంతాల ప్రజలు. ఆ కొలనుని సందర్శించిన గర్భిణీస్త్రీలు, భవిష్యత్తులో గొప్పవారు కాబోయే పిల్లలని ప్రసవిస్తారని వారినమ్మకం. బహుశా అందుకు కారణం, నాదత్రిమూర్తులు అక్కడే జన్మించడం కావచ్చు.

త్యాగరాజస్వామి, ముత్తుస్వామి దీక్షితార్, శ్యామశాస్త్రి - ఈ ముగ్గురూ తిరువాయూరులోనే జన్మించారు.

త్యాగరాజ స్వామి

శ్రీత్యాగరాజస్వామి క్రీ.శ. 1767లో మే నాలుగో తారీఖున జన్మించారు. జన్మించినది చోళ దేవాలయాలతోనూ, మరాఠరాజ్యా న్యాయ సంస్థానాలతోనూ సత్సంబంధాలున్న విద్వాంసుల కుటుంబంలో, విద్వత్తు చూస్తే, చిన్నతనంలోనే విద్వాంసులను మించిపోయిన విద్వత్తు. కోరుకుంటే భోగభాగ్యాలతో తులతూగే జీవితం ఆయన పాదాక్రాంతమయ్యేది. కానీ పాదాల దగ్గరకి వచ్చిన సంపదలను కూడా గడ్డిపోచలా నిరాకరించారాయన.

త్యాగరాజస్వామికి ఐహిక ప్రపంచంపై ఏమాత్రం మమకారమూ లేకపోయింది. నిరంతరమూ భగవన్నామస్మరణే!

చిన్నతనంలోనే త్యాగరాజు తిరువారూరు వదిలి, తిరువాయూరు చేరారు. శేషజీవితం అంతా తిరువాయూరులోనే గడిచింది.

_ భగవంతుని ధ్యానంలో లీనమయిన త్యాగరాజస్వామి నోట ఆశువుగా కీర్తనలు వెలువడేవి. శ్రీరామచంద్రుణ్ణి తన సంగీతంతో భక్తి మార్గంలో సేవించడమే ఆయన జీవితం. ఆ కీర్తనలలో ఎక్కువభాగం తెలుగులోనూ, కొన్ని సంస్కృతంలోనూ రచించారు. ఆధ్యాత్మిక, వేదాంత, భక్తి భావాలతో నిండి ఉంటాయి కీర్తనలన్నీ.

తిరుమల వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనార్థం త్యాగరాజస్వామి వెళ్ళిన సమయానికి, దేవాలయ ద్వారాలు మూసివేసి ఉన్నాయి. వ్యాకులపడ్డ త్యాగరాజస్వామి, "తెరతీయగ రాదా", అంటూ గానం చేయగా, దేవాలయ ద్వారాలు తెరుచుకుని, త్యాగరాజస్వామికి, శ్రీవారి దర్శన భాగ్యం కలిగింది. ఆయన సంగీతానికి అంతటి శక్తి ఉంది!

ఆ కాలంలో రాజ్యమేలుతున్న శరభోజా రాజు, తన ఆస్థాన విద్వాంసునిగా ఆహ్వానిస్తూ స్వర్ణాభరణాలు, ధనరాశులూ పంపితే తిరస్కరించారు త్యాగరాజస్వామి.

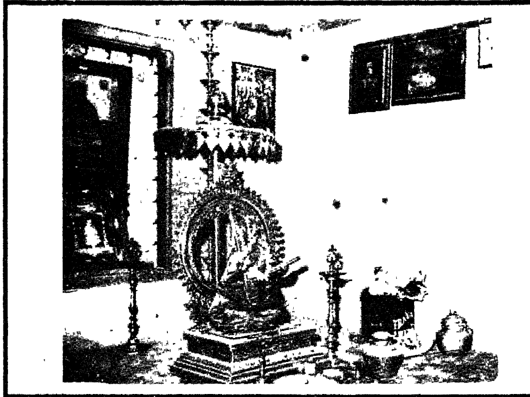
యస్. ముళ్ళయ్య

తనని కీర్తిస్తూ కృతులు రాయమంటే తిరస్కరించినందుకు కోపంతో శరభోజీ, సరస్వతీ మహల్ గ్రంథాలయంలో త్యాగరాజు కీర్తనలేవీ భద్రపరచటానికి వీలులేదని ఆజ్ఞజారీ చేశారు. అదృష్టవశాన త్యాగరాజు కీర్తనలు ఏడు వందలు మాత్రమైనా మనకి లభ్యమయ్యాయి.

ఆస్థాన విద్వాంసుడి పద విని తిరస్కరించి త్యాగరాజు సంగీతాన్ని సామాన్య మానవుల మధ్యకి తీసుకువెళ్ళి వారుకూడా సంగీతంలో తాదాత్మ్యం పొంద గలిగే అవకాశాన్ని కలిగించారు.

తిరువాయూర్లోని, తిరుమంజానం వీధిలోని చిన్న కుటీరం త్యాగరాజస్వామి నివాసస్థానం. ఈ కుటీరంలోనే ఆయన శ్రీరామచంద్రుణ్ణి భక్తి మార్గంలో, నిరంతరం తన సంగీతంతో సేవించారు. ఈ కుటీరంలోనే ఆయన తన నూట ఇరవైమంది శిష్యులకీ సంగీత శిక్షణ యిచ్చారు. ఆ శిష్యులు దక్షిణ భారతమంతటా త్యాగరాజ కీర్తనలను ప్రచారం చేశారు. ఇక్కడే 1847లో త్యాగరాజ స్వామి సిద్ధి పొందారు.

త్యాగరాజస్వామి సిద్ధి పొందిన ప్రదేశంలో ఓ మండపం నిర్మించారు. అక్కడ 1941 నుండి ఏటా జనవరి మాసంలో (పుష్యబహుళ పంచమి త్యాగరాజు సిద్ధి పొందిన తిథి) ఒక వారం రోజులపాటు త్యాగరాజు ఆరాధనోత్సవాలు జరుపుతున్నారు. సంవత్సరమంతా నిశ్శబ్దంతో నిద్రలో ఉన్నట్లుండే తిరువాయూరులో త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవాల సమయంలో నాద మయంగా తోస్తుంది. ఆ సమయంలో ప్రపంచ ప్రఖ్యాత సంగీత విద్వాంసులు ఏకకంఠంతో గానం చేసే త్యాగరాజ కీర్తనలు కలిగించే రసానుభూతి అనుభవించి ఆస్వాదించవలసిందే గానీ, వర్ణనలకి అందేది కాదు. ఏప్రిల్ నెలలో జరిగే త్యాగరాజ జయంతి (వైశాఖ శుద్ధషష్ఠి) ఉత్సవాలలో మళ్ళీ ఇటువంటి సంగీతాంబుధిలో ఓలలాడే అవకాశం కలుగుతుంది.

త్యాగరాజు నివసించిన ఇంటి లోపలి భాగము

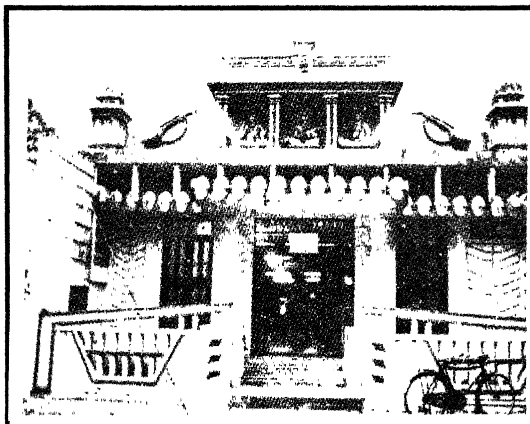
ముత్తుస్వామి దీక్షితార్

తిరువారూరులో జన్మించిన మరో వాగ్గేయకారుడు ముత్తుస్వామి దీక్షితార్. ఆయన 1776లో జన్మించారు. 1835 లోనే ఈ భౌతిక ప్రపంచాన్ని వదిలారు. ముత్తుస్వామిగారి నివాసం కూడా, త్యాగరాజస్వామి ఇంటికి దగ్గరే.

ఈయన తన కృతులన్నీ సంస్కృతంలోనే రచించారు.

త్యాగరాజు కీర్తనలు - అందరికీ సులభ గ్రాహ్యమైన బాషలో ఉంటాయి. ముత్తుస్వామి దీక్షితార్ కృతులు అర్థం చేసుకోవడానికి శాస్త్ర పాండిత్యం అవసరం. వారి కీర్తనలలోని భావాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి, పదేపదే అధ్యయనం చేయడం అవసరం. కీర్తనలన్నింటిలో ఆధ్యాత్మిక, వేదాంత పరమైన భావాలు మంత్ర శాస్త్ర రహస్యాలు వ్యక్తమవుతాయి. దీక్షితార్ కృతులు ఎక్కువగా ఉత్తర భారతదేశపు రాగాలలో ఉంటాయి. వీరి కాలంలోనే హిందుస్తానీ, కర్నాటక సంగీత రీతుల కలయికకి శ్రీకారం జరిగింది.

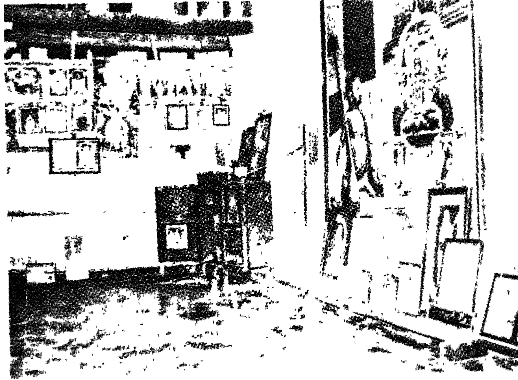
శ్రీముత్తుస్వామి దీక్షితార్ సంగీతానికి అద్భుతశక్తులు ఉండేవి అని తెలియజేసే ఓ సంఘటన - తంజావూరు జిల్లాలో కరువు విలయతాండవం చేస్తున్న సమ

ముత్తుస్వామి దీక్షితర్ ఇంటి భాగములో నిర్మించిన మండపం

యంలో, ముత్తుస్వామిదీక్షితార్ అమృతవర్షిణి రాగంలో ''ఆనందామృతవర్షిణి అమృతవర్షిణి'' అనే కీర్తనతో కరిగిన దేవతలు, వర్షం కురిపించారు!

ప్రతిసంవత్సరం దీపావళి నాడు శ్రీముత్తుస్వామి దీక్షితార్ సంస్మరణ దినం జరుపుతున్నారు.

శ్యామశాస్త్రి నివసించిన ఇంటి లోపలి భాగము

సంగవములకాలం; 3వ శతాబ్దంలో ఆళ్వార్లకాలం, 7-8 శతాబ్దాలలో నాయనార్లకాలం, చోళరాజు కాలం, 12వ శతాబ్దంలో జయదేవుడి సమయం, 15-16 శతాబ్దాలలో అన్నమాచార్య, పురందరదాసుల కాలంలోనూ కర్నాటక సంగీతం ఉన్నత స్థితిలో ఉంది.

అయితే 18వ శతాబ్దంలో తిరువారూరులో జన్మించిన త్యాగరాజ స్వామి, ముత్తుస్వామి

తిరువారూరులో జన్మించిన మరో వాగ్గేయకారుడు శ్యామశాస్త్రి. 1762లో, భక్తికి మారు పేరయిన దేవాలయ పూజారుల కుటుంబంలో జన్మించారు.

అతి చిన్న వయసులోనే తమ ఇలవేల్పు కామాక్షీ అమ్మవారిని కీర్తిస్తూ కృతులు రచించారు. వారి కీర్తనలు క్లిష్టమైన తెలుగులో ఉంటాయి. ఆయన రచించిన కీర్తనలలో కేవలం యాభై మాత్రమే మనకి లభ్యమవుతున్నాయి.

త్యాగరాజస్వామి శిష్యులు ఆయన సంగీతాన్ని దక్షిణాదిన అంతటా వ్యాపింపచేశారు. దీక్షితార్ శిష్యులు ఉత్తరాదిన దృష్టి సారించారు. శ్యామశాస్త్రి శిష్యులు స్వరకల్పనకారులు అయ్యారు.

తిరువాయూరు, కావేరీ నదికి ఉపనది అయిన 'కుడమురుత్తి' తీరాన ఉన్నది. ఇక్కడి ''పంచనదీశ్వరాలయం'' ఒక సహస్రాబ్దిగా ఉన్న పురాతన దేవాలయం. కావేరీ, దాని నాలుగు ఉపనదులు, వడవారు, వెన్నారు, సెట్టారు, కుడ మురుట్టి - ఈ ఐదు నదులకీ వేలుపు - పంచనదీశ్వరుడు. ఈ దేవాలయం రాజేంద్రచోళుని అద్భుతమైన భవన నిర్మాణశక్తికి తార్కాణం. పంచనదీశ్వర దేవాలయానికి దక్షిణాన, ఉన్న తిరుమంజానం వీధిలో త్యాగరాజు స్వామి నివాసం.

దీక్షితర్ మండపంలో భాగం

పంచ నదీశ్వరాలయం

భారతదేశంలో రెండు సంగీత రీతులున్నాయి - హిందుస్తానీ, కర్నాటక. రెండింటికీ మూలం వేదనాదమే. తరువాత కాలంలో ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క రాగతాళాలు ప్రసిద్ధి చెందాయి - దక్షిణాదిన కర్నాటక సంగీతం, ఉత్తరాదిన హిందుస్థానీ సంగీతం అని రెండు రీతులు ఏర్పడ్డాయి.

దీక్షితార్, శ్యామశాస్త్రిలే కర్నాటక సంగీతానికి అత్యున్నత స్థానాన్ని కలిగించారు.

తరువాత కాలంలోని వాగ్గేయకారులందరికీ ఈ సంగీత విద్వత్త్రయమే మార్గదర్శకులయ్యారు. వీరు ముగ్గురూ లేనట్లయితే కర్నాటక సంగీత కచేరీయే లేదు. గత 200 సంవత్సరాలుగా కర్నాటక సంగీతం ఉచ్ఛస్థితిలో ఉండడానికి కారణం ఈ త్రిమూర్తులే. ✦

మన సంప్రదాయాలు - బాల్యం

శ్రీమతి పరిమళా శ్రీధర్

ఎదురింటి ముందు స్కూటర్ చప్పుడయ్యింది. శారద ఆమె భర్త ఆఫీసుకు బయలుదేరుతున్నారు కాబోలు. పాప ఏడుపు వినిపిస్తోంది. టా, టా అంటూ ఆ దంపతులు చేతులూపుతూ వెళ్ళిపోయారు. పనిమనిషి ఏడుస్తున్న పాపనెత్తుకొని సముదాయిస్తూ, లోపలికి వెళ్ళి గేటు తాళం వేసింది. ఆ రెండేళ్ళ చిన్నారి ఏడుపు మాని, గేటు దగ్గర నిలబడి, వచ్చే పోయే జనాన్ని చూస్తూ, చేతులూపుతూ, తనకు తానే ఏదో మాట్లాడుకొంటూ వుంది. తల్లి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేదాకా కాస్సేపు టి.వి., కొంతసేపు నిద్ర, మరికొంతసేపు బొమ్మలతో ఆడుకోవడంతో సమయం గడుస్తుంది.

సాయంత్రం మళ్ళీ ఆ గేటు ముందే నిలుచుకొని, కొండంత ఆశతో అమ్మ కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది. తల్లిని చూడగానే ఒంటరితనం ఇంక భరించలేన్నట్లుగా అమాంతం వెళ్ళి తల్లి కాళ్ళకి చుట్టుకుపోతుంది. నిజంగా ఆ దృశ్యం చూడడానికి ఎంత అద్భుతంగా ఉంటుందో అంతగా మనస్సుని కదల్చివేస్తుంది.

ఆఫీసు నుంచి వచ్చిన తల్లితో బోలెడు కబుర్లు తన ముద్దు మాటలతో చెప్పాలని ప్రయత్నించింది. కానీ, అలసి వచ్చిన తల్లి, మాటలు వినే ఓపిక లేక బిస్కెట్లు, చాక్లెట్లు, ఐస్‌క్రీంలు ఇచ్చి టి.వి. ముందు కూర్చోబెట్టి, పని చూసుకుంటూ ఉంటుంది. పోనీ నాన్నతో చెబుదామా అంటే తండ్రి టి.వి. వీక్షించడంలో లీనమై ఊ.... ఊ అంటూ ఊకొడతాడు తప్ప మాట్లాడడు. మారాం చేస్తే ఇద్దరూ కోప్పడతారు.

వంట పని ముగించి, అన్నం కలిపి తీసుకుని వస్తుంది తల్లి. తానూ టి.వి. చూస్తూ పాపకి అన్నం తినిపిస్తుంది. పాప మళ్ళీ టి.వి. చూస్తూ అలాగే నిద్రలోకి ఒరిగిపోతుంది. ఇక తెల్లవారినప్పట్నుంచి అమ్మా నాన్నలకి ఉరుకులు పరుగులు.

ఇప్పుడిప్పుడే ప్రపంచాన్ని చూస్తున్న ఆ పసిపాపకి మనసులోని భావాలకు మాటల రూపం ఇవ్వాలనే తపన. ఎన్నో ప్రశ్నలు ఉదయిస్తాయి. ఆ ప్రశ్నలకి సమాధానం ఎవర్నడగాలి?

ఇది ఈనాటి యాంత్రిక యుగంలో అప్పుడే వికసిస్తున్న పువ్వుల వంటి పసిపిల్లల బాల్యం. ఓ ముప్పై సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న భారతీయ సంస్కృతికి, ఇప్పటికీ ఎంత తేడా? ఇప్పటిలా పిల్లలకి మాటలొచ్చిందే తడవుగా నర్సరీలంటూ, ఎల్.కె.జి.లంటూ బడిలో చేర్పించేవారు కారు.

అసలు బాల్యం అంటేనే అందరికీ గుర్తుకు వచ్చేది ఆటలు, పాటలే. అదే రీతిలోనే పిల్లల పెంపకం ఉండేది ఆ రోజుల్లో. అన్నం తినిపించడానికి పాటలు, ఆటలాడించడానికి పాటలు, నిద్ర పుచ్చడానికి జోల పాటలు. పాపాయి మూడు నెలలకి ఆరు నెలలకి తండ్రిని గుర్తుపడుతుంది అని చెబుతారు పెద్దలు. అప్పట్నుంచి మొదలవుతాయి ఆటలు.

తారంగం - తారంగం తాండవకృష్ణ తారంగం... అంటూ అరచేతి బంతిలా తిప్పుతూ ఉంటే పాపాయి తల త్రిప్పుతూ చూసిందంటే సంబరం.

అమ్మమ్మలు, నాన్నమ్మలు, అత్తయ్యలు, పాపాయిని ఒళ్ళో కూర్చోబెట్టుకొని **''ఏనుగొచ్చిందేమగు, ఏ ఊరొచ్చిందేమగు''** అంటూ పాడుతూ ముందుకు వెనక్కి ఊగిస్తూ ఏనుగాట ఆడిస్తారు.

ఇంకాస్త పెద్దయితే తాతయ్యలు, మామయ్యలు, చిన్నాన్న, పెదనాన్నలు పోటీ పడుతూ నేలమీద వంగి, తమ వీపుమీద పిల్లల్ని కూర్చోబెట్టుకొని ఏనుగుమీద ఊరేగింపు అంటూ ఆడించడం ఎంత సంరంభం. అసలు రాజుగారి పట్టపుటేనుగు కూడా ఈ ఏనుగు ముందు పనికిరాలేదు. ఈ ఏనుగు మమతానుబంధాల ఏనుగు. వయస్సు మళ్ళిన తాతగారు కూడా తన వయస్సుని ఏమాత్రం లెక్కచేయకుండా, తన మనవళ్ళని మనవరాళ్ళని ఏనుగు మోస్తూ, వాళ్ళని ఆనందపరచడం నిజంగా అద్భుతం కాదూ!

ఇంకో ఆట కూడా ఉండేది ఆ రోజుల్లో. కాస్త పెద్ద పిల్లలు ఇద్దరిద్దరుగా చేరి ''అప్పు - అప్పచ్చి'' అంటూ ఒకరినొకరు చేతులు కలుపుకొని పాపాయిని తమ చేతుల మీద కూర్చోబెట్టుకోవడం, ఆ పాపాయి ఇద్దరి భుజాల మీద చేతులు వేసి, గట్టిగా పట్టుకొన్న తరవాత ''దేవుడమ్మ దేవుడు - మాయదారి దేవుడు'' అని మిగతా పిల్లలంతా సరదాగా కేకలు పెడుతూ పాపాయిని ఊరేగించేవారు. ఇవన్నీ పిల్లలకి ఉల్లాసాన్ని కలిగించడంతో పాటు, వారిలో కలుపుగోలుతనాన్ని, వారి మధ్య అనుబంధాన్ని ఏర్పరచేవి.

ఇక పిల్లలకి రెండేళ్ళు వచ్చేసరికి, చెప్పింది అర్థం చేసుకోవడంతో పాటు చిన్న చిన్న మాటలు కూడా మాట్లాడడం మొదలు పెడతారు. పెద్దవాళ్ళు పిల్లలందర్నీ కూర్చో బెట్టి ఆడించే ఆటలు ఎన్నో.

కాళ్ళాగజ్జె - కంకాళమ్మ
వేగులచుక్క - వెలగమొగ్గ
మొగ్గ కాదు - మోటకి నీరు
నీరు కాదు - నిమ్మలవాయి
వాయికాదు - వాకింటికూర
కూర కాదు - గుమ్మడిపండు
పండూ కాదు - పాపాయి కాలు
కాలూ తీసి - గట్టున పెట్టు

అన్న **ఆట, గుడు గుడు గుంజం, గుర్ఖో రాగం** – అంటూ పిల్లలంతా ఒకరి నొకరు చెవులుపట్టి ఆడుకోవడం, ఇల్లంతా నవ్వుల పండుగే మరి.

ఇలా వయస్సుకి తగినట్లుగా రకరకాల ఆటలు, పిల్లలతో ఆడిస్తూ, వారితో పాటు పెద్దవాళ్ళు కూడా శృతి కలుపుతూ, వారిని ఆనందపరుస్తూ, తామూ ఆనందించేవారు.

ఇవన్నీ ఒక ఎత్తయితే, ఇప్పటికీ ఈ ఆధునిక యుగంలో కూడా ప్రతి పాపాయికి నేర్పే ఆట ఒకటుంది. పాపాయి ఎంత ఏడుస్తున్నా ఆ ఆట పేరు చెబితేనే చాలు కళ్ళు తళుక్కుమంటాయి.

పాపాయి బుజ్జి చెయ్యి పట్టుకొని, అర చెయ్యలికి ముగ్గేసి, ఆకేసి, పప్పేసి.... ఇలా చెబుతూ చివరికి, అమ్మకో ముద్ద, నాన్నకో ముద్ద, నీకో ముద్ద అంటూ అందరూ కలిసి, అందరికీ ఇచ్చి, భోంచెయ్యాలనే విషయాన్ని చిన్నప్పట్నించే ఆ చిన్నారి మేధస్సుకి అర్థ మయ్యేలాగా, తమాషాగా చెబుతూ ఆడించడం, నిజంగా ఇంతటి చక్కటి సంస్కృతిని ఎక్కడ చూడగలం?

ఆటలు, పాటలతో పాటు, చిన్న చిన్న పద్యాలు కూడా నేర్పించేవారు. తొండమునేక దంతమును, తల్లీ నిన్ను దలంచి, నీవే తల్లివి, తండ్రివి లాంటి చిన్న చిన్న పద్యాలు ఎన్నిటినో కంఠస్థం చేయించేవారు. చేత వెన్న ముద్ద, చెంగల్వ పూదండ పద్యాన్ని అభినయిస్తూ వేరే చెప్పేవాళ్ళం. చిన్న చిన్న పదాలతో, చిన్ని సంగీతంతో ఉండే ఈ పద్యాలు పిల్లల చేత మనస్సులో భక్తి బీజాన్ని నాటడంతో పాటు, వారిలో నైతిక బలాన్ని పెంపొందించడానికి బాల్యంలోనే పునాది వేసేవి. చందమామ పాటలు, ఉడుత పాటలు లాంటివి చెప్పిస్తూ ప్రకృతికి పరిచయం చేసేవారు.

ఆదివారము నాడు అరటి మొలచినది
శనివారము నాడు చక చక గెల కోసి
అందరికి పంచితిమి అరటి అత్తములు
అబ్బాయి అమ్మాయి అరటి పళ్ళివిగో

అంటూ పాటతోనే వారముల పేర్లు నేర్చుకోవడం.

వానా వానా వల్లప్పా
చేతులు చాచు చెల్లప్పా
తిరుగు తిరుగు తిమ్మప్ప
తిరగాలేని నరసప్పా - ఇది వానపాట.

వానొస్తే పట్టపగ్గాలుండవు పిల్లలకి. ఆ సన్నటి వాన తుంపర్లలో చిట్టి చిట్టి చేతులు చాచి, బుజ్జాయిలంతా చేరి వానపాట పాడుతూ తిరుగుతూ ఉంటే ఆ ఆనందమే ఆనందం.

పెద్దగా వానొచ్చేస్తే పిల్లలంతా ఇంట్లోకి వెళ్ళి, పెద్దవారితో కాగితం పడవలు చేయించుకొని, వాన వెలసిన తరువాత వాననీళ్ళు, పడవలతో ఆడుకోవడం.

ఇవన్నీ కలకాలం స్మృతిపథంలో అలా భద్రంగా దాచుకొనే మధురానుభూతులు.

సాయంత్రం 5 గంటలైంది. ఎదురింటి గేటు ముందు మళ్ళీ పాపాయి నిలబడి చూస్తూ ఉంది. చెదిరిన జుట్టు, నలిగిన దుస్తులు, తనవాళ్ళు వస్తే చాలన్నట్లుగా చూపులు.

ఆ చూపుల్లోని భావాలు, ఆ పసి మనసులోని ఆశలు అర్థం చేసుకొనే ఓపిక, సమయం ఆ తల్లిదండ్రులకు లేదు. కాలం ఎంతగా మారినా అప్పటికి, ఇప్పటికి, ఎప్పటికి పిల్లలు కోరుకొనేది పెద్దవాళ్ళ ఆత్మీయత, అనురాగం. ఇందులో ఏ మార్పు లేదు.

ఇంతలో ఫోన్ మ్రోగింది. అర్జంటుగా పెద్దబాలశిక్ష కావాలని, చిన్నపిల్లలని ఆడించే ఆటలు, పాటలు అన్నీ రాసుకోవడానికి వస్తున్నానని మా అర్చన ఫోన్ చేసింది. ఈమధ్య ఓ ప్రముఖ పత్రికలో ఒక వ్యాసం చదివిందట. పిల్లల పెంపకంలో మన పెద్దవాళ్ళు అనుసరించిన పద్ధతులు ఈనాటికీ చాలా మంచివేనని, సాంకేతికంగా, వైజ్ఞానికంగా మనం ఎంత ముందంజ వేస్తున్నా, నైతికంగా, మానసికంగా మనిషిని చైతన్యవంతం చేయగల శక్తి, మన ప్రాచీన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలవేనని ఆ వ్యాసంసారాంశం. అందుకే కాబోలు మూడు నెలల పాపతో అమెరికా వెళుతున్న అర్చన అంత ఆత్రంలో ఫోన్ చేసిందన్న మాట. ఇంకేం పాపాయిలంతా బంగారు బాల్యాన్ని చవిచూడగలిగే రోజులు మళ్ళీ దగ్గరపడుతున్నాయి. వారికా భాగ్యాన్ని కలిగించడానికి ఈరోజుల్లో మనకు కావలసింది మన సంప్రదాయాల పట్ల అవగాహన, గౌరవం, మన భాషపై అభిమానం, దాంతో పాటు కాసింత ఓర్పు, కూసింత నేర్పు అంతే. దాంతో టి.వి. చూసే సమయం దానంతట అదే తగ్గి, పిల్లలతో కాలక్షేపం చేస్తూ, అందులో అద్భుతత్వాన్ని అనుభవించగలుగుతాం. తరతరాలకి మన సంప్రదాయాలు అటు పిల్లలకి, ఇటు పెద్దలకి చక్కటి అనుభూతుల్ని పంచుతాయనడంలో సందేహమేముంది? ✦

స్వామీజీ–చార్వాకరావు

గజ బలం

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

స్వామి సత్యనాధానంద చదువుతున్న మహా భారతం మూశారు. ఆశ్రమంలోని పిల్లలంతా ఆయన చుట్టూ చేరారు.

''స్వామీ! ధృతరాష్ట్రుడు బలవంతుడా, భీముడు బలవంతుడా?'' అని అడిగాడు ఒక పిల్లవాడు.

''మీకు ఆ సందేహం ఎందుకు వచ్చింది?'' అని నవ్వుతూ అడిగారు స్వామి వారు.

''ఇనప భీముడిని, ధృతరాష్ట్రుడు కౌగిలించుకుని ముక్కలు ముక్కలు చేసేశాడు. గదా!'' అన్నాడు ఆ పిల్లవాడు.

''ఇనప భీముడినేగాని, నిజం భీముడిని కాదు గదా!'' అన్నాడు మరో పిల్లవాడు.

''నిజం భీముడిని ధృతరాష్ట్రుడు నలిపి చంపేస్తాడనే భయంతోనే కదా శ్రీకృష్ణుడు, ఇనప భీముడిని ముందుకు నెట్టింది!'' అని అన్నాడు మొదటి పిల్లవాడు.

''అదా మీ సందేహం? కూర్చోండి'' అని స్వామివారు అంటున్నంతలో రాబర్ట్ కూడా వచ్చి పిల్లల్లో జేరిపోయాడు.

స్వామివారు యిలా మొదలుపెట్టారు, ''ధృతరాష్ట్రుడు అసాధ్యమైన బలం కలవాడే! అందుకు సందేహం లేదు. కాని, అమానుష బలుడైన భీముడితో సాటి రాగల బలం కలవాడు మాత్రం కాదు. ఎందుకంటే భీమసేనుడు నాగాయుత బలసంపన్నుడు. 'నాగం' అంటే ఏనుగు. 'అయుతము' అంటే పది వేలు. భీముడు పదివేల ఏనుగల బలం కలవాడు అని అర్థం. మరి ఈ ఇనప భీమ ప్రహసనం ఏమిటి అని ప్రశ్న. అక్కడే ఉంది అసలు కిటుకు.

పాండవులంటే మొదటి నుంచీ ధృతరాష్ట్రుడికి ఆదరం లేదు. వాళ్ళని ఎలాగైనా తప్పించాలనే ఆలోచించాడు. కాని వాళ్ళ ప్రతిభ దినదినానికీ పెరిగిపోయింది. ధృతరాష్ట్రుడికి ఈర్ష్య పెరిగిపోయింది. అందుకనే, దుర్యోధనుడు చేసిన ప్రతి పనికీ నూనె పోసి వత్తి ఎగసనద్రోశాడు. అది చివరికి భగ్గుమని, ఆయన ఇంటినే దహించింది. తన కొడుకులందరినీ సంహరించిన భీముడంటే ధృతరాష్ట్రుడి మనస్సులో పట్టరాని కోపం పేరుకుపోయింది. ఆ భీముడిని చంపితే గాని ఆయన కసి సగం తీరదు. ఆ కారణంగా దగ్గరకు పిలిచి, తన కబంధ హస్తాలతో బిగించి చంపాలనుకున్నాడు. ఆ విషయం ఎవరికీ తెలియదుగానీ, జగన్నాటక సూత్రధారి అయిన శ్రీకృష్ణుడికి తెలియకుండా ఉంటుందా?

ధృతరాష్ట్రుడు నిజమైన భీముడినే కౌగిలించుకుంటే ఏం జరుగుతుంది? ఇనప విగ్రహం లాగా భీముడు చలనరహితంగా ఉండి ముక్కలైపోడు గదా? ధృతరాష్ట్రుడు తనని చంపే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని గ్రహిస్తాడు. విడిపించుకుంటాడు. విడిపించుకున్న తరువాత ఆగ్రహావేశాలతో ఏం చేస్తాడో? మానవతీత బలసంపన్నుడై యుద్ధోత్సాహంతో ఉన్న అతని వేగానికీ, ముష్టిఘాతాలకీ ధృతరాష్ట్రుడేమవౌతాడో? గాంధారి ఏం శపిస్తుందో? నలుగురూ ఏమంటారో? చూసే వారికి భీమసేనుడు దుర్మార్గుడిలాగా కనిపిస్తాడు. ప్రేమతో కౌగిలించుకున్న పెద్ద తండ్రిని చంపాడన్న చెడ్డ పేరు వస్తుంది గాని ధృతరాష్ట్రుడి దుష్టబుద్ధి తెలియదుగదా! మరి ధృతరాష్ట్రుడి దుష్టబుద్ధి నిరూపించడం ఎలా?

సృష్టిలోని సర్వజీవుల అంతరంగం తెలిసిన అవతారపురుషుడైన శ్రీకృష్ణుడు, ఆ కారణం చేతనే ఇనప భీమ విగ్రహాన్ని ధృతరాష్ట్రుడి ముందుకి తెచ్చాడు. ధృతరాష్ట్రుడి దుష్టబుద్ధి బయటపడేలా చేశాడు.

అంతేగాని పదివేల ఏనుగుల బలం కలిగిన భీముడిని ధృతరాష్ట్రుడేదో చేస్తాడన్న భయంతో కాదు'' అని ముగించారు.

స్వామివారి ఉపన్యాసం మధ్యలోనే వచ్చిన చార్వాకరావు; ''ఆ విషయాలు అవతల పెట్టి – మీ పురాణాలూ, ఇతిహాసాలూ అంటే నాకు చిరాకు ఎందుకో తెలుసా? వాటిలో అన్నీ అతిశయోక్తులే. ఒక మనిషికి పదివేల ఏనుగల బలం ఎక్కడైనా ఉంటుందా?'' అన్నాడు.

''ఎందుకుండకూడదు?'' అన్నారు స్వామివారు.

''ఏదీ? ఉంటే, ఇప్పుడు ఒక్కడిని చూపించండి.'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''అంతటివాడు ఆ యుగాంతంలోనే లేడు, మళ్ళీ పుట్టడు అని చెప్తుంటే, ఇంకొకడిని చూపించమంటావేమిటి?'' అన్నారు స్వామివారు.

చార్వాకరావు వికటంగా నవ్వుతూ, ''మనవాళ్ళు భలే తెలివిగలవాళ్ళులెండి. తప్పించుకోవటానికి ఎన్నో మార్గాలు.

అందులో ఇదొకటి'' అన్నాడు.

రాబర్ట్ కూడా కొద్దిగా సందేహంగా స్వామివారివైపు చూశాడు.

స్వామివారు నిశితంగా చూస్తూ, ''సరే అయితే, దాదాపు ముప్పై ఐదేళ్ళ క్రితం 'మాక్స్' అని ఒక పాశ్చాత్య బలశాలి ఐదువందల గుఱ్ఱాల బలం ప్రదర్శించాడు. ఏదీ! అలాటివాణ్ణి ఇప్పుడొకరిని చూపించు'' అన్నారు.

చార్వాకరావు ఆశ్చర్యంగా, ''ఏమిటీ! ఐదు వందల గుఱ్ఱాల బలమా? నిజమే!'' అన్నాడు.

రాబర్ట్ సాలోచనగా తల ఊపాడు.

''నాకు తెలియదే!'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

''మరి నీకు ఏం తెలుసని, ప్రతిదానికీ ఒంటికాలిమీద లేస్తావు?'' అన్నారు స్వామీ.

''నేను నమ్మలేను'' అన్నాడు చార్వాకరావు.

రాబర్ట్ అందుకున్నాడు ఈసారి. ''నిజమే 1964-65 ప్రాంతాల్లో 'మాక్స్' అని ఒక యూరోపియన్ స్ట్రాంగ్‌మాన్ అటూ ఇటూ రెండు విమానాలను గొలుసులతో కట్టి, కదలకుండా చేతులతో పట్టుకుని ఆపాడు. ఆ అద్భుతాన్ని ఆనాటి ప్రపంచ పత్రికలన్నీ ప్రకటించాయి. ఆ విమానాలు ఒక్కొక్కటీ రెండు వందల యాభై హార్స్ పవర్ కలవి'' అన్నాడు.

''హార్స్ పవర్ అంటే ఏమిటి?'' అని అడిగారు స్వామి.

''ఐదువందల యాభై పౌండ్ల బరువుని, ఒక సెకనులో అడుగు ఎత్తు ఎత్తడానికి కావలసిన శక్తి'' అన్నాడు చార్వాకరావు. ''పౌండు బరువంటే ఏమిటో, సెకండ్ అంటే ఏమిటో, దాన్ని అడుగు ఎత్తు ఎత్తడానికి కావలసిన శక్తి అంటే ఏమిటో అర్థం కాని ఒక సామాన్యుడికి ఆ విషయాన్ని ఎలా వివరిస్తావు?'' అని అడిగారు స్వామిజీ.

''ఒక గుఱ్ఱం లాగే శక్తి'' అని వివరిస్తాను అన్నాడు.

''మరి ఆ లెక్కన, ఆ మాక్స్ అన్న మహాబలుడికి ఐదువందల గుఱ్ఱాల బలం ఉందన్న మాటేగా!'' అన్నారు స్వామిజీ.

చార్వాకరావు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

''అంత మాత్రం చేత ఐదు వందల గుఱ్ఱాలు ఒక్కసారి వచ్చి మీదపడితే వాటిని మాక్స్ పిడికెట్లో పట్టుకుంటాడని కాదు గదా! పారిభాషికంగా ఐదువందల గుఱ్ఱాల యాంత్రికశక్తి భీమసేనుడికి ఉందని ఆనాటి శాస్త్రవేత్తలు అంచనా వేశారు.

మన పురాణాలనీ, ఇతిహాసాలనీ అతిశయోక్తులంటూ తేలికగా కొట్టిపారేయకు. ఆధునిక దృక్పథంతో ఆనాటి విలువలని గుణించడం నేర్చుకో'' అని స్వామివారు లేచారు.

పిల్లలూ, రాబర్ట్లూ, స్వామివారికి నమస్కరించి లేచారు. చార్వాకరావు ఇబ్బంది ముఖం పెట్టి గుఱ్ఱంలాగా ఇకిలించాడు.✷

తల్లికి కొడుకు

'సహస్రభారతి'

డా॥ గరికపాటి నరసింహారావు

'సాగర ఘోష' అని మహాకావ్యం రచనలో నిమగ్నమై ఉన్నాను. మానవ జాతి సాంస్కృతిక చరిత్రను భారతీయ తాత్త్విక చింతనా నేపథ్యంతో వివరించే కావ్యం ఇది. అందులోని శంకరాచార్య జీవిత ఘట్టంలోని ఒక సన్నివేశంలోని పద్యాలు ఇవి –

ఉ. విష్ణు సహస్రనామ జప వీథులలో విహరించుచుండి, త
ద్విష్ణు సహస్ర భాష్యమును విజ్ఞత వ్రాయుచునుండ స్వామికిన్
కృష్ణుని తల్లి పిల్చునొక కేక వినంబడె ఆత్మయోగ రో,
చిష్ణుడు పైకి లేచె తన శిష్యులు నచ్చెరువంది చూడగన్ 1

శా. కుర్రా, శంకర! ఎందు బోయితివిరా, గొంతెత్త లేకుంటిరా
మొర్రో యన్నను వింటివా, ఇతరులన్ ముక్తాత్ములన్ జేయగా
వెర్రింజేసితి నన్ను అంత్యదశలో వేధింపకన్ రమ్మురా
అర్రున్ జాచితి గోవు పోలికను వత్సారార! పాలింపరా! 2

శా. కాశీలో కనిపించె నీ కొడుకు, ఉద్గ్రంథమ్ములన్ వ్రాసినా
డాశీ వ్యాప్తము వాని కీర్తి కవిగా వ్యాఖ్యాతగా, వేత్తగా
ఈశానుం గడుపార కంటివని ఇందెవ్వారో పల్కంగ నే
నాశన్ జూచుచు నుంటి నీకొరకు నా కన్యాయముంజేసెదే! 3

ఉ. నీటిని మోసి తెచ్చుటకు నేను శ్రమంపడి పోతినంచు ఆ
ఏటిని మూట గట్టి మన ఇంటికి ముంగట పెట్ట లేదె! ఆ
నాటి విచిత్ర సంఘటన నన్నును మ్రాన్పడ జేసె; నేడు క
న్నీటిని మోయు చుంటిని కనీని కలండున, చూడరావుగా 4

ఉ. తండ్రి గతించి పోయె, పిన తండ్రులు పెద్దలు లేక పోయిరి
ల్లాంద్రను సూటి మాటలు కులాసగ నుండగ నీవు, లోకులే
మంద్రను మాటకేమి, పరమాత్మదయారసలబ్ధమైన నీ
గుండ్రని మోము చూచు నొక కోరిక నన్ మరణింపనీదురా! 5

చ. కడుపున కాయ కాచునని కన్నులు కాయలు కాయ చూచి నే
నుడుగక నోములున్ వ్రతము లూపిరి తీయక చేసి చేసి ఆ
వడకుల గుట్ట అల్లుని కృపన్ నిను గంటిని లేక లేక పు
త్రుడ! ఇటులుండియుండిఎదగ్రుచ్చెదె సన్న్యసనోగ్రశూలమున్ 6

ఉ. అమ్మయటన్న గొప్ప బిరుదాంకము నిన్నని పొందియుంటి ''రా
మమ్మ కుమారు పెండ్లియట, అంకమ కోడలి కానుపంట, సు
బ్బమ్మ యు మామ్మ అయ్యెనట'' అన్న శుభమ్ములు విన్న గర్భమున్
చుమ్మలు చుట్టెడిన్, కనులు శూన్యములన్ వెదుకంగనేగెడిన్ 7

మ. కలియో గంజియొ త్రాగి నా ఎదుట ఎక్కాల్జెప్పినన్ జాలు, వి
ద్యలు వేదమ్ములు తత్త్వ బోధనలు, మిథ్యా వాదముల్ భేదముల్
పిలకల్ పట్టుట లేల నీకు? మది బెంబే లెత్తెడిన్ నాకు, గొ
ప్పలు సన్మానము లందలాలు జననీవాత్సల్యమున్ మించునా! 8

ఉ. తల్లికి బోధ చేసిన వృథాయయి పోవునె కాలమెల్ల? ఈ
యెల్లరు కూడి విన్న భవదీయ సుధామయవాక్యధార నీ
తల్లి కొసంగ లేవె! బహుధా తపియింతును నాదు బిడ్డ మా
టల్లహరీమనోజ్ఞము లిటన్ ప్రవహించునె నాకు దక్కునే! 9

ఉ. లోకము నుద్ధరించు అతిలోకకుమారుని గంటివంచు ఈ
లోకులు పల్కరించుతరి లోపల నేదొ కలుక్కు మంచనున్
చీకటి జీవ యాత్రకిక చేతికి నూతము లేకపోయె నా
శోకము నుద్ధరింపగల సూనులు వేరెవరయ్య శంకరా! 10

ఉ. పాతబకాయిలున్నటుల పాఠములన్ ప్రవచించుచుంటి, ఈ
చేతుల నేమి చేసితిని సేవలు? పెండ్లియ, పేరటమ్మ? నా
చేతులు దాటి పోయితివి చెర్వు మొసళ్లని మాయజేసి నీ
చేతుల దాటి పోవగల శ్రీ కరమౌ స్థితి నిమ్ము పుత్రకా! 11

చ. తలచిన వత్తునంటివి వృథా! మొగమోటపు మాటగాని నిన్
తలవని వేళయుంగలదె? దర్శనమిచ్చిన జాడ లేదు నీ
వలచిన శాస్త్రముల్, నిగమ భాష్యములున్, దివిజాలయమ్ములున్
తలపగ నీవె నన్ను! జడ దారికి గుండెలు చెమ్మగిల్లవే. 12

మ. వ్యవధానమ్మొకయింత లేని రచనా వ్యాసంగ సంగంబులున్
జవనాశ్వంబన పాద యాత్రలును శాస్త్ర ప్రౌఢ వాదమ్ములున్
దివిజ స్థానము లెల్ల జూచు పనులందే వీలు లేకుండెనో
నవ మాసమ్ములు మోసి పెంచితిని నాన్నా, నేనురా, రమ్మురా. 13

య. అని యార్తింబలవించు తల్లియొడిలో ఆకాశ గంగాంతరం
గనవాజ్ఞంబన వ్రాలె శంకరుడహో! కన్నీటి మిన్నేటిలో
జననీ పుత్రులు ఒక్కరొక్కరిని కాంచన్ లేని ఆనందమున్
కనువారల్ తడి కన్ను లొత్తి కొనిరా గ్రామంబునం దెల్లరున్. 14

చ. కపిలుని పోల్కి గైకొని జగద్గురుడాత్మ పరాత్మ తత్త్వమున్
విపులముగా విశేషముగ వీనుల విందుగ తెల్పె, ఆ వృషా-
కపి అపరావతారమగు కన్న కుమారుని అంకమందు బ్ర
హ్మ పదము నందె తల్లి పరమాత్మ వియోగము సైచినందునన్. 15

ఉ. బాసెము పట్టుపెట్టి తలపాగలు చుట్టిన భట్టులెల్ల స
న్న్యాసికి కర్మ చేయుటకు హక్కు హుళక్కి యటన్న ''మీరుస
న్న్యాసు'' లటంచు శాపమిడి నాతిని చేతులపైన శంభుసం
వాసము జేర్చె శంకరుడు పావకుడున్ వడకెన్ భయంబునన్. 16

ఋషిపీఠం

ఉపాసనా మార్గం - జపమ్

ధూళిపాళ అర్కసోమయాజి

''భజ - సేవాయాం'' అను ధాతువు నుండి ''భక్తి'' అనే పదం వచ్చింది. వేద మంత్రాలలో కూడా భక్తి శబ్దం ఉంది. భగవంతుని సేవించమని, భగవత్సేవ చేయమని ఋగ్వేదం చెబుతోంది. ప్రజలు ఏ దేవతను ఆరాధిస్తారో ఏ దేవుణ్ణి ఉపాసిస్తారో వారినే పూజించమని యజుర్వేదం చెబుతోంది. అయితే ఇక్కడ ''ఉపాసన'' అంటే సమీపంలో కూర్చోవడం అని అర్థం. దేనికి సమీపంలో? అనే ప్రశ్న వస్తుంది. భగవంతునికి దగ్గరగా అని చెప్పుకోవచ్చు.

ఉపాసనా మార్గాలలో జపం, తపం, పారాయణం అనేవి సులభంగా అనుష్ఠించడానికి సామాన్య మానవులకు అందుబాటులో ఉంటాయి. వీటిలో మొదటిదైన జపాన్ని గూర్చి తెలుసుకుందాం. ఈ జపోపాసన శృతి, స్మృతులందు, చతుష్షష్ఠి తంత్ర గ్రంథాల్లో వివరించబడింది. ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వర విశేషాలతో నిబద్ధమైన వైదిక మంత్ర జపంతో, దైవోపాసన చెయ్యవచ్చు. అయితే అసలు ''మంత్రం'' అంటే ఏమిటి? జపం అంటే ఏమిటి? అనేవి ముందుగా తెలియాలి.

మకారం మననం ప్రాహుః తకారః త్రాణ ఉచ్యతే
మానన త్రాణ సంయుక్తో మంత్ర ఇత్యభిధీయతే

అని మంత్ర శాస్త్రం చెబుతోంది. ''మ'' అంటే మననం చేయువానిని, ''త్ర'' అంటే రక్షించునది. మననం చేయువారిని రక్షించునది మంత్రం అనబడుతుంది. మరి జపం అంటే!

''జకారో జన్మవిచ్ఛేదః పకారః పాప నాశకః
జన్మపాప వినాశత్వాత్ జప ఇత్యభిధీయతే..''

''జ'' అనగా జన్మ విచ్ఛేదం చేసేది. ''ప'' అనగా పాపాలను నశింపచేసేది. జపం అనబడుతుంది.

ఇలాంటి జపం చేయాలంటే విధి విధానం తెలియాలి. ఆ మంత్రాన్ని మన అధీనంలోకి తెచ్చుకోవాలి. దాన్ని గురుముఖంగానే నేర్చుకోవాలి.

''గుశబ్దస్త్వన్ధకారస్యాత్ రుశబ్ద స్తన్నివర్తకః
అంధకార నిరాసిత్వాత్ గురురిత్యభిధయతే''

''గు'' అంటే అంధకారాన్ని, ''రు'' అంటే పారద్రోలేవాడు. కావున అట్టి గురువు నుండి మంత్రం గ్రహించకుండా స్వయంగా, అభ్యసించి జపించే మంత్రం, అంత శ్రేయోదాయకం కాదు. అందుకే గాయత్రీ మంత్రోపదేశానికి ఉపనయన ముహూర్తం నిర్ణయించేది.

అలా నేర్చిన మంత్రాన్ని గురుసన్నిధిలో మూడు రోజులుండి, అష్టోత్తర శత సంఖ్యగా జపిస్తూ, గురువు నుండి సంగ్రహించాలి. ఇలా చేయని పక్షంలో సంచారిణీ శక్తి గురువు వద్దకే చేరుతుంది.

మనం నేర్చిన ప్రతి మంత్రాన్ని క్రమం తప్పకుండా ప్రతి దినం మననం చేయాలి. అంటే జపం చేయాలి. ఈవిధమైన జపం చేసే ప్రదేశాన్ని బట్టి ఫలితం ఉంటుంది.

''గృహే జపం సమం వింద్యాద్గోష్ఠే శతగుణం భవేత్,
నద్యాం శత సహస్రంస్యాదనన్తం శివసన్నిధౌ ''
''సముద్ర తీరేచ హ్రదే, గిరౌ దేవాలయే షుచ,
పుణ్యాశ్రయేషు సర్వేషు జపః కోటి గుణో భవేత్''

గృహంలో చేసే జపం సమఫలాన్నిస్తే, గోశాలలో నూరు రెట్లు, నదీ తీరంలో నూరు వేల రెట్లు, శివ సన్నిధిలో అనంత ఫలితాన్నిస్తుంది. సముద్ర తీరాల్లో, పర్వత, దేవాలయ పుణ్యాశ్రమాలలో కోటి గుణిత ఫలాన్ని అందిస్తుంది.

జప సంఖ్యని ఏవిధంగా గణన చెయ్యాలో పరిశీలిద్దాం. గాయత్రీ మంత్రాన్ని కరమాల చేతనే లెక్కించాలి. ఇతర జపాలకు ఈ నియమం లేదు. ఎందుచేతనంటే...

''పర్వభిస్తు జపేద్దేవీం, అన్యత్రానియమ స్మృతః ।
గాయత్ర్యా వేదమూలత్వాత్, వేదః పర్వసు గీయతే॥''

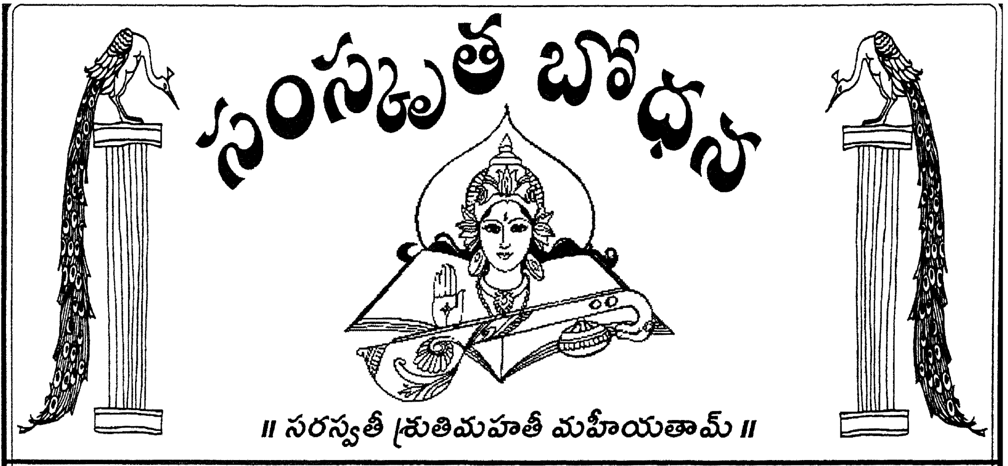
మూడు వేదాల నుండి మూడు పాదాలు స్వీకరించబడి, గాయత్రీ మంత్రమై, జపించబడుతున్నందున, వేదగానానికి ప్రధాన స్థానములగు పర్వములందే, గాయత్రీ మంత్రం జపించాలి.

జపం చేయవలసిన తీరు పరిశీలించినచో తన చెవులకు గూడా వినబడకుండా చేసేదా మానస జపం. తన చెవులకు వినబడునట్లు చేసేది ఉపాంశువు. పై వారికి గూడ వినబడునట్లు బిగ్గరగా ఉచ్చరిస్తూ చేసేది వాచిక జపం. వాచిక జపం కన్నా ఉపాంశువు నూరు రెట్లు, ఉపాంశువు కన్న మానస జపం వేయి రెట్లు ఫలితాన్నిస్తుంది.

ప్రతి దినం చేసే పూజతో బాటుగాడు మంత్రజపం త్రిసంధ్యల్లో 108 మారులైనా కనీసం చెయ్యాలి. పూజ లేకుండా చేసే జపం నిరర్థకం. హృదయమందు హస్తముంచి, చేతి వ్రేళ్లను అడ్డంగా చాచి వస్త్రంచే కప్పి జపం చేయాలి.

ప్రతి మంత్రానికి ఋషి, ఛందస్సు, బీజం, కీలకం, శక్తి, అంగన్యాసం, ధ్యానం అనే సప్తాంగాలు ఉంటాయి. మంత్రప్రవర్త ఋషిని శిరస్సునందు ఛందస్సును ముఖమందు, దేవతను హృదయమందు, బీజమును గుహ్యమందు, న్యాసం చేసి వినియోగం చెప్పాలి. తరువాత అంగన్యాస, కరన్యాస, ధ్యాన పంచపూజలతో, మూల మంత్రాన్ని జపించి, తేజోరూప భావనతో దైవానికి ధారాదత్తం చేయాలి. జీవం లేని దేహం ఏవిధంగా ఉంటుందో, పునశ్చరణ లేని మంత్ర విద్య గూడా కార్యసాధకం కాదు - సత్ఫలితాన్నివ్వదు.

- ఇతిశయ్ -

విభక్తి రూపములు : వాక్యములు

ప్రథమా విభక్తి : పుంలింగము : రామః – రాముడు, రాముడను, రాముడవు

స్త్రీ లింగము : సీతా, సీత, సీతను, సీతవు

నపుంసక లింగము : అన్నమ్ – అన్నము

ఉదాహరణ : సః రామః – అతడు రాముడు

అహం రామః – నేను రాముడను

త్వం రామః – నీవు రాముడవు

సా సీతా – ఆమె సీత

అహం సీతా – నేను సీతను

త్వం సీతా – నీవు సీతవు

తత్ అన్నమ్ – అది అన్నము

సంబోధనా ప్రథమా విభక్తి : పుం లింగము – హే రామ = ఓ రామా!

స్త్రీ లింగము – హే సీతే = ఓ సీతా!

నపుంసక లింగము – హే జ్ఞాన = ఓ జ్ఞానమా!

హే రామ! త్వం కిం కరోషి?

(ఓ రామా! నీవేమి చేయుచున్నావు?)

హే సీతే! రమా కదా ఆగచ్ఛతి?

(సీతా! రమ ఎప్పుడు వస్తుంది?)

హే జ్ఞాన! తవస్వరూపం కిం?

(ఓ జ్ఞానమా! నీ స్వరూపం ఏమిటి?)

(గత మాసంలో ఉన్న పాఠం ఆధారంగా, యిలా చిన్న చిన్న వాక్యాలు తయారుచేయండి.)

ద్వితీయా విభక్తి : పుంలింగము – రామమ్ (రాముని)

స్త్రీలింగము – సీతామ్ (సీతను)

నపుంసకలింగము – అన్నమ్ – (అన్నమును)

కృష్ణః రామమ్ ఆనయతి

(కృష్ణుడు రాముని తీసుకొస్తున్నాడు)

రామః సీతాం పశ్యతి

(రాముడు సీతను చూచుచున్నాడు)

గోవిందః అన్నం ఖాదతి

(గోవిందుడు అన్నమును తినుచున్నాడు)

రాధా లేఖాం లిఖతి

(రాధ ఉత్తరమును వ్రాయుచున్నది)

తృతీయా విభక్తి : పుంలింగము – రామేణ (రామునిచేత, రామునితో)

స్త్రీలింగము – సీతయా (సీత చేత, సీతతో)

నపుంసకలింగము – జ్ఞానేన (జ్ఞానముచేత, జ్ఞానముతో)

ఉదా : లక్ష్మణః రామేణ గచ్ఛతి

(లక్ష్మణుడు రామునితో వెళ్ళుచున్నాడు)

రామః సీతయా ఆగచ్ఛతి

(రాముడు సీతతో వచ్చుచున్నాడు)

సః జ్ఞానేన పండితః భవతి

(అతడు జ్ఞానముతో పండితుడు అగుచున్నాడు)

మూషికః మార్జాలేన మారితః

(ఎలుక పిల్లి చేత చంపబడుచున్నది)

రామః బాణేన రావణం మారయతి

(రాముడు బాణముతో రావణుని చంపుచున్నాడు)

[illegible]

	ప్రథమా విభక్తి	ద్వితీయా విభక్తి	తృతీయా విభక్తి
(పుం)	సః – అతడు – వాడు	తం – అతనిని	తేన – అతనిచేత (తో)
	ఏషః – ఇతడు – వీడు	ఏతం – ఇతనిని, వీనిని	ఏతేన – ఇతనితో (చేత)
	కః – ఎవడు?	కం? – ఎవనిని?	కేన – ఎవనిచేత?
(స్త్రీ)	సా – ఆమె, అది	తాం – ఆమెను	తయా – ఆమెచేత (తో)
	ఏషా – ఈమె, ఇది	ఏతాం – ఈమెను	ఏతయా – ఈమెతో
	కా? – ఎవతె?	కాం? – ఎవతెను?	కయా? – ఎవతె చేత (తో)
(నపుం)	తత్ – అది	తత్ – దానిని	తేన – దానిచేత
	ఏతత్ – ఇది	ఏతత్ – దీనిని	ఏతేన – దీనిచేత (తో)
	కిమ్ – ఏది, ఏమి?	కామ్ – దేనిని?	కేన – దేనిచేత?
	అహం – నేను	మాం – నన్ను	మయా – నా చేత (తో)
	త్వం – నీవు	త్వాం – నిన్ను	త్వయా – నీచేత (తో)

అభ్యాసము

ప్రథమా విభక్తి

రామ : వనం గచ్ఛతి – రాముడు వనము వెడుతున్నాడు.

గోవింద : రామాయణం పఠతి – గోవిందుడు రామాయణమును చదువుతున్నాడు.

అహం : భరతం పశ్యామి – నేను భరతుని చూస్తున్నాడు.

లక్ష్మీ: పూజాం కరోతి – లక్ష్మి పూజను చేస్తోంది.

తత్ అధ : పతతి – అది క్రింద పడుతున్నది.

సంబోధన

హేరామ! త్వం కదా ఆగచ్ఛసి? – రామ నీవు ఎప్పుడు వస్తావు?

అహం ఇదానీం ఆగచ్ఛామి – నేను ఇప్పుడు వచ్చుచున్నాను.

బాలక! త్వంకిం పఠసి? – బాలుడా! నీవు ఏమి చదువుతున్నావు?

అహం పాఠమ్ పఠామి? – నేను పాఠము చదువుతున్నాను.

ద్వితీయా విభక్తి :

సింహం కిరాత : పశ్యతి – సింహమును కిరాతకుడు చూస్తున్నాడు.

రమా **గానం** కరోతి – రమ గానం చేస్తోంది.

సా కదా, కుత్ర గానం కరోతి? – ఆమె ఎప్పుడు ఎక్కడ గానం చేస్తుంది?

సానక్తం – తత్రగానం కరోతి? – ఆమె రాత్రి అక్కడ గానం చేస్తుంది.

తృతీయా :

శిష్యః అధ్యాపకేనసహ గచ్ఛతి – శిష్యుడు అధ్యాపకునితో సహా వెళ్ళుచున్నాడు.

కిరాత : బాణేన సింహం మారయతి – కిరాతకుడు బాణము చేత సింహమును చంపుతున్నాడు.

బాలక : లేఖిన్యా పాఠమ్ లిఖతి – బాలుడు కలముతో పాఠమును వ్రాస్తున్నాడు.

శాశ్వతగ్రంథాలు - 1

ఆదికావ్యం - రామాయణం

ఎం. బాలవిశ్వనాథశర్మ

సంస్కృతసాహిత్యంలో అద్భుతమైన గ్రంథాలెన్నోజన అసంఖ్యాకంగా ఉన్నాయి. ఋషితుల్యులైన మహాత్ములు రచించిన ఆ గ్రంథాలలో సర్వకాలములకూ, సర్వదేశములకు అవసరమైన శాశ్వత విలువలు ఉన్నాయి.

వివిధ శాస్త్రాలపై సంస్కృత వాఙ్మయం విస్తృతమైన విజ్ఞానాన్ని ఇచ్చింది. ఆ శాశ్వతగ్రంథాలలోని కొన్నింటిని ఈ శీర్షికద్వారా పరిచయం చేస్తున్నాం.

ఈ శీర్షికకు పండితులెవరైనా రచనలు పంపవచ్చు. అయితే సాధికారికంగా, వ్యవహారబాషలో క్లుప్తంగా వ్రాసిపంపాలి. ప్రచురింపబడే రచనకు పారితోషికం ఉంటుంది.

-సంపాదకుడు.

శ్రీమద్రామాయణమొక విశిష్టమైన కావ్యము. దీనిని రచించిన వాల్మీకి మహా తపస్వియైన మహర్షి. ఇతని పవిత్రమైన తపస్సంతయు ఈతని రచనయందు సంక్రమించినది. అందు చేతనే రామాయణమున ప్రత్యక్షరమునందు, ప్రతిపదమునందు, ప్రతివాక్యమునందు అనుస్యూతతను తప్పక అంతర్వాహినిగ నొక అనిర్వాచ్యమైన భగవత్పదార్థము పారాడు చున్నట్లగడుచుండును. అది తదారాధకులకు ఆత్మానందమును కల్గించును. వైదిక చ్ఛందమున నున్న రామకథను లౌకిక సంస్కృత వాఙ్మయచ్ఛందమున ప్రప్రథమమున అవతరింపజేసినవాడు వాల్మీకి. కథా కథనమున రుచికలవారి నీ రామాయణము తన్మయులజేయును. శాస్త్ర మర్యాద, తాత్త్వికచింతన కలవారీ రామాయణమును విడువలేరు. మంత్రోపాసకులకీ వాల్మీకి ప్రాతస్స్మరణీయుడు. తరువాతి కావ్యకర్తలకు, లాక్షణికులకు మార్గదర్శకుడగునట్లు కవితాసామగ్రి తగినంతగ లేని రోజులలో వాల్మీకి కవిత చెప్పినాడు. అది ఆదికావ్యమైనది. వాల్మీకి ఆదికవి యైనాడు! సామాన్య జ్ఞానులకు కూడ అర్థమగు లలిత రీతిలో పల్కిన రామాయణము కూడ అర్థముకాని వారు లేకపోలేదు.

కావ్యమనగ నేమో తెలిసికొనుట, తెలిసిన దానిని చెప్పుట, చెప్పిన దానిని నామోదింపజేయుట ఈనాడు కష్టములైన పనులు! అయినను అవసరమైనప్పుడు చెప్పవలయునుగదా!

ప్రపంచమున కంతటికి వాల్మీకి ఆదికవి! ఆయనకంటె పూర్వము లోకమునందు కావ్యములు లేవు! ఉన్నవనుకొనినచో నది పొరబాటు! గుణాలంకార రీతులేవి లేకపోయినను కావ్యము యొక్క అస్తిత్వమునకు భంగములేదు. కాని కవి, రసమూ ఇవి రెండునూ లేనిచో కావ్యములేదు. కవికర్త; రసము ఫలము; ఈ రెండు పదములు చాల చిత్రములైనవి. బహుశ ఆదికవి యైన వాల్మీకి ఈ రెండు పదములను సృష్టించియుండెనేమో! కాదు, వాల్మీకి కూడ ఆ పదములకు సృష్టికర్తకాడు. కవిః - రసః ఈ రెండు పదములు అనాదిగ శ్రుతిగతములై వినపడు చున్నవి. ''కవిం కవీనా ముపమశ్ర వస్తమం'' ''అహోర మజరః కవిః'' ''అనంత మవ్యయం కవిగ్ం'' ''రసోవైసః'' ''రసగ్గ్ హ్యేవాయం లబ్ధ్వానందీ భవతి'' ఇత్యాది వేదవాక్యములలో కవి, రస పదములున్నవి. కాని ఇక్కడ ఈ పదములకు పరమాత్మ అని అర్థము. ఈ రసమును రుచిచూచినవాడే నిజమైన ఆనంద రసాయనమును గ్రోలినవాడని అర్థము. ఆనందమనగా నేమి? ''ఆనందో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్'' ''ఆనందాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే'' అను శ్రుతి వాక్యమానందము పరబ్రహ్మ మని ఘోషించు చున్నది. ఇట్టి విశిష్ట లక్షణ లక్షితమైన రసమే కావ్యమునకు ఫలముగ చెప్పినారు. ఇట్టి ఫలము నాస్వాదించిన వాని స్థితి ''యతో వాచో నివర్తంతే! అప్రాప్య మనసా సహ! ఆనందం బ్రహ్మణో విద్వాన్'' అన్నట్లుండును! ఆనందవర్ధన, అభినవగుప్తాదులు చేసిన ధ్వని సిద్ధాంతమిదేనేమో!

ఉత్తమ కావ్యమును పఠించు నప్పుడు శబ్దములు, వాని అర్థములు, రీతులు అలంకారములు, క్రమక్రమముగ బుద్ధి వృత్తినుండి చ్యుతములై తద్భిన్నమైన ధ్వని గోచరించి, మనస్సులలయించును. ఈ తన్మయీభవన సమయమున మనస్సు

ఉనికిని కోల్పోవును. నిరాలంబనమైన మనస్సు లయించి స్వస్వరూప సాక్షాత్కార స్థితి నందుకొనును. ఇట్టి సమయమున కలుగు తాదాత్మ్యావస్థయే రసస్థితి! వాల్మీకి యొక్క కవిత సంస్కారవంతుడైన పాఠకునిట్టి రసస్థితికి తీసికొని పోవుననుటలో సందేహము లేదు. ఇట్టి రచనయే కావ్యమనిపించు కొనును. అట్టి కావ్యకర్తయైన కవి ధన్యుడు.

వేదశాస్త్ర పురాణ కావ్యాదులన్నియు పరమార్థసాధన కొఱకే యవతరించినవి. వేదముల కేది లక్ష్యమో, పురాణముల కేది గమ్యమో, శాస్త్రము లేమి చెప్పదలచినవో అది చెప్పుటకే కావ్యము కూడ అవతరించినది. మహానుభావులైన ఋషులు లోకకల్యాణైక పరాయణులై, యుగ యుగములనుండి తపమాచరించి కనుగొన్న నతిసారభూతమైన పదార్థమే ఆనందము. విద్యచేత, తపస్సుచేత పవిత్రాత్ముడైన వాడు వాల్మీకి. ఇతడు వ్రాసిన రామాయణమే మొదటి కావ్యము. ఇది మన స్సును లయింపజేయునట్టి ఆనందస్థితిని కలిగించును.

రామాయణమునకు ముందు కావ్యములు లేవు! కావ్యసామగ్రి ఉదయింపక మునుపే మహర్షి కావ్యము వ్రాసెను. అందుకే కాబోలు ''నానృషిః కురుతే కావ్య''మ్మన్న సూక్తి జనించినది. ఋషి కాని వాడు వ్రాసినది కావ్యము కాజాలదు.

అంతర్ముఖత, క్రాంతదృష్టి కలవాడే ఋషి! అతనికి కాలత్రయమునందు లోకత్రయమునందు గోచరముకానిదేదియు ఉండదు. ఇట్టివాడు రచించిన కావ్యమే రసానందమును, తాత్త్వికానందమును ఏకకాలమున వ్యక్తీకరించును. లౌకికాలౌకిక సౌందర్యముల కాలవాలమై యలరారుచుండును. సంస్కృతమున వాల్మీకి రచించిన రామాయణ మట్టి కావ్యము. ఆదికావ్యముగ పరిగణింపబడుచున్న ఈ కావ్యము సంస్కృత వాఙ్మయమున కేకాక, సర్వవిధ వాఙ్మయములకు ఆది కావ్యమై వెలయుచున్నది.

ఒకనాడు నాగరికతలేదు, ఆనాడు భాషా సంప్రదాయములు తెలియవు. వాఙ్మయ పరిస్థితు లయోమయములై యుండెను. ఆనాడే భారతీయ మహర్షులు వేదమంత్రములను పరిశీలించి వాని సారములను సామాన్య భాషలో ప్రసరింపజేసినారు. మంత్రనిక్షిప్తములైన ధర్మనీతి తత్త్వములు సామాన్య జనుల కందుబాటులో లేనందున మహర్షివరేణ్యులు వానిని కథారూపమున లౌకిక సంస్కృత భాషలో రచించిరి. వేద వాఙ్మయము లౌకిక భాషారూపమున నవతరింపవలసి వచ్చినది. ఇందుకు కారణము ప్రధానముగ వేద ప్రతిపాదిత ధర్మ ప్రచార దృష్టియేయని చెప్పక తప్పదు. లౌకికచ్ఛందోరూపమైన వాఙ్మయమున శ్రీమద్రామాయణమే గుణములతో నగ్రగణ్యత నందుకొనినది. అప్పటికి ప్రపంచమున ఏయితర భాషలలో గానీ, కావ్య సృష్టి జరిగెననుటకు ఆధారములు లేవు.

ఇదియే తరువాతి కావ్యజగత్తుకు మూలభూతమైనది. భాస కాళిదాసాదుల కందరికి రామాయణ రీతి శరణ్యమై అనుసరింపదగినది అయ్యింది.

''ప్రబంధానాం ప్రబంధ్రూణా మపి కీర్తి ప్రతిష్ఠయోః
మూలం విషయ భూతస్య నే తుర్గుణ నిరూపణమ్'' ॥

బడినది. సీతారామ రూపమున నున్న లక్ష్మీ నారాయణుల లీలాకావ్యమున నాయికా నాయ

కులు. పరబ్రహ్మ పదార్థమైన రామతత్త్వమును కథా కథన రూపమున చెప్పుట సామాన్యుల కలవిగాని పని. వాల్మీకి మహర్షి కనుక సీతారామ తత్త్వమును ధ్వని ప్రధానముగ ప్రతిపాదించినాడు వేదవేద్యుడైన పరాత్పరుడు దశరథాత్మజుడైన శ్రీరామచంద్రుడగ నవతరించినందున పరతత్త్వ ప్రతిపాదన ప్రవణమైన వేదము శ్రీమద్రామాయణముగ నవతరించినదని పెద్దలు చెప్పుదురు. కనుక వేదము, రామాయణము ఈ రెంటికి అభేద ప్రతిపత్తి స్వయంసిద్ధము.

రామాయణము స్థూలముగ పఠించువారందలి కథాసంవిధానమును మాత్రమే గ్రహింపగలరు. సూక్ష్మేక్షికతో పరిశీలించువారందలి వ్యంగ్యమర్యాదను, మంత్రశాస్త్ర మర్మములను పరాత్పరమైన బ్రహ్మానందానుభూతిని పొందగలరు. సామాన్య కవులు గుణాలంకారరీత్యాదులతో కావ్యమున కథాకథనమును నిర్వహింపగలరే గాని, గంభీర శాస్త్ర విషయ గర్భితముగ రచనను సాగింపలేరు. అనేక మంత్రతంత్ర యోగశాస్త్ర విషయముల, నంతర్వాహినులుగ జేసి ధ్వని ప్రధానముగ, రసస్ఫోరకముగ, కమనీయ కథాసంవిధాన సుందరముగ కావ్యమును సృష్టించు ప్రజ్ఞ వాల్మీకిదే యని చెప్పక తప్పదు! అందుచేతనే తరువాతి కవులకు కావ్యములకు నిది మార్గదర్శకమైనది. ఈ కారణములచేత వాల్మీకికృతమైన శ్రీమద్రామాయణము ప్రపంచమునందలి సర్వవిధములైన వాఙ్మయములకు ఆదికావ్యమని

పరబ్రహ్మమైన రామతత్త్వము,
, పౌలస్త్య వధ కూర్పబడినవి.
రావణుడు ధర్మవీరుడు.

ఏకపత్నీవ్రతుడు. శరణుపొందినచో శత్రువు నకు కూడ అభయమిచ్చునట్టి ఆదర్శ వీరుడు. దానము చేయుటయేగాని ప్రతి గ్రహమెఱుగనివాడు. అందుచేతనే వాల్మీకి ''రామో విగ్రహవాన్ ధర్మస్సాధు స్సత్య పరాక్రమః'' అని పలికినాడు. ఈ పురు షోత్తమునికి ధర్మపత్ని సీత! తన గుణముల చేత అరుంధతి, అనసూయ, లోపాముద్ర, సావిత్రి, దమయంతి మున్నగు మహాపతివ్రత లను మఱపించు మహాసాధ్వి, ప్రతినాయకు డైన రావణుడు కూడ అమేయములయిన బలపరాక్రములు గలవాడు అనంతమైన శక్తిగల ప్రకృతియే ఇతని బలమునకు మోకరిల్లినది. దేవతలు, దిక్పాలకులు ఇతనికి కింకరులైరి. ఇతని చరిత్ర కూడ రామాయణమునకు శోభనిచ్చినది.

వాల్మీకి విశ్వశ్రేయము నుపలక్షించి సమాజ మేమార్గమున నడచిన బాగుపడునో సదృష్టాంతముగ వివరించినాడు. ధర్మనిష్ఠ గలవాడు అర్థకామముల ననుభవింప గలడని, ధర్మముద్వారా లక్ష్యమైన మోక్ష మును పొందగలడని చెప్పినాడు. ఆశ్రమ ధర్మముల వివరించి సమాజము సామాజిక కల్యాణము నెట్లు సాధింపవీలగునో వివరించి నాడు! సమయము దొరికినపుడెల్ల సత్య మహత్వమును దృష్టాంతములతో సహా విశదీ కరించినాడు. ధర్మమార్గము ననుసరించుట కొంత కష్టసాధ్యమైనను అది అభ్యుదయము నకు కారణమగుటచే అనుసర్తవ్యమని నొక్కి చెప్పినాడు. ఇక ఇంద్రియజయ మావశ్యక మని, కామక్రోధముల నదుపులో పెట్టని వాడెంత గొప్పవాడైనను పతితుడగు ననినాడు ఇట్టివాడు ఉభయవిధ శ్రేయములకు దూరుడై దుఃఖభాజను డగునను హితముప దేశించినాడు.

''ఆత్మానం నియమై స్తైస్తైః కర్శయిత్వా ప్రయత్నతః ।
ప్రాప్యతే నిపుణై ర్ధర్మో నసుఖా ల్లభ్యతే సుఖమ్ ॥''

అను నిత్య సత్యోపదేశ వచనము లవిస్మరణీయములు.

ఇక కావ్య దృష్టితో పరిశీలించినను, నీ రామాయణ మనితరసాధారణమైన కావ్యము ఇందలి పాత్రపోషణము, రసస్సృష్టి, ఉదాత్తములైన ప్రకృతి వర్ణనలు, ప్రసన్నమైన ధార, కమనీయమైన కథాసంవిధానము, అఖ్యానోపాఖ్యానములు, ఈ కావ్యమును లోకోత్తరమును చేసినవి. తరువాతి భారతీయ సాహిత్యమంతయు నీ కావ్యముచేత ప్రభా వితమైనది. వాల్మీకి రామాయణ కావ్యరచన ద్వారా లౌకికానందముతో బాటు ఆధ్యాత్మి కానందమును, వ్యక్త్యభ్యుదయముతో బాటు సామాజికాభ్యుదయమును కూడ ప్రసాదించి మానవాళికి మహోపకార మొనరించినాడు.

అందుచేత క్రీస్తుశకారంభమునకు పూర్వమే శ్రీమద్రామాయణ ప్రశస్తి వివిధ ద్వీపములకు కూడ వ్యాపించినది. అప్రయత్న ముగ వాల్మీకి మహర్షియొక్క ముఖ కమలము నుండి

''మానిషాద ప్రతిష్ఠాం త్వ మగమశ్శాశ్వతీ స్సమాః ।
యత్క్రౌంచ మిథునా దేక మవధీః కామమోహితమ్॥''

అను ఛందోబద్ధమైన వాక్కు వెల్వడినది.

శాపమిచ్చుటచేత తా నపవిత్రుడైనట్లు వాల్మీకి బాధపడుచుండెను. ఆ సమయమున లోక కర్తయైన బ్రహ్మదేవుడు స్వయముగ వాల్మీకి యాశ్రమమునకు వచ్చి తమసా నదీ తీరమున జరిగిన సంఘటనకు చింతింప వలసిన పనిలేదని, నీ ముఖము నుండి రామచరిత్ర లౌకిక సంస్కృతమున ఛందో రూపమై బహిర్గతము కావలయునని చెప్పి పరితపించుచున్న వాల్మీకి నోదార్చి యంత ర్హితుడయ్యెను. అతని శోకము శ్లోకరూపమై దేవతా ప్రసాదమున ఆదికావ్యమయ్యెను.

(సంస్కృతభాషా ప్రచారసమితి సౌజన్యం)

I cannot value freedom if it deprives us of Bhagavad Gita or uproots our millions from the faith with which they look upon temples and thereby destroys the texture of our lives.

K.M.MUNSHI

Central Cabinet Minister in Nehru Cabinet in a letter to Nehru on Somanath Issue

సంస్కృతం - మంత్రశక్తి

ఆధ్యాత్మిక బాటగా భాష, మాట!

మాట లేదా ఉచ్చారణకు గల శక్తిని వైదిక యోగం నొక్కి చెప్పింది. ఆ శక్తి వాగ్దేవత, వాణి లేదా సరస్వతిగా వర్ణించబడింది. వాక్కు అంటే నియంత్రణాశక్తిగా మాట. అనంత జ్ఞాన ప్రవాహానికి అధిదేవత సరస్వతి.

అనేక విభిన్న రూపాల శబ్దయోగాలు సంస్కృత వాఙ్మయంలో చెప్పబడ్డాయి. యోగ, సాంఖ్యపద్ధతిలో శబ్దమే మిగతా ఇంద్రియ సామర్థ్యాలన్నింటికీ మూలమని తెలుపబడింది. ఆదిభూతమైన 'ఈథర్'కి గల ఐంద్రియ గుణం శబ్దం. అందుచేత దీని ద్వారా భూతాలన్నింటిని నియంత్రించవచ్చు. 'మనస్సు' కూడా శబ్ద నిర్మితమే. మన మాటలు ప్రతిధ్వనులు, అవి ప్రాతినిధ్యం వహించే భావాలే మానస రీతుల్ని రూపొందిస్తాయి. కాబట్టి వివేకపూర్ణ శబ్ద వినియోగం మనస్సును నియంత్రించటమే కాక పరిశుద్ధం చేస్తుంది. భర్తృహరి ''శబ్ద బ్రహ్మ మంత్ర యోగం'' శబ్ద యోగాలన్నింటిలోనూ అతి ముఖ్యమైంది. శబ్దాన్ని అర్థం చేసుకోవడమే పరమోత్కృష్ట యోగమనీ, దైవాన్ని చేరుకోవడానికి అతి సరాసరి మార్గమనీ చెప్తోందీ యోగం.

ఈ శబ్దయోగాలు కేవలం ఉచ్ఛరించబడే మూల శబ్దాలకే సంబంధించినవి కావు. వైదిక, పౌరాణిక వాఙ్మయంలో నాలుగు శబ్ద స్థితులు గుర్తించబడ్డాయి. ''శబ్ద స్థితులు నాలుగు. గోప్యమైన మూడు స్థితులు అసాధ్యాలు. మర్త్యులు నాల్గవ స్థితిలో మాట్లాడతారు'' అని చెప్పింది ఋగ్వేదం (1.164.45). ఈ నాల్గు స్థితుల్ని వరుసగా వైఖరి, మధ్యమ, పశ్యంతి, పర అని పిలుస్తారు. 'వైఖరి' గొంతుకలో నివసిస్తుంది. మనం బయటకు వినపడేటట్లు ఉచ్ఛరించే మాట ఇదే. 'మధ్యమ' హృదయంలో ఉంటుంది. ఇది మన మనోరీతి లేదా మాట వెనుక ఊహ. 'పశ్యంతి' అంటే చూడడం. దీని నివాసం నాభి చక్రం. ఇది శబ్దం యొక్క ప్రధాన అర్థం, దాని మూల రూపం. 'పర' అంటే సర్వోత్కృష్టం. సమస్త శబ్దాల సారం. ఇది మూలధారంలో నివసిస్తుంది. (శబ్ద స్థితుల నివాసక్రమం క్రమంగా పై చక్రాల నుండి క్రింది చక్రాలకు రావడం గమనించండి. దీనే అర్థం ఆయా స్థితులు ఒకదానికంటె ఒకటి తక్కువ శక్తి గలవి అని కాదు. ఆయా స్థితులు క్రమంగా మన ప్రకృతిలోని మరింత లోతైన మరింత దుస్సాధ్యమైన స్థానాలను నియంత్రిస్తాయని అర్థం).

శబ్ద యోగం మనను ముడి శబ్దాల నుండి వాటి ''భావ'' స్థితికి, అక్కడనుండి అవి ప్రాతినిధ్యం వహించే శుద్ధ స్వరూపుడి వద్దకు తీసుకునిపోతుంది. శబ్దయోగం అంటే కేవలం మాటలను పునశ్చరణ చెయ్యడం, వాటి గురించి ఆలోచించడం కాదు. ధ్యానశక్తి ద్వారా శబ్దం యొక్క మూలాన్ని, అర్థాన్ని శోధించి తిరిగి జాగృత స్థితికి తీసుకువెళ్లే ప్రక్రియ ఇది.

సంస్కృతం మంత్రభాష. ఆధ్యాత్మిక శక్తి పొందిన శబ్దాల భాష. మన మనస్సులను చైతన్యవంతం చేస్తుంది. మంత్రానికి సంబంధం కేవలం శబ్దార్థంతోనే తప్ప ఆ శబ్దంతో కాదు. శబ్దయోగానుసారం జీవితానికి గల ఏకైక అర్థం. ''అహం బ్రహ్మాస్మి''. సమస్త వస్తువులూ బ్రహ్మమే. ప్రతి ఒక్క వస్తువు తనలో తాను ఒక బ్రహ్మాండానికి ప్రతీక. బ్రహ్మాండ భావాన్ని విడదీసి, ముక్కలు చేసి, అరలుగా విభజించి వాటికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి మాటలు. ఏదైనా ఒక ప్రత్యేక వస్తువును గూర్చి తెలుసుకోవాలంటే మొదట దివ్యమైన దాని అస్తిత్వ కారణాన్ని గుర్తించాలి. అలా గుర్తించినప్పటికీ ఆ వస్తువును గూర్చిన ఆలోచన రావడానికి ముందే, ఆ వస్తువును ఎన్నిక చేసుకోవడానికి ముందే ఆ వస్తువు ఉందనే విషయాన్ని మనం పట్టించుకోము. వస్తువుల యొక్క ఈ ''అస్తిత్వ అవేదిత్వాన్ని'' ఆ వస్తువుల యొక్క పరమార్థంగా ఒప్పుకున్ననాడు అన్ని వస్తువులూ అనంతానికి దారి చూపిస్తాయి.

సాధారణ భాషకు ఖచ్చితమైన, విభిన్నమైన అర్థాలు కావాలి. కానీ ఆధ్యాత్మిక భాషలు విపులమైన పూర్ణార్థాన్ని కోరుతాయి. అవి మాటలలో, మాటల నిరంకుశ సాంప్రదాయాలలో బందీగా చిక్కిన భావాన్ని విడుదల చెయ్యడానికి పూనుకుంటాయి. నిజానికి ప్రతి వస్తువూ అర్థరహితమైనదే. వస్తువు అంటే బ్రహ్మాండం అని అర్థం. ఈ బ్రహ్మాండ భావమే ఆయా వస్తువులకు ఖచ్చితమైన అర్థాలు ఏర్పడడానికి వీలు కల్గిస్తోంది. ఈ విధమైన 'అర్థ' విమర్శనమే శబ్దయోగసారం. మన మనస్సులను ప్రత్యేక శబ్దాలతో, పేర్లతో గల బంధాన్నుండి విడదీయడం ఈ యోగంలో భాగం. తాంత్రిక విధానంలో కూడా ఒక ముఖ్యమైన శబ్ద యోగం ఉంది. అభినవగుప్తుడి కాశ్మీర శైవ రచనలలో దీని గురించి విపులంగా చెప్పబడింది. యోగ శక్తి అయిన దేవత శరీరమే శబ్దం. ఆవిధంగా శబ్దం మనను అనంతం (పరమాత్మ) లోనికి తీసుకువెళ్ళగలిగే శక్తి ప్రవాహాన్ని సృష్టిస్తుంది.

(సశేషం)

విశ్వశక్తిని జాగృతం చేసి అద్భుతాలు సాధించే 'రేకీ'

'రేకీ నిపుణులు' మధురకవి శ్యామలరావు

రేకీని అడిగితేగానీ ఎవరికీ చేయకూడదనీ, కర్మలను అనుభవిస్తూ ఋణవిముక్తులవుతున్న మనుషుల జీవితాలలో, రేకీ గురువులు 'తగుదునమ్మా' అని తలదూర్చరాదని, రేకీ అడగబడితే చేసి దానికి బదులుగా శక్తి వినిమయం చేయించుకున్న వాళ్ళ దగ్గర నుండి తృణమో ఫణమో తీసుకోవాలని, అలా చెయ్యకపోతే ఋణం ఉండిపోయి రేకీ ప్రవాహానికి అడ్డంకులు (Blocks) ఉండవచ్చునని, గురు - శిష్యులు, వైద్యుడు - రోగి అందరూ మంచి భావనలు / ఆలోచనలు ఉంచుకోవాలని - మొదలైన నియమాలని విధించాడు.

అలాగే ఆయన ఏర్పరచిన నైతిక సూత్రాలు క్లుప్తంగా ఇలా ఉన్నాయి.

- ఈరోజు (నుండి) ఏ విషయానికీ బాధపడవద్దు.

- ఈరోజు (నుండి) ఏ విషయంలో కోపం చెందవద్దు.

- తల్లిదండ్రులను, గురువులను, పెద్దలను గౌరవించు. కృతజ్ఞత ప్రదర్శించు.

- ధర్మమార్గంలో జీవనోపాధి గడించు.

- భగవంతుని సృష్టిలో ప్రతి వస్తువుని ప్రేమించు. 1920లో డాక్టర్ ఉసై సిద్ధి పొందేసరికి 18 మంది రేకీ ఉన్నత / ప్రధాన గురువులను (Grand Masters) తయారుచేసాడు. అతని ప్రథమ శిష్యుడు ''చుజిరోహయాషి''. ఆయన కూడా వేలాది మందికి రేకీ ద్వారా చికిత్సనందించి తన జీవిత కాలంలో 16 మంది గురువులను తయారుచేశాడు.

కాలక్రమేణ దేశ కాల పరిస్థితుల వలన రేకీ జపాను దాటి హవాయి, చైనా, ఇండియా, అమెరికా, కెనడా వంటి దేశాలకు ప్రాకింది. ప్రతి దేశంలోను వందలాది జనులకు రేకీ చికిత్స జరుగుతోంది. రేకీ గురువులు బోధిస్తున్నారు. చాలాచోట్ల రేకీ చికిత్సాలయాలు స్థాపించారు.

డా॥ ఉసై సిద్ధీకరించిన రేకీని సాంప్రదాయకమైన రేకీ (Traditional Raid) అని, తర్వాత కాలంలో ఆయన శిష్యులయిన కొందరు గురువులు ఆ సాంప్రదాయక రేకీలో కొన్ని క్రొత్త పద్ధతులను చేర్చి / క్రొత్త చిహ్నాలను జతచేర్చి సంప్రదాయేతర రేకీ (Non-Traditional) ని స్థిరీకరించారు. (కరుణా రేకీ, న్యూలైఫ్ రేకీ మొదలైనవి) ఏవి ఎలా ఉన్నా, ఉన్న శక్తి ఒక్కటే - డా॥ ఉసై బోధించిన రేకీ శక్తి.

ప్రస్తుత కాలంలో పైన చెప్పిన రెండు రేకీ శాఖలూ ప్రబలి ఉన్నాయి. మన దేశంలో ఢిల్లీ, బొంబాయి, మద్రాసు, కలకత్తా, హైదరాబాదు నగరాలలో ఇతర చోట్ల కూడా రేకీ విస్తృతం చెందుతూంది. మన దేశంలో గురువులే కాక పై దేశాలనుండి కూడా అనేకమంది మహానుభావులు రేకీ గురువులు, ప్రవక్తలు వచ్చి మన దేశంలో ఉపదేశిస్తున్నారు, బోధిస్తున్నారు.

నేడు రేకీ ముఖ్యమైన ప్రత్యమ్నాయ వైద్యం (Alternative Medicine) గా భావింపబడుతోంది. ప్రాణిక్ హీలింగ్ Vedic healing, Aacpressure, Aapressure Magnetic Therapy Magnified Healing Aroma Therapy, మొదలైన వైద్యాలలాగే రేకీకూడ ప్రజల్లో బాగా వ్యాపిస్తూంది.

రేకీ ఏవైద్య విధానానికి విరుద్ధంకాదు. మనిషికి ఏ వైద్యవిధానం నచ్చుతే దానిని అవలంబించవచ్చు. రేకీ చికిత్స కూడా దానికి జతపరుస్తే (ఆ వ్యక్తి ఇష్టపడితే) అనుకున్న దానికన్నా స్వల్పకాలంలో వ్యాధులు నయమవుతాయి. పెద్ద ఆపరేషన్ల ముందు, ఆపరేషన్ల తర్వాత రేకీ చేస్తే మంచి సత్ఫలితాలు ఇస్తాయని వైద్య నిపుణులు భావిస్తున్నారు.

రేకీ ఏ మతానికి గాని, వ్యక్తులను గాని సంబంధించినది కాదు. విశ్వశక్తికి ఇవన్నీ ఎలా వర్తిస్థాయి?

రేకీచికిత్స పొందదలచినవాళ్ళు కనీసం మూడు అతి సులువైన సులభమైన అర్హతలని కలిగి ఉండాలి. ఒకటి: రేకీ అంటే నమ్మకం

లేకపోయినా (తెలియకపోయినా) అప నమ్మకం మాత్రం ఉండకుండా నిశ్చలమైన మనస్సు (open mind)తో స్వీకరించాలి. రెండు: అసలు ఆ శక్తి ఏమిటో అవగాహన చేసుకుందాం అన్న సద్భావం కలిగిఉండాలి. మూడు: ఆశక్తి ఏదైనాసరే కృతజ్ఞతాభావంతో స్వీకరించాలి. రేకీ ఎప్పుడూ ప్రేమ శక్తి కనుక అసలు ఎవరు కాదని అంటారు? ఇదికూడ ఒక ముఖ్యమైన ప్రశ్న.

కొన్ని సందర్భాలలో రేకీ చికిత్స వద్దని వ్యక్తులు అంటూ ఉంటారు. అలాంటి సంద ర్భాలు కూడ లేకపోలేదు. అప్పుడు రేకీ పని చెయ్యదు అన భావన కలుగుతూ ఉంటుంది. ఇది వరలో చెప్పినట్లు రేకీని అడు గుతేగాని చెయ్యకూడదు. ఎంత బాధ పడుతున్నా సరే వ్యక్తి ఇది నా కర్మ కాబోలు అని భావనతో ఉంటాడు. అలాంటి సమ యంలోనే కర్మను కూడ మార్చుకోగల శక్తి వ్యక్తులకుందని గ్రహించాలి. కర్మలను అను భవిస్తూ కూడా సుఖంగా ఉండగలందులకు రేకీ తోడ్పడుతుంది. భగవత్ప్రేమ శక్తికి తిరుగే ముంది? కొందరు ''సరేలెండి, అన్ని మందులు, వైద్యాలు అయ్యాయి ఇక ఇదొ క్కటే మిగిలింది. కానీయండి అదీ చూస్తాను.'' అన్న చులకన భావంతో రేకీని ఆహ్వానిస్తే ఆ వ్యక్తికి గుణం కన్పించదు. ఎందుకంటే ఆవ్యక్తి తనజబ్బు ఇకనయం కాదనే ధృఢ నిశ్చయంతో ఉంటాడు. అందుచేత రేకీ శక్తిని అడ్డుతాడు తనలో ప్రబలివున్న బంధకాలు (blocks) ద్వారా. ఇది వరలో చెప్పినట్లు రేకీ ఏవ్యక్తి భావనలకి విరుద్ధంగా వెళ్ళదు. కొందరు స్త్రీలు, పిల్లలు పురుషుల దుభ్యాసాల కారణంగా హింసింప బడుతూ ఉంటారు. అలాంటి పురుషులకు రేకీ నచ్చదు. ఆ హింసించబడే వ్యక్తులు రేకీని ఆహ్వానిస్తే, వాళ్ళ సుఖసంతోషాలకోసం రేకీని చెయ్యవచ్చు. దానికి ప్రత్యేక పద్ధతు లున్నాయి. రేకీ ప్రభావం వలన ఆ బాధిస్తున్న వ్యక్తికి తనంతతానుగ పశ్చాత్తాపం చెంది బాగు పడే అవకాశాలను రేకీకల్పిస్తుంది.

ఇంకోరకం ఉదాహరణ. ఒక బాలుడు రోజూ స్కూలుకి వెళ్తూ, హోమ్‌వర్క్‌తో సత మతమవుతూ తల్లి,తండ్రి ఉద్యోగాలు, పను లలో ఊపిరితిరగనంత బిజీగా ఉన్నారను కోండి. ఆ పిల్లవాడికి ఒకసారి తీవ్రంగా జీవి తంలో ఏదో లోపించిందని పిస్తుంది. అది తల్లి దండ్రులప్రేమ. అది తన అంతరాలల్లో మస్తి ష్కంలో (subconsious) గాఢంగా ప్రభావి స్తుంది. ఆప్రేమని ఎలా భర్తీచెయ్యడం? అక స్మాత్తుగా ఆ పిల్లవాడికి జ్వరం వస్తుంది. స్కూలు మానేస్తాడు. అమ్మానాన్న సెలవులు పెట్టి అతడ్ని ప్రేమగా సాకుతారు. తాత, అమ్మమ్మ, బామ్మ అందరూ సద్భావనలతో ఆదుకుంటారు. దీవిస్తారు. అప్పుడు ఆ బాలుడు ప్రేమని నింపుకుంటాడు. జ్వరం దానంతట అదే తగ్గుతుంది. అలాంటి సమ యంలో (జ్వరం ఉన్నప్పుడు) రేకీ చేస్తామని అన్నామంటే ఆ బాలుడు వ్యతిరేకిస్తాడు, ఉత్సాహం కన్పరచడు. కారణం ఆ జ్వరం అనుభవించడంలో ఆ బాలుడికి ఒక లక్ష్యం (purpose)ఉంది. అతి ఆనందకరమైన ప్రేమని పొందడం కోసం ఎలాంటి బాధనైనా పడడానికి సిద్ధపడ్డాడు కనుక! ఆ ప్రేమ, ఆనందాలతో పోలిస్తే, వాడికి ఆ జ్వరం ఏమీ బాధే కాదు.

ఇలాగే ఎన్ని ఉదాహరణలైనా చెప్ప వచ్చు. సారాంశం ఏమిటంటే రేకీ పొంద దలచినవాళ్ళు ఆ సమయంలో వాళ్ళకి ఎలా అనిపిస్తే అలా చెయ్యవచ్చు. 'కాలం కర్మం' కలిసిరావాలి కదా!

రేకీ ఒక్కటేకాదు. ఏ విధమైన వైద్య మైనా సరే వ్యక్తి ఇష్టపడనప్పుడు చెయ్య కూడదు. అలాగే మంత్రోపదేశాలు, ఉపా సనలు కూడా. విరుద్ధంగా చేస్తే విపరీత పరిణామాలకు దారి తియ్యవచ్చు.

రేకీని ఎలా నేర్పుతారు? రేకీ గురు ముఖపితా నేర్చుకోవాలి. ఉపదేశం గురువు ఏర్పరచిన ప్రకారం ఉంటుంది, ఆ ప్రకారం ఆచరణలో పెట్టి అభ్యసించాలి. ఆ ఉపదేశ పద్ధతి అతి రహస్యమైనది, పవిత్రమైనదిగా భావిస్తారు. మొదట్లో ఈ పద్ధతులని అతి రహస్యంగా ఉంచినా కాలక్రమేణా అవి బహి ర్గతాలైనాయి. పాశ్చ్యాతులు పుస్తకాలలో అన్నిటినీ ప్రచురించేరు. అయినా సరే అన్నీ గురు ముఖపిత నేర్చుకోవలసినవే తప్ప, వేరే విధంగా పద్ధతులు, చిహ్నాలు శక్తివంతం కావు, ఆచరణీయం కావు - అని అందరికీ తెలుసు. (పూర్వం గురువులు రేకీ చిహ్నాలని శిష్యుల కళ్ళముందు గాలిలో వ్రాసి, వాటిని నాలుకతో అంగుటిమీద (Upper Palate) వ్రాసుకుని జ్ఞాపకం పెట్టుకోమని చెప్పే వారుట. అవి ఎంతరహస్యమైన విషయాలో చూడండి).

రేకీలో నాలుగు శ్రేణులున్నాయి డా॥ ఉసై ఏర్పరిచిన విధానాలను విభాగా లను, పద్ధతులను తర్వాత వచ్చిన పెద్దగా ఏమీమార్చలేదు.

(సశేషం)

రాశుల లక్షణములు ప్రభావము

షము, వృషభము మొదలైన పన్నెండు రాశులకూ; ఆయా పేర్లు ఎందుకు వచ్చాయో, ముందు తెలుసుకుందాం. ఆకాశంలో కనబడే ఈ పన్నెండు రాశులూ, భూమి నుంచి ఆయా రూపాల్లో కనబడతాయి కాబట్టి, వాటికి ఆయా పేర్లు వచ్చాయి. ఆ రాశుల నిర్మాణాన్ని బట్టి, వాటికి ఏ లక్షణాలు ఉన్నాయని ఋషులు దర్శించారో, అవే లక్షణాలు ఆ రాశులలో జన్మించిన వారికి ఉంటాయి, ఆ రాశుల గురించి ముందు వివరంగా తెలుసుకుందాం. అయితే ఒక గమనిక - ఆయా రాశులలో జన్మించిన వారి గుణగణాలు, నూటికి తొంభైపాళ్ళు లేదా ముప్పాతిక పాళ్లు శాస్త్రంలో చెప్పినట్టే ఉంటాయి. కాకపోతే - లగ్నంలో ఉన్న గ్రహాన్ని బట్టీ, కొద్దిగా తేడాలొస్తాయి. అవి విడిగా గ్రహించాలి. ముందుగా మేషరాశి లక్షణములు పరిశీలిద్దాం.

మేషము

మేషం అంటే గొఱ్ఱె. కొందరు మేక అని కూడా చెప్తారు. కాని జ్యోతిషంలో మటుకు మేషం అంటే గొఱ్ఱె అనే అర్థమే బహుళ ప్రచారంలో ఉంది. అశ్వని, భరణి, కృత్తికలోని మొదటి పాదమూ కలిసి మేషరాశిలో ఉంటాయి. ఈ మూడు నక్షత్రాలనూ కలుపుతూ ఒక గీత గీస్తే, ఆ రూపం మేషం లాగా కనిపిస్తుంది. అందుచేత ఈ రాశికి ఆ పేరు వచ్చింది.

మేషం అన్ని రాశుల్లోకీ మొదటిది అందుచేత బేసిరాశి. ఇది చరరాశి కూడాను. దీనికి 4,7,10 కేంద్ర స్థానాలైన కర్కాటకం, తుల, మకరం కూడా చర రాశులే. ఈ రాశి ప్రధానంగా అగ్ని తత్వపురాశి. దీనికి 5,9 కోణస్థానాలైన సింహము, ధనుస్సులు కూడా అగ్ని తత్త్వపు రాశులే. ఈ రాశికి అధిపతి కుజుడు.

సాహసము, తీవ్రత, దృఢనిశ్చయము, ఆవేశము, ఆలోచన లేకుండా ముందుకి దూకడం వంటివి ఈ రాశి లక్షణాలు. ఈ రాశిలో జన్మించిన వారు దృఢమైన శరీరం, పొడవైన మెడ, వెడల్పాటి భుజాలు కలిగిన వారై ఉంటారు. ధారాళమైన వాక్కు, వాదనా పటిమ, సంభాషణా చాతురితో ఎదుటివారిని ఓడించగలశక్తి ఈ రాశి లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి. ఆ కారణంగా వీరికి అనుమాయులు ఎక్కువమంది ఉంటారు. ఈ రాశి వారికి నాయక లక్షణాలుంటాయి.

సాహసము, దృఢనిశ్చయము, వాగ్ధార ఉన్న కారణంగా పోలీసుశాఖలలో ప్రకాశించడానికి ఈ రాశివారికి అవకాశం ఎక్కువ. ఈ రాశివారిలో సామాన్యంగా సోమరులు ఉండరు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక పని కల్పించుకుని చేస్తూ ఉంటారు. పనిలో ఎవరి సలహా స్వీకరించరు. స్వతంత్రమైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఎవరైనా అనవసర సలహాలిస్తే కోపగించుకుంటారు, చిరాకుపడతారు. ఆ కోపాన్ని చిరాకుని తీవ్రంగా ప్రకటిస్తారు. అందుచేత ఇతరులతో వైమనస్యాలు ఏర్పడటానికి అవకాశాలు బాగా ఎక్కువ. అయినప్పటికీ, తొణకకుండా, బెణకకుండా నూత్న శక్తితో ఏదో ఒక కార్యక్రమం చేపడుతూనే ఉంటారు. వీరి కార్యక్రమాలలో ముఖ్యపాత్ర వహించేది వీరి ఆవేశమేగాని, వివేకం కాదు. ఆ కారణం చేత సామాన్యంగా వీరికి అపజయాలు ఎక్కువ ఎదురౌతూ ఉంటాయి. అయినా వీరు పట్టువదిలిపెట్టరు; స్వతంత్ర భావాలను విడిచిపెట్టరు. తమ విజయాలకు తమ సాహసమే కారణమని భావిస్తారు. తమ నిర్ణయాలే పునాదులని భావిస్తారు. అపజయాలకు మాత్రం వేరే కారణాలు చూపిస్తారు అందుచేత సంఘంలో వీరికి మొండివారుగా, మూర్ఖులుగా పేరు స్థిరపడిపోతుంది.

అయితే వీరి హృదయము దయామయము, సున్నితము. ఆ కారణంచేత, నచ్చితే ఎదుటివారి మీద ఎంత ప్రేమయినా చూపిస్తారు. కాని తమ స్వతంత్ర నిర్ణయాలకు అడ్డువస్తే మాత్రం అంత ప్రేమించిన వారినీ, లెక్కచెయ్యరు. ఎంతైనా కోపగించుకుంటారు, మళ్ళీ అంత బాధాపడతారు. శారీరకంగా, మానసికంగా బలవంతులూ సాహసవంతులూ అవటం చేత, ఎక్కువ స్త్రీ సాంగత్యం కోరుతూ ఉంటారు: కాని స్త్రీల నర్థం చేసుకోవడంలో పొరపాటు పడవచ్చు. ప్రేమవివాహాలు వీరికి పడవు.

అశ్వనీ నక్షత్రంలో పుట్టినవారు అలంకార ప్రియులుగా ఉంటారు. భరణీ నక్షత్రంలో పుట్టినవారు విలాసవంతులు అవుతారు కృత్తికా నక్షత్రంలో పుట్టినవారు పరస్త్రీ ప్రియత్వం కలిగి ఉంటారు అని పెద్దలు చెప్తారు. ఈ రాశివారిలో కృత్తికా నక్షత్రంలో పుట్టినవారికన్న అశ్వని భరణులలో పుట్టినవారు కొంత నిదానస్థులుగా ఉంటారు, ఎక్కువ విజయాలు అనుభవిస్తారు.

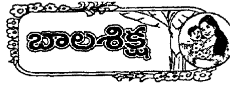
రాశ్యాధిపతి అయిన కుజుడు శుభ స్థితిలో లేకపోతే మాత్రం ఈ రాశివారికి అనారోగ్యం, ఆందోళన, శస్త్రచికిత్సలు, పోట్లాటలు, పరాజయాలు అధికం.

అశ్వనీ నక్షత్రంలో పుట్టినవారు, విశాఖా నక్షత్రంలోనూ, భరణీ నక్షత్రంలో పుట్టినవారు, అనూరాధా నక్షత్రంలోనూ కృత్తికా నక్షత్రంలో పుట్టినవారు, జ్యేష్ఠా నక్షత్రంలోనూ ముఖ్యమైన పనులు చెయ్యకుండా ఉండటం మంచిదని పెద్దల సూచన.

మొత్తం మీద ఈ రాశివారు - సహనము, ఓర్పు, లౌకికజ్ఞానం అలవరచుకుంటే - అపజయంపొందకుండా జీవించగలరు. ప్రభుతుల్యులుగా బ్రతకగలరు. ✦

''సాత్యనారాయణి''

భయం - భ

''భయభక్తులు'' అనే మాట తరచుగా పెద్దల నోటవింటూ ఉంటాం. అల్లరి పిల్లల్ని గురించిగానీ, అరాచకంగా ప్రవర్తించేవాళ్ళని గురించిగానీ, ''బొత్తిగా భయభక్తులు లేవు...'' అని అంటారు.

ఈ ''భయభక్తులు'' అనే మాట ద్వంద్వ సమాసం. దానికి భయమూ, భక్తీ అర్థం. అంతేగాని, వాడెవడో కొంటెవాడు అన్నట్టుగా, 'భయపడే భక్తులు' అని కాదు. ఇంతకీ, భయం దేనిగురించి ఉండాలి? భక్తి దేని మీద ఉండాలి? రెండూ ఒకేచోట ఉంటాయా, లేక ఒక చోటే ఉండాలా? లేదా విడివిడిగా ఉండాలా? ఉంటే ఎలా ఉండాలి, ఎందుకు ఉండాలి?... ఇవ్వన్నీ ప్రశ్నలే.

''పరిత్రాణాయ సాధూనాం, వినాశాయచ దుష్కృతాం।
ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే ॥''

(సాధు రక్షణకై, దుష్టశిక్షణ చేస్తూ, ఎప్పటికప్పుడు ధర్మస్థాపన కోసం, నేను ఆవిర్భవిస్తూ ఉంటాను) అని అన్నాడు భగవంతుడు.

''యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత ।
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య, తదాత్మానం సృజామ్యహమ్ ॥''

(ఎప్పుడు ధర్మానికి హాని జరుగుతుందో, అప్పుడు అధర్మాన్ని ఏరిపారెయ్యడానికి, నా అంతట నేనుగా అవతరిస్తాను) అని కూడా అన్నాడు.

కాబట్టి, భగవంతునికి పరమప్రీతికరమైనది ధర్మాచరణ. ఆయన కూడా దానికి లోబడే ఉంటాడు. అందుకనే, మానవులు ధర్మానికి భయపడాలి. ధర్మాన్ని మనచేత నిర్భయంగా ఆచరింపజెయ్యడానికి, భగవంతుని యందు భక్తిగా ఉండాలి.

గురువు యందు భయం ఉండకపోతే, చెడు సావాసాలు చేస్తాం. అలాగే ధర్మమునందు భయం ఉండకపోతే, అధర్మానికి దగ్గరైపోతాం. దగ్గరైపోతే దాని యందు భయం ఉండదు. భయం లేనప్పుడు, దానితో ఏకమైపోయి. అధర్మవంతులమైపోతాం. అందుకని, ఇప్పుడేం చెయ్యాలి? దుష్టుడికి దూరంగా ఉన్నట్టు, అధర్మానికి భయపడాలన్న మాట! ఎందుకంటే, అధర్మానికి భయపడితే, ధర్మానికి దగ్గరౌతాం కనుక! ధర్మకార్యాలు చేస్తాం కనుక!

ఇదేదో చాలా తికమక తర్కంగా ఉంది కదూ! చివరికి, ధర్మం అంటే భయపడాలా, అధర్మం అంటే భయపడాలా? - అన్నది పెద్ద ప్రశ్న అయికూర్చుంటోంది గదూ!...నిజమే! ఇది చాలా సన్నని సరిహద్దు రేఖ!

అందుకే, మనలో ఉన్న ఈ భయమూ, అభయమూ రెండింటినీ, విడిగా, విడివిడిగా చెయ్యాలంటే, భగవంతుడి యందు భక్తి కుదరాలి. కుదిరితే ధర్మానికి భయపడతాం. ధర్మకార్యాలు నిర్భయంగా చేస్తాం. అధర్మకార్యాలు చెయ్యడానికి భయపడతాం. అధర్మానికి భయపడం.

అందుకే విష్ణుసహస్రనామం ''భయకృత్, భయనాశనః'' (భయమును కలిగించేవాడు, భయమును నాశనం చేసేవాడు) అని భగవంతుణ్ణి కీర్తిస్తోంది.

అలాగే - ఏకము, అనేకము; అర్థమూ, అనర్థమూ; సత్తు అసత్తు; క్షరము, అక్షరము - అంటూ పరస్పర భిన్నమైన అనేక నామాలతో కూడా కీర్తించింది. కాని ధర్మం విషయంలో వచ్చేటప్పటికి - ధర్మము, ధర్మి, ధర్మగోప్త, ధర్మకర్తా, ధర్మ విదుత్తముడు, సత్యధర్ముడు, సత్యధర్మ పరాక్రముడు - అంటూ భగవంతుడిని ధర్మరూపంగానే స్తుతించింది గాని, అధర్మ రూపుడని ఎక్కడా చెప్పలేదు.

అందుకనే ధర్మానికి భయపడాలి. భయకర్తా, భయనాశనుడూ అయిన భగవంతుని యందు భక్తిగా ఉండాలి.

'విజ్ఞానం పోటీ - 9' ఫలితాలు

గత సంచిక (మార్చి '2000)లోని 'విజ్ఞానం పోటీ - 9'కి వచ్చిన సమాధానాలలో, అన్నివిధాలా సరిగ్గా వ్రాసిన 1. బి.ధీరజ్ శర్మ (కరీంనగర్), 2. జె.రేఖ, (వరంగల్లు)లకు ప్రకటించిన ప్రకారం రూ. 50/-లు చొప్పున (మొత్తం రూ.100/-లు) బహుమతి పంపుతున్నాం. విజేతలైన చిన్నారులకు అభినందనలు. - సంపాదకుడు

సరియైన సమాధానాలు :

1. ఋగ్వేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అథర్వణ వేదం; 2. మహాభారతం; 3. సుబాహుడు; 4. పర్ణశాల (పంచవటి); 5. అమరేశ్వరస్వామి; 6. కేరళ; 7. గంగానది; 8. పతంజలి; 9. తులసీదాస్; 10. విశిష్టాద్వైతం.

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

శ్రీమత్పయోనిధినికేతన! చక్రపాణే!
భోగీంద్ర భోగ మణిరంజిత పుణ్యమూర్తే!
యోగీశ శాశ్వత శరణ్య! భవాబ్ధి పోత!
లక్ష్మీనృసింహ! మమదేహి కరావలంబమ్ ॥

''శ్రీమంతమైన క్షీరసాగరాన్ని నివాసంగా చేసుకున్న చక్రహస్తా! సర్పరాజమణులచే ప్రకాశిస్తున్న పుణ్యమూర్తీ! (నరసింహునికి గొడుగులా సర్పరాజు పడగలుంటాయి. వాటి మణుల ప్రకాశాల నడుమ దీపిస్తున్న మూర్తీ! యోగీశ్వరులు శాశ్వతంగా శరణు వేడే స్వామీ! సంసార సముద్రాన్ని దాటించే నావ వంటి వాడా! లక్ష్మీనృసింహా! నాకు చేతనీయుమా!''

ఇది ఆదిశంకరులు విరచించిన 'లక్ష్మీనృసింహ కరావలంబన స్తోత్రం' లోనిది.

ఈ శ్లోకాల పఠనం వల్ల ఆది శంకరులు ఒక మహావిపత్తు నుండి బయట పడినట్లుగా, 'శంకర విజయం' చెప్తోంది.

మనలోని భయాలను పోగొట్టి, అభయమిచ్చే అద్భుతమూర్తి లక్ష్మీ నృసింహుడు. ఆ అభయహస్తపు ఊత మనకు ఉంటే అంతకన్నా కావలసిందే ముంది?

ఏ నృసింహస్వామి మందిరానికి వెళ్లినా దీనిని పిల్లల చేత చదివించండి.

విజ్ఞానం పోటీ – 11

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునామాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ - 11'కి అని వ్రాయడం మరచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసిన వారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/-లు చొప్పున (రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 15 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి. సమాధానాలు జూన్ 20వ తారీఖులోపు పంపాలి.

1. గుర్రం ముఖంతో ఉన్న విష్ణు రూపానికి పేరు ఏమిటి?
2. వామనావతారంలో విష్ణువు పాతాళానికి అణచిన రాక్షసుని పేరు?
3. రావణ కుంభకర్ణులుగా పుట్టిన వైకుంఠ ద్వారపాలకులు?
4. భృంగి ఏ దేవుని గణాలకు చెందినవాడు?
5. గంధమాదన పర్వతంపై ఉండే స్వామి?
6. మంత్రాలయంలోని సిద్ధపురుషుడు?
7. మహానంది క్షేత్రం ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
8. జ్యోతిషశాస్త్రంలో ఎన్ని రాశులు ఉన్నాయి?
9. వినాయక చవితి ఏ మాసాన వస్తుంది?
10. వ్యాసుని తండ్రి పేరు?

హితవచనం

దివా పశ్యతి నోలూకః
కాకో నక్తం న పశ్యతి ।
విద్యావిహీనో మూఢస్తు
దివా నక్తం న పశ్యతి ॥

''గుడ్లగూబ పగటిని చూడలేదు. కాకి రాత్రిని చూడలేదు. విద్యలేని మూఢుడు పగటినీ రాత్రిని కూడా చూడలేడు.''

అంటే – లోకాన్ని పరిశీలించే శక్తి, అవగాహన చేసుకొనే యుక్తి విద్య వల్లనే వస్తుంది. విద్య లేనివాడు లోకాన్నీ, కాలరీతినీ గ్రహించలేడు. కనుకనే విద్యావిహీనుడైన మూర్ఖుడు పగటినీ రాత్రినీ కూడా చూడలేడని నీతిశాస్త్రకర్తలు స్పష్టీకరించారు.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 7

నిర్వహణ :
డా॥ తిప్పాభట్ల
రామకృష్ణమూర్తి

33. అరణ్యంలోని పాండవులను చేరిన విదురుని మళ్లీ తీసుకు వచ్చేందుకు ఎవరు వెళ్లారు?
34. భారతంలో ''కణికనీతి'' అని ఒక ప్రసిద్ధ ఘట్టం – అది ఎవరు ఎవరికి చెప్పారు?
35. ఇరావంతుడెవరు? అతనిని యుద్ధంలో ఎవరు చంపారు?
36. అజ్ఞాతవాసంలో సహదేవుని పేరేమి?
37. సంపద పొందడానికి మూలం ఏమిటి?
38. కౌరవ పక్షంలో పరశురాముని శిష్యులెంతమంది? ఎవరెవరు?
39. అంపశయ్యమీద పడ్డాక భీష్ముడు ఒకనితో రహస్యంగా మాట్లాడాడు ఎవరితో?
40. ధర్మరాజు కాలిగోళ్ళు కందిపోయాయట – ఎప్పుడు? ఎందుచేత?
41. యుద్ధంలో జయించి, పట్టాభిషిక్తుడైన ధర్మరాజుకు మనోవేదన కలిగిందట ఎందుకు?

(జవాబులు 59వ పేజీలో చూడండి)

ఇల్లంతా గుప్పుమనే....

కొన్ని ద్రవ్యాలకి కంటికి కనబడకుండా దాచినా, వాటి ఉనికిని దాచలేరు. పనస, అనాస, మామిడి - ఇటువంటి పదార్థాల ఉనికిని కంటి కంటె ముందు ముక్కు పసి కట్టేస్తుంది. గుప్పున వాసన వచ్చే ద్రవ్యాలలో ఒకటి ''ఇంగువ''. సాధారణంగా అందరి వంటిళ్ళల్లోనూ దర్శనమిస్తుంది.

ఇంగువ సంస్కృతంలో ''హింగు''. ఆధునిక వృక్షశాస్త్ర పరిభాషలో "Asa Foetida" మనం వాడే ఇంగువ, ఇంగువ మొక్క నుండి కారి గట్టిపడిన స్రావము. ఈ మొక్క కాండానికి దగ్గరగా ఉన్న - వేరు మీద గాట్లు పెట్టి, అక్కడినుండి కారే స్రావాన్ని సేకరిస్తారు. ఇంగువ ఘాటు వాసనకి కారణం - దానిలోని సల్ఫర్ కాంపౌండ్స్. అందరి వంటిళ్ళల్లోనూ సామాన్యంగా ఉండే మంచి ఔషధ ద్రవ్యం - ఇంగువ. కొందరు ఇంగువ వాసన కిట్టదంటూంటారు. ఇంగువలోని ప్రత్యేక గుణాల గురించి తెలుసుకుంటే, వారి దృష్టి అయిష్టమయిన వాసన మీద కాక సద్గుణాల వైపు మరలుతుంది.

వయోభేదం లేకుండా, చిన్న పెద్ద అందరిలోనూ జీర్ణ సంబంధమయిన వికృతులను పోగొడుతుంది. కఫాన్ని తగ్గిస్తుంది. కొంత షేడి చేసే గుణం ఉంది ఇంగువలో. ఉదరంలో అనవసరమైన వాయువులు చేరకుండా చేస్తుంది. రక్తప్రసారాన్ని సక్రమం చేస్తుంది. కీళ్ళనొప్పులు తగ్గిస్తుంది. స్త్రీలకి కలిగే రకరకాల బాధలలో ఇంగువ మంచి ప్రయోజనకారి. ఇలా ఎన్నో ప్రయోజనాలున్న ఇంగువని, కేవలం అవసరానికి మందుగా వాడడం మాత్రమే కాకుండా, నిత్యం మన ఆహారంలో తీసుకోవడం మంచి అలవాటు.

★ కీళ్ళనొప్పులతో బాధపడేవారు - 5 గ్రాముల ఇంగువ, 5 గ్రాముల వెల్లుల్లి, 5 గ్రాముల సైంధవ లవణం - వీటిని సుమారు 50 మిలీ. నువ్వుల నూనెలో కలిపి కాచాలి. తరువాత ఆ నూనెని వడపోసి తీసుకుని, గోరువెచ్చగా ఉన్నప్పుడు కీళ్ళమీద రాసుకోవాలి. ఒక గ్లాసుడు వేడిపాలలో ఇదే నూనెని ఒక చెంచాడు కలుపుకుని తాగాలి. ఎంత కాలం వాడాలి అనేది - వారి వారి నొప్పుల తీవ్రత మీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

అసలు - నకిలీ

రకరకాల వస్తువులలాగానే ఇంగువకి కూడా కల్తీ సమస్య తప్పదు. ఇంగువని పొడిచేసి, అగ్గిపుల్ల వెలిగించి, దానిమీద వేసి చూడండి. అసలు రకమైన ఇంగువ పూర్తిగా కాలిపోతుంది. ఎక్కువ బూడిద మిగిలితే, నకిలీ అని గ్రహించండి. ఇంగువకి నీళ్లలో కరిగిపోయే లక్షణం ఉంది. ఇంగువని నీళ్లలో కలిపి పరీక్షిస్తే అసలు ఇంగువ కరిగిపోతుంది. నకిలీ ద్రవ్యాలు నీళ్ళ అడుగున మిగిలి పోతాయి. శ్రేష్ఠమైన ఇంగువ వాడితేనే ఆశించిన ఫలితాలు కలుగుతాయి.

★ ఇంగువ కడుపులో ఉండే పురుగులకి మంచి మందు. కడుపులో పురుగులున్న పిల్లలకి, మలద్వారం దగ్గర దురద బాధిస్తూంటుంది. చిటికెడు ఇంగువని కొద్దిగా నీళ్ళలో కలిపి ప్రతి మూడు గంటలకీ ఒకసారి చొప్పున - ఒక రోజంతా ఇవ్వాలి. దురద నుండి తాత్కాలిక ఉపశమనానికి, ఇంగువ నీళ్ళని దూదిలో ముంచి మలద్వారం దగ్గర పూయాలి.

★ చిన్న పిల్లలు కడుపు ఉబ్బరించి, నొప్పితో బాధపడుతూంటే కొంచెం ఇంగువని నేతిలో వేయించి, గోరువెచ్చని ముద్దని, పొట్ట మీద రాయాలి. (పట్టు వేయడం అంటూంటారు).

★ కడుపు ఉబ్బరంగా ఉన్నప్పుడు 2-3 చిటికెల ఇంగువ పల్చటి మజ్జిగలో కలిపి (సుమారు ఒక 100 మి.లీ. మజ్జిగ) తాగాలి. వేడినీళ్ళలో చెంచాడు ఇంగువ కలిపి, ఆ నీళ్ళలో బట్ట ముంచి, పొట్టమీద కాపడం పెట్టాలి.

★ పుచ్చు పన్ను పోటుగా ఉంటే, ఇంగువ నిమ్మరసంలో కలిపి, కొద్దిగా వేడి చేసి, అందులో దూది ముంచి తీసి, ఆ దూదిని పంటిలో పెట్టుకోవాలి.

★ దగ్గు, ఆయాసం ఉన్నవారు - 300 మి.గ్రా - 50 మి.గ్రా ఇంగువ, రెండు చెంచాల తేనె, అరచెంచాడు వెల్లుల్లి రసం, 1 చెంచాడు తమలపాకు రసం - కలిపి తీసుకోవాలి. ఈవిధంగా రోజూ మూడు పూటలా వాడాలి.

ఔషధాలు :

ఇంగువకి అనేక ఔషధ గుణాలు ఉండడం వలన, ప్రధానంగా ఇంగువ జీర్ణ మండలంపై ప్రభావం చూపే లక్షణం కలిగి ఉండడం వలనా, ఆయుర్వేదం జఠరాగ్నికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చే వైద్య విధానం కావడం వలనా - అనేక ఔషధ చూర్ణాలలో మాత్రలలో ఇంగువ ఉంటుంది. వీటిలో 'అష్ట చూర్ణం' (దీనినే ''హింగ్వష్ట చూర్ణం'' అని కూడా అంటారు) ప్రధానమైనది. అష్టాక్షరీ గుటిక, చిత్రకాది వటి, కాంకాయన వటి మొదలయిన మందులలో ఇంగువ ఉంటుంది. ఋతు సంబంధమయిన సమస్యలలో వాడే ''రజఃప్రవర్తినీ వటి''లో ఇంగువ ఒక ప్రధాన ద్రవ్యం వాతపు నొప్పులలో వాడే ''హింగు త్రిగుణ తైలం'' కూడా ఇంగువతో తయారయినదే. ✱

దారిద్ర్యమోచన స్తోత్రమ్
శ్రీలక్ష్మీ అష్టోత్తర శతనామాలు

'విద్యావారిధి'', అద్వైతసిద్ధిరత్నాకర
డా॥ గోడా వేంకటేశ్వర శాస్త్రి

పద్మసుందర్యైనమః

పద్మమువలె సౌందర భరితమైనది జగన్మాత. సూరకిరణము స్పర్శ మాత్రముతో తామర వికసించును. దేవియు భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగాధుల అవిర్భావముతోనే ప్రసాదించును. సుందరమనగా అందమని అర్థము. సౌందరయునకు ఆటపట్టు దేవి. ఆమె సౌందరయునకు తగ్గ ఉపమానము పద్మమే. కావుననే పద్మమువంటి సౌందరయు గలదని చెప్పబడును.

పద్మోద్భవాయైనమః

తామరయందు జనించినది తల్లి. ఆమె సర్వదా వసించు స్థలము తామరయే. తామర పుష్పము మన హృదయమునకు ప్రతీక. తామరవలె సుకుమారముగ, శుద్ధముగా మన హృదయము మారినచో తల్లి యందు ద్భవించును. అనగా మన హృదయమందు ప్రకాశించునని బావము. ఆమె నిత., ఐనప్పటికిని తాను ప్రకాశించునప్పుడు ఆమె పుట్టునట్లు వవహరింపబడును.

దేవానాం కార్య సిద్ధ్యర్థమావిర్భవతి సా యదా ।
ఉత్పన్నేతి తదా లోకే సా నిత్యాప్యభిధీయతే ॥

అని మార్కండేయ పురాణ వచనము.

పద్మముఖైనమః

పద్మమువలె వికసించిన మోము గలది. ముఖ వికాసము సంతోషమునకు చిహ్నము. లోలోపల హృదయమందు సంతోషమున్నప్పుడే ముఖము వికసించును. కావున వికసించిన ముఖము అంతఃసుఖమునకు గుర్తగును. నిత్యతృప్తియగు తల్లిని ధానము చేయుటవలన భక్తులకు సైతము తృప్తి, సంతసము లబించును. భక్తులను గాంచిన మాత్రముననే శ్రీదేవికి ముఖము వికసించును. ఏలయన మానవుని జీవితమున భక్తి సిద్ధించినచో, తదుపరి జ్ఞాన వైరాగాదులు, మోక్షము, పురుషార్థ సిద్ధియు కరతలామలక మగును. కావున అట్లు జీవిత లక్షమును పొందగల్గు భక్తులగాంచిన తల్లి యగు దేవికి సంతోషము. ముఖ వికాసము ఏర్పడుట సహజమే. పద్మమువలె అందఱిని ఆకర్షించు ముఖము గలదియని అర్థము.

పద్మనాభప్రియాయైనమః

పద్మము నా బియందున్నది మహావిష్ణువునకు. ఆ నారాయణుని ప్రియురాలు తల్లి. కావున ఆమె అనుగ్రహము వలన భక్తులకు సిరిసంపదలు, మోక్షము సైతము లబించును. 'మోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాత్'' అని సుహృద్వచనము శ్రీమన్నారాయణుని నా బి నుండి పద్మము జనించినది. ఆ పద్మమందు చతుర్ముఖ బ్రహ్మ జననమేర్పడినది. ఆ బ్రహ్మమే ప్రపంచ సృష్టికర్త. కాన సకల ప్రపంచ సృష్టికర్తయగు బ్రహ్మకే తల్లియగుటచే జగత్తులకే తల్లియని స్థిరపడును.

రమాయైనమః

రమాయనిన సంతోషింపచేయునది యని అర్థము. రమయతీతిరమా - అంద అను సంతసింపచేయునది అని వుత్పత్తి. ప్రతి మానవునికి వాని పూర్వ కర్మానుసారము సుఖముల నొసగుటచే సుఖధాత్రి యగును జగన్మాత.

పద్మమాలాధరాయై నమః

తామరపూల మాలను ధరించునది. మానవుల హృదయములు భక్తిపూరితములగునవి. జగన్మాత మాలయందు స్థలము కైకొనును. భక్తుల హృదయములను పద్మములను ధరించును కాన ఈ నామమేర్పడినది. అనగా భక్త జన సంరక్షణా. తనతో ఐకయు చేసుకోగల్గిన విశాల హృదయా యని బావము.

దేవ్యై నమః

దేవి యనగా ప్రకాశించునది. మన హృదయం నుండి మన ఇంద్రియములను, మనోబుద్ధులను సైతము సర్వదా ప్రకాశించుచు, ప్రేరేపించుచు, అనుగ్రహించునది దేవి. దివు క్రీడా, మద, మోద, కాంతి, గతిషు అని ధాతువు వలన ఎల్లప్పుడు సంతోషముగ నుండునది, క్రీడించుచుండినది, కాంతి, సౌ బాగయు, సౌందరయు, ప్రకాశము మొదలగు గుణములకాలవాలమైనది అని తెలియును.

పద్మిన్యై నమః

పద్మమును గలది పద్మిని. సర్వదా చేతుల యందు పద్మమును ధరించునది. ''పద్మాననే పద్మిని పద్మ హస్తే, పద్మాలయే పద్మదళాయతాక్షి'' అని ఋగ్వేదము దేవిని స్తుతించును.

పద్మగంధిన్యై నమః

పద్మమువంటి వాసనచే అందఱిని ఆనందింపచేయునది శ్రీమాత. మంగళకరమైన సుగంధముచేత మానవుల సైతము భక్తిపరవశుల గావించిన, భక్తి చేత స్పందించిన వారికి సకల సిరిసంపదల నొసగును మహాలక్ష్మి.

పిల్లి తల?!

''పనిలేనివాడు పిల్లితల గొరిగాడట'' అన్నాడు మా బావమరిది

''ఎవడో నీ బోటిగాడే అయింటాడు'' అన్నాడు మా చంటివాడు.

వెంటనే మా చిన్నవాడు అందుకున్నాడు, ''ఛఛ! మామయ్యగారీ అంత పనిలేనివాడు కాదులే! ఒకవేళ అయినా, అలా పిల్లితల గొరిగేంత మూర్ఖుడంటావా?'' అని.

''ఈయన సంగతి అటుంచు. గొరిగించుకోవడానికి ఏ పిల్లి సిద్ధంగా ఉందంటావ్?'' అంది మా చిన్నది.

''ఈయన కన్నా తెలివి గల పిల్లి సిద్ధంగా ఉందనుకుందాం. కాని గొరగడానికి దాని నెత్తిన జుట్టు ఉండద్దూ?'' అంది మా పెద్దది.

''కరెక్ట్! పిల్లి కన్నా కోతి నయం. మనిషికి దగ్గర బంధువు. మనిషి లాగానే అనేక వెధవ్వేషాలు వేస్తుంది. దాని నెత్తిమీద అంతోయింతో జుట్టు ఉంటుంది.'' అన్నాడు మా చిన్నవాడు.

''అప్పుడు సామెత - పనిలేనివాడు కోతితల గొరిగాడుట - అని ఉండాలి'' అన్నది మా చిన్నది.

''మరి - పిల్లితల గొరిగాడుట - అని ఎందుకయింది?'' అని అన్నాడు మా చంటివాడు.

''ఆ గొరిగిన వక్తి ఎవరో చెప్తే - అది అలా ఎందుకయిందో నేను వివరిస్తాను'' అని అన్నాడు మా పెద్దవాడు.

వీళ్ళు తాటాకులు కడుతున్న ధోరణి చూసి, ''ఒరేయ్ నాయనా! ఎరక్కపోయి తేనెతుట్టె కదిలించాను ఇక నన్నొదిలేయండి'' అన్నాడు మా బావమరిది

''ఏమీ ఫరవాలేదులే మామా! చెప్పు'' అన్నాడు మా చిన్నవాడు.

''నాయనా! సామెత యొక్క పై రూపం చెప్తేనే, ఇంత ఆటపట్టించారు. లోపలికి వెళితే, ఇంకెంత తాట ఒలుస్తారో?'' అన్నాడు మా బావమరిది.

మా చంటివాడు వెంటనే అందుకుని, ''నీ బాధ నా కర్థమైంది. ఆ సామెతలో ఒక కులం పేరు ఉంది. అంతేనా?'' అన్నాడు.

మా బావమరిది తల ఊపాడు.

మా చిన్నవాడు నవ్వి. ''కులంపేరు ఉచ్ఛరించినంత మాత్రాన ఎవ్వరూ ఏమీ అనరు. అనవసరంగా కులనింద చేస్తేనే వస్తుంది తగాదా?'' అన్నాడు.

''ఆ సామెతలో కులనింద లేదంటావా?'' అన్నాడు మా బావమరిది

''లేదు. కాని ఆ కులవృత్తి చేసే ఒక వక్తిని, అవహేళన చెయ్యడం మాత్రం ఉంది'' అంది మా పెద్దది.

''నాకూ అదే ఆశ్చర్యంగా ఉంది. మన సామెతలలో గాని, నానుడులలో గాని సామాన్యంగా అలాటి అవహేళన ఉండదే?!'' అంది మా చిన్నది.

''అక్కడ తెలుస్తోంది, ఆ సామెత యొక్క అసలు రూపం అదికాదని. అసలు రూపం తెలిస్తే, అసలు ఉద్దేశం కూడా తెలుస్తుంది'' అన్నాడు మా పెద్దవాడు.

''అసలు రూపం ఏమిటి? అని అడిగాడు మా బావమరిది.

''ముందు లోకంలో వాడుకలో ఉన్న రూపం ఏమిటి?'' అని అడిగాడు మా చిన్నవాడు. మాబావమరిది తటపటాయిస్తుంటే, మా పెద్దవాడు నవ్వి, '' భయపడకు, నేను చెప్తాను - పని లేని మంగలి పిల్లితల గొరిగాడు - అన్నది లోకంలో వాడుకలో ఉన్న సామెత.

''ఒక్కక్షణం దీని గురించి జాగ్రత్తగా ఆలోచించు: పల్లెటూళ్ళల్లో చాలా 'బిజీ' గా ఉండే వృత్తులలో క్షురకర్మ ఒకటి. ప్రతిమనిషీ అందంగా, 'నీట్' గా కనబడాలనుకుంటాడు గదా? అలా కనబడాలంటే ముఖ్యంగా తలాగడ్డం మాయకూడదు. ఆ రోజుల్లో ఎవరూ స్వంతంగా గడ్డం కూడా గీసుకునే వాళ్ళు కాదు. ఆ క్షవరమో గడ్డమో మధ్యాహ్నం లోపలే చేసుకోవాలి. సాయంత్రం పనికి రాదు. అలాగే అష్టమి, అమావాసాలాటివి కూడా పనికిరావు. వీటన్నిటికీ వేరే ఆరోగ్య కారణాలున్నాయి. దాని గురించి మరోసారి ఆలోచిద్దాం. ఈ విధంగా ఊళ్లో అందరూ ఆ ఉన్న తక్కువ సమయంలోనే క్షురకర్మ యొక్క ఉపయోగం పొందాలి. ఈ నాటి వృత్తి పోటీలు ఆనాడు లేవు. ఒక్కొక్క ఊరిని, దాని ప్రమాణంబట్టి, ఒకళ్ళో యిద్దరో ముగ్గురో క్షురకులు ఉండేవారు. ఆ ఉన్నవాళ్ళూ ''ఫుల్‌బిజీ'' గా ఉండేవారు. ఇందులో

కొందరు గ్రామముఖ్యులుంటారు గదా! కరణం, మునసబు, నాయకుడు, పూజారి, మోతుబరి వగైరా. వీళ్ళందరి పన్నులు పూర్తి అయి సామానుధి దగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి సమయం చాలేది కాదు. దానితో ఒక్కొక్కసారి ఊరి మంగలాయన ఎంత పిలిచినా పలికే వాడు కాదు. ఒకవేళ పలికినా, 'ఈ పెద్దాయ నకి చేసొస్తా, ఆ పెద్దాయనకి చేసొస్తా' అని దాటేసేవాడు.

అలా నిత్యం ఎడతెరిపిలని పని ఉన్న మంగలాయనకి ఒక రోజు పని లేక పోయిందనుకో - ఏం చేస్తాడు? దారినపోయే ఓ లోకువ రాయుణ్ణి చూసి, ఏదో పనున్నట్టు పిలిచి వాడికి అవసరమైనా కాకపోయినా తల గొరుగుతాడు. మరి ఆ పూటకి తనకి పనిసాగాలి మర్నాటికి అదీకాక కత్తి పదును చూసుకోవాలి, అ బాస్యం చెడగూడదు...

కాబట్టి ''పనిలేని మంగలి పిలిచి తల గొరిగాడు'' - అన్నది సామెత. కాలక్రమేణా ఉచ్చారణలో వేగం చేత ''పిలిచి''లోని ''చి'' లోపించి, లి క్రింద లవత్తు చేరి ''పిల్లి తల గొరిగాడు'' గా రూపాంతరం చెందింది.'' అని ముగించాడు మా పెద్దవాడు.

''లేదా పిలిపించుకుని తల గొరి గించుకున్నా, లోకువ రాయుడే, కావాలని ఈ సామెతని ఇలా రూపాంతరం పొంది ఉండ వచ్చు. ఏమంటావ్?'' అని అన్నాడు మా చంటివాడు.

''ఏమంటాను? మీరంతా ఇలా పిలిచి నన్ను లోకువ చేసి మరీ తలంటితే?!'' అని లేచాడు మా బావమరిది. ✷

పల్లవి:

జయ జయ నృసింహ! సర్వేశ!
భయహర! వీర! ప్రహ్లాదవరద!

చరణాలు:

మిహిరశశినయన! మృగనరవేష!
బహిరంతఃస్థల పరిపూర్ణ!
అహినాయకసింహాసన రాజిత!
బహుళగుణగణ! ప్రహ్లాదవరద!

చటుపరాక్రమ! సమఘనరహిత!
నిటలనేత్ర! మౌనిప్రణుత!
కుటిలదైత్యతతికుక్షివిదారణ!
పటువజ్రనఖ! ప్రహ్లాదవరద!

శ్రీవనితాసంశ్రిత వామాంక!
భావజకోటి ప్రతిమాన!
శ్రీవేంకటగిరిశిఖరనివాస!
పావన చరిత! ప్రహ్లాదవరద!

ఇది సంకీర్తనాచార్యుడు అన్నమా చార్య రచించినకృతి.

అన్నమాచార్య లక్ష్మీనృసింహమంత్రో పాసకుడు. కాబట్టి ఆ స్వామిని ఉపాసనా లబ్ధమైన ధ్యానదృష్టితో దర్శించి లెక్కకు మిక్కిలిగా నృసింహస్వామిపై కీర్తనలు రచించాడు. అహోబిలం, కదిరి వంటి క్షేత్రాల లోని నరసింహుని కీర్తించాడు.

మంత్రశాస్త్రంలో వర్ణితమైన లక్ష్మీ నరసింహస్వామి రూపాన్ని కళ్లకుకట్టినట్లుగా ఈకృతిలో గానం చేశాడా పదకవితా పితా మహుడు. ప్రహ్లాదవరదుని నారసింహదర్శనం సాగిందీ సంకీర్తనలో.

''ఓ సర్వేశ్వరా! నృసింహా! జయజయ; భయములను పోగొట్టే వీరుడా!

వాగ్గేయవైభవం

ప్రహ్లాదవరదుడా!; సూర్యచంద్ర నేత్రములు నీవి (మిహిరశశినయన); నర, సింహ వేషము గలవాడా!; బాహ్యములోనూ అంతరంలోనూ నిండినవాడా!; సర్పరాజునే సింహాసనంగా చేసి దానిపై ప్రకాశించేవాడా! అనేక దివ్య గుణగణములు గలవాడా!; తీవ్రమైన పరాక్రమం గలవాడా! నీతో సమానముగానీ, అధికముగానీ లేనివాడా! ఫాలమున నేత్రము గలస్వామీ! మునులుచేత నమస్కరింప బడేదేవా! కుటిలులైన దైత్యులకుక్షి (కడుపు)ని ఛేదించే, బలమైన వజ్రముల వంటి గోర్లు కలిగిన వేలుసా!; వామాంకము నందు లక్ష్మీదేవిని ఆసీనురాలిన చేసుకున్న వాడా! కోటిమన్మధుల వంటి సౌందర్య వంతుడా! శ్రీవేంకటగిరి శిఖరనివాసా! పావన మైన చరిత్ర కలిగిన ప్రహ్లాదవరదా! జయజయ..''

భారతదేశ చరిత్ర - VII

(గత సంచిక తరువాయి)

గ్రీసులో నైసా అనే పట్టణం ఉంది. మెగస్తనీసు కూడా డయోనిసోస్ భారత దేశాన్ని జయించి తిరిగివెళ్లి 'మేరోస్' ప్రాంతములో నైసా పట్టణాన్ని నిర్మించాడని వ్రాశాడు. మేరోస్ అంటే గ్రీకు భాషలో 'తొడ' అని అర్థం. అందుకే డయోనిసోస్‌ని గ్రీకులు 'తన తండ్రి తొడ నుండి పుట్టినవాడని' అంటారు. మన పురాణాల్లో 'మేరు పర్వతం' మీదనే ఇంద్రాది దేవతల నగరాలున్నాయని చెప్పారు. మెగస్తనీసుకు భారతీయులు చెప్పిన ఋగ్వేదంలోని యుద్ధగాథల్ని ఆయన గ్రీకుదేవతలు బి.సి. 1300లో గ్రీసు మీద చేసిన యుద్ధాల్లాంటివని గ్రీసులాగానే భారతదేశాన్ని కూడా వారు జయించారని కల్పించి మనవాళ్లు చెప్పిన పేర్లను తారుమారు చేశాడు. హిరాకిల్స్‌ని మధుర, శూరసేన దేశాల ప్రజలు అమితంగా పూజిస్తారని చెప్పడంలో కృష్ణుణ్ణి హిరాకిల్స్‌గా మార్చివేశాడని అర్థం అవుతోంది.(హిరాకిల్స్, పండయ్యాల గురించి చెప్పింది కూడా కల్పితం. అలాంటి ఆచారం ప్రాచీన ఈజిప్ట్ రాజవంశంలో ఉంది. దానినతడు మనకు జోడించాడు.) గ్రీకు హిరాకిల్స్ మన కృష్ణుడిలా కొన్ని ఘనకార్యాలు చేశాడని వాళ్ల మైథాలజీ చెప్తుంది. దాన్ని అతడు వినియోగించుకున్నాడు. లేదా మెగస్తనీసుకు తదుపరి గ్రీకులు అలా కల్పించి ఉంటారు.

4) అయితే మన చరిత్రకారులు మెగస్తనీసు చెప్పిన డయోనిసోస్, హిరాకిల్స్ విషయాలను భారతదేశం మీద 'ఆర్యుల దండయాత్ర' అనే కల్పిత కథను నిజం చేయడానికి ఉపయోగించుకున్నారు. దీనికి ఋగ్వేదాన్ని కూడా వాడుకున్నారు. ఋగ్వేదంలో అనేక యుద్ధాలు వర్ణించబడ్డాయి. వాటిలో దాశరాజ్ఞ యుద్ధం, శాంబర యుద్ధం, పైప్రవ యుద్ధం, శుష్ణ - కుయవ యుద్ధం, వింశతి జనరాజ యుద్ధం ముఖ్యమైనవి. నిజానికి ఈ యుద్ధాలన్నీ మహాభారత యుద్ధంలోని భాగాలే. కానీ ఋగ్వేద భాష్యం చెప్పినవారు చేసిన అసంబద్ధ భాష్యాల మూలంగా ఈ నిజం కప్పిపుచ్చబడి పై యుద్ధాలన్నీ ఒకదానికొకటి సంబంధం లేనివిగా కన్పిస్తాయి. ఆ యుద్ధాల్లో పాల్గొన్న వీరుల పేర్లు, మహాభారత వీరుల పేర్లు ఒకటి కాదు. దీనికి కారణం మహాభారత ఇతిహాసకారుడు వేదాల్లో చెప్పిన పేర్లకు తుల్యార్థక నామాల్ని ఇతిహాసంలో వాడడమే. (స్థలాభావం వల్ల ఈ విషయాల్ని ఇక్కడ చర్చించడం కుదరదు. ఈ విషయం మరొక వ్యాసంలో పరిశీలిద్దాం). మన వేద భాష్యకారులు పురాణాల జ్ఞానం బుర్రల్లో నింపుకుని వేదభాష్యం వ్రాశారు. పురాణాలని వేదాలతో ప్రమాణీకరించడం వారికి సాధ్యం కాలేదు. ఇన్ని పురాణ కథలకు మూలం వేదంలో ఉండి తీరాలి అనే జిజ్ఞాసతో, భాష్యాలు వ్రాసేటప్పుడు ఆ ప్రమాణాలను వెదుక్కుంటూ వ్రాస్తే ఈ కష్టం కలిగి ఉండేది కాదు. ఈనాడు నిజమైన భారత చరిత్ర మరుగుగై ఉండేదీ కాదు. ఈ అసంబద్ధ భాష్యాల వల్ల రెండు నష్టాలు జరిగాయి. ఒకటి భారతయుద్ధ కాలం క్రీ.పూ. 32వ శతాబ్దం అనే విషయం మరుగున పడింది. (దీన్ని సహేతుకంగా వెనుకటి ఋషిపీఠం సంచికలలో ఋజువు చెయ్యడం జరిగింది). రెండు 'ఇది నా స్వంతగడ్డ' అంటూ చెప్పుకోవడానికి స్థలం లేని విదేశీ మేధావుల ఆర్య - అనార్య అభూతకల్పనకు, మన చరిత్రను తారుమారు చెయ్యడానికి వీలు కలిగించి. వేదాల్లో చెప్పబడిన దాదాపు అన్ని యుద్ధాలలోను ముఖ్య భూమిక ఇంద్రుడిది. ఇండియన్ - డయోనిసోస్‌గాను, గ్రీకు దేశాన్ని ఆక్రమించుకున్న గ్రీకు - డయోనిసోస్ సోదరుని గాను నిర్ణయించారు. అయితే మెగస్తనీసు చెప్పిన మరో ముఖ్య విషయాన్ని తమ సౌకర్యం కోసం ముసుగు కప్పేశారు. మెగస్తనీసు డయోనిసోస్ నుండి సాండ్రకోట్టస్ వరకు 153 మంది రాజులు 6452 సంవత్సరాలు రాజ్యం చేశాడని చెప్పారు. కానీ గ్రీసు దేశాన్ని ఆర్య భాష మాట్లాడేవారు (గ్రీకు - డయోనిసోస్ పూర్వీకులు) క్రీ.శ. 1300లో మాత్రమే ఆక్రమించుకున్నారు. అంటే గ్రీకు, ఇండియన్ డయోనిసోస్‌ల మధ్య సుమారు 5150 సంవత్సరాల అంతరం ఉంది. లేదా భారతీయ డయోనిసోస్ కాలం క్రీ.పూ. 6778 (సాండ్రకోట్టస్ కాలం క్రీ.పూ. 326 అనుకుంటే). ఇది చరిత్రకారుల లెక్కలకి సరిపోదు. దీనిని ఒప్పుకుంటే విదేశీ ఇండాలజిస్ట్‌లకు భారతదేశ చరిత్ర పురాతనత్వాన్ని అంగీకరించవలసి వస్తుంది.

అదే సమయంలో వైదిక సంస్కృతి విద్వేషులైన కొంతమంది స్వదేశీ చరిత్రకారుల తప్పుడు సిద్ధాంతాలకి కష్టం కలుగుతుంది. అందుకే మెగస్తనీసు చెప్పిన కాలమానానికి ముసుగు వేశారు.

5) మెగస్తనీసు చెప్పిన కాలమానం వల్ల సాండ్రకోట్టస్ మౌర్యుడు కాడనే వాదానికి మరింత బలం చేకూరుతోంది.

6) చరిత్రకారులు పట్టించుకోని ఒక ముఖ్య విషయం మెగస్తనీసు చెప్పాడు. ''పాటలీ పుత్ర రాజు తన కుటుంబ నామానికి (Familay Name) తోడుగా పాలిబ్రోతుల ఇంటి పేరు (Sir Name)ను కూడా సాండ్రకోట్టస్ వలె పెట్టుకోవాలి'' అన్నాడు మెగస్తనీసు. ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే కిటుకు లభ్యమౌతుంది. Family Name, Sir Name అంటే ఏమిటి? న్యాయంగా ఇంగ్లీషు అర్థం తీసుకుంటే సుమారు రెండూ ఒకటే. కానీ తరచి చూస్తే Family Name అంటే పుట్టగానే పెట్టిన పేరు (కుటుంబంలోని పేరు) అనీ, Sir Name అంటే మనందరకు తెలిసినట్లుగానే ఇంటి పేరు అనీ అర్థమౌతుంది. చంద్రగుప్తుని వలె అని అనడంలోనే అసలు రహస్యం ఉంది. గుప్త వంశపు రాజులందరి పేర్ల చివర 'గుప్త' అని వస్తుంది. అది వారి Sir Name. చంద్రగుప్త (1), సముద్రగుప్త, చంద్రగుప్త (2), కుమారగుప్త..... ఇలా ఈ పేర్లలోని మొదటి భాగం చంద్ర, సముద్ర, చంద్ర, కుమార అనేవి ఫ్యామిలీ నేమ్స్. ఇదే ప్రాతిపదికపై మౌర్యవంశ రాజుల పేర్లు కూడా చెప్పవచ్చు కదా అని ఎవరైనా అనవచ్చు. కానీ అలాంటప్పుడు మెగస్తనీసు సాండ్రకోట్టస్ అని ఊరుకోకుండా మౌర్య అని కూడా చేర్చి ఉండేవారు. (ఆయన భాషలో మోరియస్ అనో, మరొకలాగానో). మరో విషయం - మెగస్తనీసు స్వదేశంతో సహా అన్ని దేశాల్లోను పేర్లు రెండు మూడు భాగాలుగా ఉండడం సహజం. భారతదేశంలో కూడా అదే ఆచారం, ఒక్క గుప్త రాజులలో తప్ప. గుప్తుల పేర్లలో విడివిడిగా వ్రాయకుండా ఒకే పేరులా కన్పిస్తుంది(Family Name, Sir Name)ఇది మెగస్తనీసుకు విచిత్రంగా తోచి ఉండవచ్చు. అంతేకాక అతడు సాండ్రకోట్టస్ ఆ స్థానంలో నున్నప్పుడు రాజకుటుంబంలో 'కోట్టస్ (గుప్త) అని అంతమవుతూ రెండు మూడు పేర్లు వినిపించి ఉండాలి. లేకపోతే ఎన్నో విషయాలను వదలివేసి పేర్లు పెట్టుకునే విధానాన్ని (అదీ రాజ కుటుంబంలో మాత్రమే) గురించి మాత్రం చెప్పడానికి సందర్భం ఉండదు. ఆ కాలంలో మొదటి చంద్రగుప్తుడు రాజ్యం చేస్తుంటే సముద్ర గుప్తుడు చిన్నవాడుగానో యువరాజుగానో ఉండి ఉండాలి లేదా సముద్రగుప్తుడు రాజ్యం చేస్తుంటే చంద్రగుప్తుడు చిన్నవాడుగానో, యువరాజుగానో ఉండి ఉండాలి. ఈ విషయం మెగస్తనీసు కాలంలో రాజ్యం చేసింది గుప్తులే అని సూచిస్తోంది.

'ఇది నా స్వంతగడ్డ' అంటూ చెప్పుకోవడానికస్థలం లేని విదేశీ మేధావుల ఆర్య - అనార్య అభూతకల్పనకు, మన చరిత్రను తారుమారు చెయ్యడానికి వీలు కలిగింది.

7) పాటలీ పుత్రాన్ని సాండ్రకోట్టస్ తరువాత అతని పుత్రుడు 'అమిత్రో ఛేడ్స్' (ఒక బిరుదు. దానర్థం ''శత్రువులను నశింపచేసిన వాడు'' అని). రాజ్యం చేశాడని మెగస్తనీసు తదుపరి ఇండియా వచ్చిన గ్రీకు రాయబారులు చెప్పారు. మౌర్యుల్లో చంద్రగుప్తుని తరువాత బిందుసారుడు రాజ్యం చేశాడు. అతని శత్రువుల గురించి కానీ, అతడు చేసిన యుద్ధాల గూర్చి గానీ చరిత్రకాధారాలు లేవు. ఇక గుప్తులలో సముద్రగుప్తుడూ, రెండవ చంద్రగుప్తుడూ కూడా అశ్వమేధ యాగాలు చేశారని చరిత్ర. అశ్వమేధ యాగం చెయ్యాలంటే సమస్త శత్రువులనూ జయించాలి. కాబట్టి వీరిద్దరిలో ఒకరికి అమిత్రోఛేడ్స్ అని బిరుదు రావాలి. నిజానికి రెండవ చంద్రుగుప్తుడు చంద్రగుప్త విక్రమాదిత్యుడనే బిరుదు దల్చాడు. అతడు తన సూర్య సమాన విక్రమంతో శత్రువులను నశింపచేశారు. కాబట్టే ఆ బిరుదు తగిలించుకున్నాడు. కాబట్టి గ్రీకులు చెప్పిన అమిత్రోఛేడ్స్ రెండవ చంద్రగుప్తుడే అని చెప్పవచ్చు. దీనిని బట్టి మెగస్తనీసు కాలంలో రాజ్యం చేసినది సముద్రగుప్తుడు కావాలి.

8) మెగస్తనీసు భారతదేశంలోని వివిధ తెగలను గూర్చి చెపుతూ ఆంధ్రై (Andhrae), శిబై (Sibai) అనే తెగలను గూర్చి చెప్పారు. ఇవి ప్రఖ్యాతి చెందిన ఆంధ్ర, శిబి జాతులు. నిజానికి కాళిదాస మహాకవి 'శిబి' జనపదంలో జన్మించాడని అతడు క్రీ.పూ. రెండవ శతాబ్దికి ముందు వారనేది ఈ మధ్యనే బయల్పడ్డ శిలా శాసనం ద్వారా కూడా తెలిసింది. ఆ విక్రమాదిత్యుడు రెండవ చంద్రగుప్తుడే అయి ఉండాలి. ✦

శ్రీ ఎ.బి.ఎల్. రాజేశ్వరి, ఎం.ఎ
దోష నివారణకు

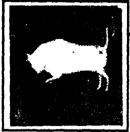

మేషం

అశ్వని, భరణి – కృత్తిక ప్రథమ పాదం

వీరికి ఈ మాసమంతయూ సామాన్యముగా ఉంటుంది. అధిక ప్రయత్నము చేత ధనలాభము కలుగును. ప్రయాణములు శ్రమతోకూడి ఉండును. ఉద్యోగ, వ్యాపార, వ్యవసాయదారులకు మే1.5 నుండి అనుకూలత పెరుగును. ఈ మాసప్రథమార్థమంతా ఇబ్బందులు కలుగును. చేసిన ఋణములు మాసాంతము నుండి తీర్చుటకు అవకాశముండును. అనారోగ్యములు కొద్దిగా కలుగును. అకాల భోజనములు, బంధువిరోధము కలుగును. కుటుంబమునందు చికాకులు కలుగును. విద్యార్థులకు మాత్రము పరీక్షలందు చక్కని ఫలితములు పొందగలరు. సంతానము ఆరోగ్యముగా ఉండును.

వీరు నవగ్రహ జపదానములు చేయించుకుంటే మంచిది. శివదర్శనము మాసమంతయూ చేసుకోవలెను.

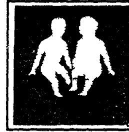

వృషభం

కృత్తిక 2,3,4 – రోహిణి – మృగశిర 1,2

ఈమాసమంతయు చెప్పుకోగలిగినంత అనుకూలత లేదు. స్వల్ప అనారోగ్యము, కార్యాలస్యము, సేవకుల అనుకూలత లేకపోవుట కలదు. సోదర సోదరీలతో భిన్నాభిప్రాయములు కలుగును. సినీ, నాటక, కళారంగాలలో వారికి సామాన్యముగా ఉంటుంది. భార్యాభర్తలలో మాట తేడాలు వచ్చును. వాహనసౌఖ్యం తగ్గును. అధిక ధనవ్యయం కలదు. వృత్తిఉద్యోగ వ్యాపార రాజకీయ, పారిశ్రామిక రంగాలలో వారికి మే15 తరువాత నెమ్మది నెమ్మదిగా అనుకూలంగా ఉంటుంది. విద్యార్థులకు స్త్రీలకు, సంతానమునకు, కుటుంబమును లోను అందరికి మాసములో ద్వితీయార్థము కొద్దిగా బాగుండును. వీరు నవగ్రహములకు జపదానాలు, హోమం చేయించుకొనుట ముఖ్యం. విష్ణుసహస్రనామము రోజుకు మూడుపూటలా చేసుకోవలెను.

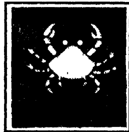
చ	గురు బు శ శు	కు	
	మే, 1 2000		రా
కే			

మిధునం

మృగశిర 3,4 – ఆరుద్ర – పునర్వసు 1,2,3

ఈ మాసమంతయూ చక్కని అనుకూలమైన కాలము. కుటుంబమునందు సౌఖ్యము, మిత్రలాభం, ధన లాభము కలదు. వ్యాపార వ్యవసాయ దారులకు మంచి రోజులు. కళాకారులకు సామాన్యముగా ఉండును. ఆరోగ్యము బాగుండును. ప్రయాణములు అనుకూలించును. భారీ పరిశ్రమలు లాభించును. అలంకార వస్తువులు, విలాస వస్తువులను కొంటారు. ఖర్చులు సక్రమ రూపంలో ఉంటాయి. అనుకున్న పనులు నెరవేరుతాయి. సంతానము వృద్ధిలో, ఆరోగ్యంగా ఉంటారు.అంతాఅనుకూలంగా ఉంటుంది.

కర్కాటకం

పునర్వసు 4 – పుష్యమి –

ధనాదాయము బాగుంటుంది. బంగారు వర్తకులకు, విద్యుత్ శాఖలవారికి, భారీ పరిశ్రమలవారికి లాభసాటిగా ఉంటుంది. ఉద్యోగస్థులకు, సాహస వ్యాపారస్థులకు బాగా లాభించును. శరీర సుఖము, గృహ సౌఖ్యము. మంచిభోజనము, విందులు, వినోదములు కలవు. ప్రయాణాలు లాభించును. తీర్థయాత్రలు, వినోద యాత్రలు చేసే అవకాశం కలదు. అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. కళాకారులకు అనుకూలమైన, గుర్తింపు కలిగే రోజులు. గౌరవ ప్రతిష్ఠలు పెరుగును. వాహన సౌఖ్యము కలదు. సంతానమునకు మంచిరోజులు. తలచిన పనులు నెరవేరే రోజులు.

సింహం

మఖ – పుబ్బ – ఉత్తర – 1

సర్వత్రా విజయము కలుగును. శత్రు నాశనము, కుటుంబసౌఖ్యము, ధన లాభము, అధికారవృద్ధి కలదు. వైద్య విద్యా, ఉద్యోగులకు మంచికాలము. విద్యార్థులు ఉత్తీర్ణులు కాగలరు. ప్రయాణాలు అధిక మేలు చూపుతాయి. వ్యాపార, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, ఉద్యోగులందరికీ చక్కటి రోజులు, వాహనసౌఖ్యం కలదు. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. సంతానము విద్యా ఉద్యోగాలలో బాగుంటారు. భూములు రాబడిగా ఉంటాయి. జంతువులతో వ్యాపారము చేయు వారికి లాభము హెచ్చుగా ఉంటుంది. గృహోపకరణాలు అమర్చుకుంటారు. ప్రభుత్వాలావాదేవీలు ఒక కొలిక్కి వస్తాయి. ఈ రాశివారికి మొత్తంమీద అనుకూలమైన మంచి రోజులు.

ఉత్తర 2,3,4 – హస్త – చిత్త 1,2

ఈ మాసమంతయూ మిశ్రమ ఫలితముగా ఉంటుంది. వివిధ రూపముల ధన లాభము కలుగుతుంది. మీమాట చెలామణి అవుతుంది.

శత్రుజయం కలుగుతుంది. కుటుంబంలో సుఖసంతోషాలు కలుగుతాయి. అధికారుల ఆదరణ కలదు. సంతానము ఆరోగ్యంగా విద్యావృద్ధిలో ఉంటారు. వాహనసౌఖ్యం కలదు. ఇష్టవస్తు, వస్త్రప్రాప్తి కలదు. కులాచారంగా, వ్రత పూజాదికాలు జరుపుతారు. తీర్థయాత్ర, వినోదయాత్రలు చేస్తారు. కళాకారులకు మంచిరోజులు. కొంచెం శ్రమ అధికమైన అనుకున్న పనులు సాధించగలరు. నవగ్రహ హోమం కనుక చేయించుకుంటే లాభాలు నిస్సంకోచంగా కలగగలవు.

తుల

చిత్త 3,4 – స్వాతి – విశాఖ 1,2,3

ఈ మాసమంతా ఫలితములు మిశ్రమంగా ఉంటాయి. మాసారంభంలోనే శ్రీ మహాలక్ష్మీ జపం చేయించుకుంటే మంచిది. ధనము అధికంగా ఖర్చు అగును. అనుకున్న పనులు జరగుటకు ఆలస్యం అవుతుంది. కళత్రమునకు అనారోగ్యము విద్యావైద్య రంగాలలో వారికి శ్రమ అధికము. తిలతైల, ఇనుము, ప్రత్తి వ్యాపారస్తులకు ఋణములు చేయు అవసరం రావచ్చును. విదేశీ వ్యాపారస్థులు సాహసంగా నిర్ణయాలు తీసుకొనుట మంచిది కాదు. అధికారులతో జాగ్రత్తగా మాటలాడుటమంచిది. వీరు కూడ నవగ్రహ హోమం జరిపించుకుంటే చాల మంచిది. ఈ చిత్తస్వాతి, విశాఖ నక్షత్రకులు నక్షత్రజపం కూడ చేయించుకోవలెను.

వృశ్చికం

విశాఖ 4 – అనూరాధ – జ్యేష్ఠ

ఈ రాశివారికి సామాన్య స్థాయిలో వేలు ఉండును. ధనాదాయము స్వల్పంగా ఉండును. బంధు, సోదర విరోధము కలుగును. వ్యాపార, వ్యవసాయ, వృత్తి, ఉద్యోగ, విద్యా వైద్యరంగాలలో అనుకోని చిక్కులు కలుగుతాయి. నెమ్మదిగా సర్దుబాటు అవుతాయి. ఆరోగ్యము జాగ్రత్తగా చూచుకోవలెను. చికాకులన్నీ సహనము వహిస్తే సర్దుబాటు అవుతాయి. సాహసించి నిర్ణయాలు తీసుకోరాదు.

నవగ్రహ హోమం, దానాలు తప్పక చేయించుకోవాలి. శివాభిషేకం అవసరము.

ధనస్సు

మూల – పూర్వాషాఢ – ఉత్తరాషాఢ – 1

ఈ రాశివారికి మాసమంతయూ అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఆదాయము బాగుంటుంది. ధనధాన్య లాభం కలుగుతుంది. పెద్దల ఆదరణ కలుగుతుంది. వృత్తి ఉద్యోగ వ్యాపార, విద్యలలో అందరికి అనుకూలము. నూతన వస్త్ర వస్తులాభము. వాహన లాభము. భారీ పరిశ్రమలు లాభించును. తలచిన కార్యము నెరవేరును. రాజకీయాలలో వారికి అనుకున్న ఫలితములు కలుగుతాయి. మాసాంతములో కొద్దిగా ఋణాలు చేయవలసి వచ్చినా త్వరలోనే విముక్తి కలుగును.

మకరం

ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 – శ్రవణం – ధనిష్ఠ – 1–2

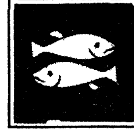
వినోద విహార యాత్రలు చేస్తారు. బంధువులు, మిత్రులు, సద్గోష్టితో గడపుతారు. వాహనసౌఖ్యం కలదు. వ్యవసాయ, వ్యాపారలాభం కలదు. మనశ్శాంతి, కీర్తి ప్రతిష్ఠవృద్ధి, మిత్రలాభం కలదు. ముత్యాల వ్యాపారస్థులకు లాభాలు అధికంగా ఉంటాయి. పెద్దల ఆదరణ, వస్తు వస్త్రలాభం కలుగుతుంది. సంగీత, సాహిత్య, శిల్ప, జ్యోతిష, నాట్య, కళారంగాలలో కృషి చేయు వారికి అభివృద్ధి, గౌరవ ప్రతిష్ఠలు, ధనాదాయము కలుగును.

కుంభం

ధనిష్ఠ 3,4 – శతభిషం – పూర్వాభాద్ర 1,2,3

ఈ మాసమంతా వీరికి వివిధ రూపములుగా ధనలాభం కలుగును. నూతన వస్త్ర వస్తులాభము. సన్మాన గౌరవము, కీర్తిప్రతిష్ఠల వృద్ధి కలుగును. అనుకున్న పనులు నెరవేరుతాయి. ఇంటిలో సుఖసౌఖ్యశాంతులు ఉంటాయి. కోర్టువ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ప్రభుత్వ లావాదేవీలు-తీరుతాయి. ప్రయాణాలు లాభిస్తాయి. ఇంటిలో శుభకార్య ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. సంతానము సుఖంగా ఉంటారు. సాహస వ్యాపారాలు లాభిస్థాయి. వినోద, తీర్థ యాత్రలు చేస్తారు. మొత్తం ఈ మాసమంతా ఈ రాశివారందరికి, అనుకూలంగా ఉంటుంది.

మీనం

పూర్వాభాద్ర 4 – ఉత్తరాభాద్ర – రేవతి

దేవబ్రాహ్మణభక్తి, ప్రశాంత జీవనము కలుగుతుంది. ఆరోగ్యము బాగుంటుంది. తీర్థ, వినోదయాత్రలు చేస్తారు. శతృనాశనం, కుటుంబశాంతి, బంధుసమాగము కలుగుతుంది. వృత్తి వ్యాపారాలు లాభిస్తాయి. ఖర్చులు సక్రమంగా ఉంటాయి. సంతానం అభివృద్ధిలో ఉంటుంది. ప్రభుత్వ లావాదేవీలు నెరవేరుతాయి. మాసాంతమునందు కొద్దిగా చికాకులు, అనారోగ్యము ఖర్చులు పెరుగుట. అధికశ్రమ కలిగినా త్వరగానే సర్దుబాటు జరుగుతుంది. వీరు శనికి శాంతి చేయించుకుంటే మంచిది. దశరథప్రోక్త శనిస్తోత్రం జూన్ 15వ తారీకు వరకు వీరు రోజుకు రెండు సార్లు చదువుకుంటే మంచిది. ✦

ఆరోగ్యపీఠం

అందరికీ అవసరం

డా॥ గాయత్రీదేవి

మనిషి తన పనులు తేలికవ్వడానికి రక రకాల యంత్రాలు సృష్టించాడు. ఆ యంత్రాలని వాడుతూ ఉండాలి. అలా వాడుతుంటేనే ఆ యంత్రం మనకి ప్రయోజనకారిగా ఉంటుంది. అసలు వాడకపోయినా, సక్రమంగా వాడకపోయినా పనిచెయ్యదు. మానవుడు సృష్టించిన ఎంతటి అద్భుత యంత్రమయినా సరితూగలేనిది భగవంతుని సృష్టి, అందులోనూ మానవుడు అంతటి అద్భుత యంత్రాన్ని సృష్టించడం మాట అలా ఉంచి, సృష్టింపబడి ఉన్న మానవ శరీరంలోని అద్భుతాలని (అర్థం చేసుకునే మేథస్సు కూడా భగవత్సృష్టే) మనం సృష్టించిన యంత్రాలలాగానే, మన శరీర యంత్రాన్ని కూడా సక్రమంగా వాడడం అవసరం. ప్రతి భాగాన్నీ వాడాలి. ఏ భాగాన్ని వాడకపోయినా అది శక్తిహీనమవుతుంది.

శరీరంలోని ప్రతి అవయవమూ సక్రమంగా పనిచెయ్యడంలో సహాయపడే ఒక ప్రధాన ప్రక్రియ - వ్యాయామం.

వ్యాయామం అంటే?

ఆయుర్వేద గ్రంథం - అష్టాంగ సంగ్రహంలో ''శరీరాయాస జననం కర్మం వ్యాయాయ ఉచ్యతే'' - శరీరానికి అలసటని, లేదా బడలిక కలిగించే పనులని వ్యాయామం అని నిర్వచించారు. అందువల్ల వ్యాయామం అంటే అదేదో - పెద్ద పెద్ద బరువులు ఎత్తడం, కష్టమైన ఎక్సర్‌సైజులు చెయ్యడం, కండలు పెంచడం అనుకోకండి.

కొంతమందికి, కొంత దూరం నడిస్తేనే అలసట కలుగుతుంది. వారికి నడకే వ్యాయామం. మరికొందరికి పరిగెత్తితేనే అలసట కలుగుతుంది. ఇంకొందరికి చాలా బరువులు ఎత్తడం, మరికొన్ని ఉర్ధము వలన మాత్రమే అలసట కలుగుతుంది. అందువల్ల, ఒకే పని అందరికీ వ్యాయామంగా చెప్పలేము.

పరిమితి?

ఎంతసేపు వ్యాయామం చెయ్యాలి అనే ప్రశ్నకి కూడా, అందరికీ ఒకే జవాబు ఇవ్వదు ఆయుర్వేదం. బలాన్ని అనుసరించి చెయ్యాలి. ''అర్థశక్త్యా నిషేవ్యస్తు'' - అంటే అర్థశక్తితో వ్యాయామం చెయ్యాలి. ఒక వ్యక్తికి 6 కి.మీ. నడిచేసరికి బాగా అలసట వస్తుందనుకోండి, అతను మూడు కిలోమీటర్లు నడిచి, వ్యాయామం చాలించాలి. మరో సూత్రం ఏమిటంటే - నుదుటి మీద చెమట పట్టేవరకు, వ్యాయామం చెయ్యవచ్చు. ఏదయినా పరిమితంగానే చెయ్యాలి తప్ప, ఎక్కువ చేస్తేనే ఎక్కువ ఫలితం, త్వరగా వచ్చేస్తుంది అనుకోకూడదు. శక్తికి మించి వ్యాయామం చేస్తే, శరీరం నశిస్తుంది. (ఇందుకు ఉదాహరణగా శాస్త్రకారుడు సింహము తన శక్తికి మించి, ఏనుగు శరీరాన్ని ఈడ్చే ప్రయత్నం చేస్తే -'అదే మరణిస్తుంది) - అదే విధంగా శక్తికి మించి పనిచేసిన వారు నశిస్తారు' - అని చెప్పాడు.

అర్హులు

బలవంతులు, తీపి, నూనె పదార్థాలు ఎక్కువగా తినేవారు, తప్పకుండా వ్యాయామం చెయ్యాలి. కఫ ప్రకృతి వారు ఎక్కువగానూ, వాత, పిత్త ప్రకృతి వారు, మధ్యస్థంగా చెయ్యాలి. సాధారణంగా 12 సం॥ల లోపు పిల్లలు, 70 సం॥ దాటినవారు, ముందు రోజు తిన్న ఆహారం జీర్ణం కానివారూ - వ్యాయామం చెయ్యకూడదు.

హేమంత, శిశిర, వసంత ఋతువులు వ్యాయానికి బాగా అనువయిన కాలం ప్రతి రోజూ ప్రాతఃకాలంలో చెయ్యడం మంచిది. కొన్ని రకాల వ్యాధులతో బాధపడేవారు వ్యాయామం చెయ్యరాదు.

ప్రయోజనాలు

★ శరీరం తేలికగా ఉంటుంది. శరీరానికి బలం చేకూరుతుంది. మేదస్సు తగ్గుతుంది.

★ శరీరంలోని ప్రతి కణానికీ ఎక్కువ ప్రాణశక్తి చేరుతుంది.

★ రక్తప్రసారం వృద్ధి పొందుతుంది.

★ శరీరంలోని మలిన పదార్థాలు బయటికి వెళ్లిపోతాయి. (ఈ మలిన పదార్థాలు శరీరంలో ఉండిపోతే వ్యాధికారకాలు

★ ఊపిరితిత్తులు శక్తివంతమవుతాయి.

★ వ్యాధి నిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది.

★ మానసిక ఒత్తిడి మనిషిలోని వ్యాధి నిరోధక శక్తిని తగ్గిస్తుంది. వ్యాయామం - ఒత్తిడిని తగ్గిస్తుంది, వ్యాధి నిరోధక శక్తిని పెంచుతుంది.

మనిషి శక్తి మూడు రకాలు - సహజ సిద్ధంగా తల్లిదండ్రుల నుండి సంక్రమం చేది, ఋతువులననుసరించి కలిగేది, ఆహార విహారాల ద్వారా పొందేది. ఈ మూడింటిలోనూ మూడోది మాత్రమే మన చేతిలో ఉంది. అందువల్ల, సక్రమమైన ఆహార వ్యాయామాల ద్వారా శరీర సామర్థ్యాన్ని పెంచుకునే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

నడక, పరుగెత్తడం, ఈత, సైకిల్ తొక్కడం, ఇతర పద్ధతులలో వ్యాయామం - ఏదో ఒకవిధంగా ప్రతిరోజూ ఉదయం వ్యాయామం చెయ్యాలి. కాళ్ళూ చేతులూ (మెదడూ) చెయ్యవలసిన ఎన్నో పనులకి యంత్రాలు తయారుచేసుకున్న ఈ కాలంలో, శరీర యంత్రాన్ని శక్తివంతంగా పనిచేయించడానికి వ్యాయామమే మార్గం. వ్యాయామం అంటే ''అబ్బా''.. అనుకోకుండా, అది ఒక ఆహ్లాదకరమైన అంశంగా చేసుకుని, అనుసరించాలి. ✷

పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు

డా॥ గాయత్రీదేవి

ప్రగతి సుళ్లూరుపేట

మా పాపకి 12 సం॥లు. రొంప ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు నోటితో గాలి పీలుస్తుంది, రాత్రిళ్ళు గురక పెడుతుంది.

జ : రొంప ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు ముక్కు రంధ్రాలు మూసుకుంటాయి. కనుక నోటితో గాలి పీల్చడం సాధారణం. ఆ సమయంలో గురక కూడా వస్తూంటుంది. రొంప ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు - వేడి నీళ్ళలో 3-4 చెంచాల పసుపు వేసి, ఆవిరి పట్టడం ఉత్తమం. వేడి పాలలో అర చెంచా మిరియాల పొడి, అర చెంచా పసుపు, పంచదార వేసి కలిపి, రోజుకి రెండుసార్లు ఇవ్వండి. అవసరం అయితే, Dabur వారి త్రిశూన్ మాత్రలు పూటకి ఒకటి చొప్పున రోజుకి 2-3 సార్లు ఇవ్వండి. (మనము ఏమీ చెయ్యక్కర్లేకుండా, ఓ మాత్ర వేసుకుంటే తక్షణ నివారణ ఇచ్చినా, తరువాత అది ఆ శరీరం మీద పనిచేయడం మానేస్తాయి. ఇతర సమస్యలు సృష్టిస్తాయి. అందువల్ల మనం వాడే మందులు, అనారోగ్యాన్ని ఎదిరించే శక్తి శరీరానికి ప్రసాదించేవిగా ఉండాలి తప్ప, అప్పటికప్పుడు సమస్యని దూరం చేసేవిగా ఉండకూడదు).

మీ పాపకి, ఈ రొంప సమస్య నిరంతరం ఉంటుందా, అప్పుడప్పుడూ వచ్చిపోతోందో తెలియజేయండి. నిరంతరం ఉండేటట్లయితే - వేరే ఔషధాలు అవసరం.

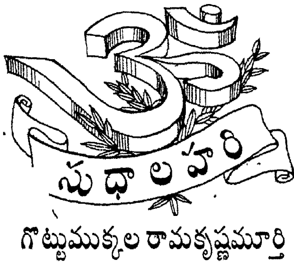
సత్యవాణి బొంబాయి

అన్ని వ్యాధుల చికిత్సకీ, అన్ని వైద్యాలలోకీ ఆయుర్వేదమే ఉత్తమం, ఇతర వైద్యాలు పనికి రావని మీ అభిప్రాయమా?

జ : శాస్త్రాన్ని సక్రమంగా చదువుకున్న వారెవ్వరికీ ఇటువంటి అభిప్రాయాలు ఉండవు. ఆలోచించి చూచినట్లయితే, ఏ ఒక్క వైద్య శాస్త్రమూ సకల వ్యాధి నివారిణి కాదు, అయి ఉంటే ఇన్ని వైద్య విధానాలు ఆవిర్భవించవలసిన అవసరమే ఉండేది కాదు. ప్రతి శాస్త్రానికీ కొన్ని పరిమితులుంటాయి. అల్లోపతిలో సూపర్ స్పెషలైజ్ చేసిన వైద్యులు, తమ శాస్త్ర పరిమితులను గుర్తించి, మార్గాంతరం కోసం ఆయుర్వేదం వైపు దృష్టి సారించి అందులోని సూత్రాలను, మూలికా వైద్యాలనూ తమ రోగులకు సూచిస్తున్నారు. కొన్ని అనారోగ్యాలలో ఆయుర్వేదం అల్లోపతి వైపు చూడక తప్పదు. ఏ శాస్త్రాన్ని అనుసరించాం అన్నది కాదు ప్రధానం, రోగికి ఇతర ఇబ్బందులు కలుగకుండా, అనారోగ్యాన్ని పోగొట్టి, ఆరోగ్యవంతుణ్ణి చెయ్యడమే వైద్యుల కర్తవ్యం (వైద్యో నారాయణో హరిః). ఈ ఉద్దేశ్యంతోనే Holistic వైద్యం అనే పేరు ప్రాచుర్యంలోకి వస్తోంది. ఒక ప్రక్క ఆయుర్వేదంలోని సూత్రాల వెనుక ఉన్న శాస్త్రీయమైన అంశాలని శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధించి ఆమోదిస్తుంటే, మరో ప్రక్క ఆయుర్వేద సూత్రాలని మూఢ నమ్మకాలని పత్రికా ముఖంగా కొట్టి పారేస్తూ పాఠకులను తప్పుదారి పట్టిస్తున్నారు కొందరు వైద్యులు. ఏ విషయాన్నయినా కాదని కొట్టి పారెయ్యడం తేలికే, పరిశీలించి అవునని నిరూపించడమే అవసరం.

''మీరందరూ నా వద్దకు అనేక కానుకలు తీసుకుని వస్తున్నారు. పుష్ప ఫలాదులు తెస్తున్నారు. ధనమిస్తున్నారు. వీటిని వేటినీ నేను కోరడం లేదు. దినానికి రెండు నిమిషాలు మాత్రం నాకివ్వండి. ఆ రెండు నిమిషాలు నిశ్చలమయిన భక్తితో పరమేశ్వరుణ్ణి ధ్యానించండి. అదే నాకు అత్యంత ప్రీతికరమైన కానుక. దినమంతా మీరు లౌకిక వ్యాపారాలతో గడుపుతారు. రెండు నిమిషాలు ఈ బీద సన్యాసికి దానమివ్వలేరా. నాకు కావలసింది అంతే.''

- కంచి మహాస్వామివారు

గొట్టుముక్కల రామకృష్ణమూర్తి

వ్యాసము – 4

మోక్షము - భిన్న సిద్ధాంతాలు

ఎవరైనా వేదాంతోపన్యాసమిస్తూ, ''మోక్షం కోసం ప్రయత్నించండి'' అని చెప్పినప్పుడు, 'మనం మోక్షమంటే ఏమిటో ఆయన చెపుతున్నారా?' అని గమనించవలసి వుంది.

మోక్షశబ్దం నిర్వచింపవలసి వుంది. ఎందుకంటే మోక్షం దేనివలన సిద్ధిస్తుంది? జ్ఞానమువలననా, లేక జపదప ధ్యానాదుల వలననా? లేక లౌకికములైన సత్కర్మల వలననా? అని తెలుసుకోడానికి ముందు దాని స్వరూపం తెలుసుకోవాలిగదా! కనుక ఈ విచారణ తొలుత కొంతచేయాలి.

మోక్షం, ముక్తి, కైవల్యం, నిర్వాణం మున్నగు శబ్దములు లోకములో ప్రయోగింపబడుతున్నది. ముక్తి, లేక మోక్షము అనగా, శబ్దార్థమును బట్టి ''విడుదల'' అని అర్థము. దేనినుండి? బంధమునుండి. కరచరణాలు కట్టివేయబడిన వాడూ, కారాగృహబంధితుడూ, దానినుండి బయటపడవలెనని కోరుతాడు. ఎందువలన? అతనికి బాధకలుగుతున్నది. దుఃఖము కలుగుతున్నది. స్వేచ్ఛలేదు. సుఖములేదు. వాని ప్రాప్తికొరకు బంధము నుండి విడుదల కోరుతున్నాడు. అట్లే, ఈ జనన మరణ రూప సంసారమంతయు జీవునకు బంధము దుఃఖకరము. దీనినుండి 'ముక్తి'ని పొంది, దుఃఖరహిత నిత్యానందస్థితి పొందడమే మోక్షము!

ఇట్టి ముక్తిని ఏది ప్రసాదిస్తుంది? అనే ప్రశ్నకు బహుసిద్ధాంత సముద్రమథనానంతరం తేలిన స్పష్టమైన, నిర్దుష్టమైన సమాధానమే! జ్ఞానాదేవతు కైవల్యమ్. (జ్ఞానంవల్ల మాత్రమే ముక్తి) అనునది.

అయితే ఈ జ్ఞానం అనే మాట పెద్ద వివాదాస్పదం. ఎన్నితెలుసుకొన్నా పూర్తికాదనియు, అజ్ఞానమే చివరకు మిగులుతుందనియూ, గమనించితిమి! కనుక ఇది అసంబద్ధ ప్రేలాపమెట్లు కాదు? అంటే దీనికి సమాధానమిది.

ఇంతకూ జ్ఞానమెందుకు? దుఃఖము తొలగి ఆనందము ప్రాప్తిస్తుందనా? అయితే, లోకంలో ఎంత విద్వాంసుడైనా, ఎన్ని విషయాలు తెలిసిన వాడైనా, తీవ్ర దుఃఖితుడౌతున్న సందర్భాలున్నవే! కనుక మనమనుకొనే జ్ఞానం జ్ఞానంకాదు. ఎందుకంటే జ్ఞాన ప్రదీపమన్నారు. దీపంవలె సర్వార్థావభాసకమైన జ్ఞానం, తప్పక దుఃఖ వినాశపూర్వక సుఖ ప్రాప్తిని కలిగించియే తీరాలి. జ్ఞానందీపం, అయితే, చీకటి మరి ఏమవుతుంది? అజ్ఞానమవుతుంది. చీకటి వల్ల బాధ, దుఃఖము. అట్లే చీకటివంటి అజ్ఞానం వల్ల సంసార దుఃఖంకలుగుతున్నది. చీకటిని దానికి విరోధి అయిన దీపం మాత్రమే పోగొట్టకలదు. అట్లే సంసారాంధకారమనెడి అజ్ఞానమును ఆత్మజ్ఞానమే పోగొట్టవలెను. కనుక 'జ్ఞానాదేవతు కైవల్యం' అని బోధించే అద్వైతమే సత్యప్రతిపాదకమౌతున్నది.

అయితే యిట్టి జ్ఞానము ఒకటి ఉన్నదా? అంటే ఉన్నదనే సమాధానం. అది యే ఆత్మజ్ఞానం. ఆత్మయే బ్రహ్మ. అట్టి బ్రహ్మనుండియే ఈ సమస్తం ఉద్భవించింది. కనుక బ్రహ్మస్వరూపమే. తానుకూడా బ్రహ్మ స్వరూపుడే. ఇట్టి స్వాత్మబ్రహ్మజ్ఞానముచే అజ్ఞానస్వరూపమై, అజ్ఞాన జన్యమైన సంసారం నివర్తించి బ్రహ్మానంద ప్రాప్తి కలుగుతుంది. ఇదియే మోక్షమనే నిత్య ఫలము. అయితే ఇక్కడమరింత జటిలమైన తర్కమునకు అవకాశమున్నది. ద్వైతము సత్యమా? అద్వైతము సత్యమా? అను ప్రత్యేక చర్చయందు ఆ తర్కమునంతటినీ మనము పరిశీలింతము. ప్రస్తుతము, మోక్ష విషయమున గల మరికొన్ని ముఖ్య సిద్ధాంతములను పరిశీలింపవలసి యున్నది.

నైయాయిక, వైశేషిక, సాంఖ్య, యోగ, పూర్వ మీమాంసలనునవి ముఖ్యములైన ఆస్తిక దర్శనములు. ఆరవదియగు ఉత్తరమీమాంస లేకవేదాంతశాస్త్రము ఉండనే ఉన్నది. పై శాస్త్రములు క్రమముగా గౌతమ, కణాద, కపిల, పతంజలి, జైమిని మహర్షులచే రచింపబడినది. వీరందరూ తపశ్శక్తి సంపన్నులు. వారివారిమతానుయాయుల దృష్టిలో సత్యదర్శనము చేసినవారు. వీరందరికీ వేదమే ప్రమాణము. తమతమ సిద్ధాంతములను వేద ప్రమాణములతో సమర్థించుకొందురు.

క్రమముగా వీరిసిద్ధాంతముల సారమిట్లుండును. నైయాయిక మతకర్త గౌతముడు. పరమాత్మ, ఈశ్వరుడు. జీవుని కంటే నిత్యభిన్నుడు. ప్రతి శరీరమందు జీవులు వేరువేరుగా నున్నారు. జ్ఞానము, ఇచ్ఛా, ద్వేషము, మున్నగు చతుర్దశ గుణములు జీవుని యందుగలవు. ప్రమాణ ప్రమేయాది

షోడశ పదార్థముల జ్ఞానము వలన దుఃఖము, జన్మ, ప్రవృత్తి, దోష మిథ్యాజ్ఞానములను వాని ఉత్తరోత్తరవినాశనముచే మోక్షములేక అపవర్గము సిద్ధించును. అనగా పదార్థ జ్ఞానముచే మిథ్యాజ్ఞానము నశింపగా, క్రమముగా జన్మరాహిత్యమై దుఃఖ వినాశముచే ముక్తి లభించునని వీరి సిద్ధాంతము.

కణాదమహర్షి ప్రణీతమైన వైశేషిక శాస్త్రము గూడ దాదాపు ఇట్టి సిద్ధాంతమునే గలిగి కొంత భేదించును. ద్రవ్య, గుణ, కర్మ, సామాన్య విశేష సమవాయ, అభావములను సప్త పదార్థములను అంగీకరించి, వాయు, అగ్ని, జల, భూపరమాణువుల కలయికచే జగత్తు ఏర్పడుతున్నదనియు ఈశ్వర సంకల్పము మూలమనియు, ఇట్టి విజ్ఞానముచే మోక్షమనియు వీరు పల్కుదురు.

సాంఖ్యమతము కపిల మహర్షిచే ప్రణీతము. వీరిదృష్టిలో ప్రకృతి-పురుషుడు (జీవుడు) ఇద్దరుగలరు. ప్రకృతి పురుష వివేక జ్ఞానమే సాంఖ్యము. పురుషుడు అసంగుడు. దేనితో సంబంధములేక సుఖముగా నుండువాడు, ప్రకృతి సంసర్గముచే బంధమునను భవించుచున్నాడు. ప్రకృతికి మూల కారణము ప్రధానము, అచేతనము, స్వంతత్రమునైన తత్త్వము. సత్త్వరజస్తమో గుణాత్మకమై ప్రధానము జగత్తును పురుషుని భోగార్థము సృష్టించుచున్నది. వివేకముతో దీనినుండి విముక్తుడగుటయే మోక్షము. ఈశ్వర ప్రసక్తిలేదు. వీరిదృష్టిలో ఈశ్వరుడు లేడు.

యోగమతముగూడ దాదాపు ఈ కోవకే చెంది, ఈశ్వరుని అంగీకరించినది. చిత్తవృత్తి నిరోధ రూపమైన అష్టాంగ యోగము ద్వారా ఈశ్వర సాక్షాత్కారమునొందుట మోక్షమని యోగ మతము. పతంజలి మహర్షి దీనికి కర్త.

ఇక జైమిని వ్రాసిన మీమాంసా శాస్త్రమున్నది. వీరిదృష్టిలో వేదము పరమ ప్రమాణమై కర్మను బోధించుచున్నది. జ్ఞానమును బోధించు వేదాంతముల ప్రామాణ్యమును వీరు అంగీకరింపరు. కర్మవల్లనే మోక్షము. ఈశ్వర ప్రసక్తిలేదు.

ఇక వ్యాసమహర్షి కృత ఉత్తరమీమాంస బ్రహ్మసూత్రముల రూపమై వేదాంతమత మగుచున్నది. పై కపిల కణాద గౌతమాదుల సిద్ధాంతములనన్నిటిని తిరుగులేని విధంగా ఖండించి, ఔపనిషదమగు అద్వైత సిద్ధాంతమును స్థాపించినది. ఈ బ్రహ్మసూత్ర అనర్ఘ రత్నమునకు సానబట్టి ప్రకాశింపజేసినది శ్రీ జగద్గురుశంకరాచార్య భాష్యం.

అద్వైతామృత మాధుర్యము, పరిమళము, సౌందర్య వైభవములన్నియు భగవత్పాదుల సూత్ర భాష్యముతో బాటు ఉపనిషత్, భగవద్గీతల భాష్యములందు ప్రతిబింబించినది. భగవత్పాదుల అద్వైత సిద్ధాంత ప్రభంజనముచే కపిల కణాద గౌత మాదుల సిద్ధాంతములన్నియు, శారదాభ్రశకలచయమువలె ఎగిరిపోయినవి.

ఇంకను, రామానుజల విశిష్టాద్వైతము, మధ్వాచార్యులద్వైతము, భాస్కరాచార్యుల ద్వైతాద్వైతము, శాక్తేయనాపాలికాదిశైవ మత శాఖలూ, - ఈ సమస్తమూ భేదవాదములే. వీరందరి అభిప్రాయములో, ఈ ప్రపంచము సత్యము, జీవుడు ఈశ్వరుడు నిత్యభిన్నులు. వీరందరూ తమలో తాము ఎంత విభేదించి కలహించుచున్నను, అద్వైతముపై ధ్వజమెత్తడములో యోధానుయోధులే. శంకరాచార్య జగద్గురువులు విజృంభించి అద్వైతసిద్ధాంత పరశురాములై, ద్వైతారణ్యమును నిశ్శేషముగా ఉన్మూలముగావించి, తాత్త్వికనభోమండలమున ప్రచండ మధ్యాహ్న భాస్కరులై ప్రకాశించిరి. ఈ విశేషమంతయు అద్వైత చర్చలో మనం పరిశీలింతుము. ✸

శంభూజీ చిత్రవధ

తనపై జరిగిన మూడుహత్యా ప్రయత్నాల వల్ల తనవారినెవ్వరినీ నమ్మక జౌత్తరాహీకుడైన కవి - కలశే అనే తాంత్రికుడిని తన ముఖ్యసలహాదారుగా చేసుకొన్నాడు శంభాజీ. ఈ కవి-కలశేకు మరాఠా సైనికాధికారులకు అంత సయోధ్య లేకపోవడాన, ప్రతి వారిని ఏదోవిధంగా జైలుపాలు చేయడమో శిక్షించడమో చేశాడు. ఈ కవి-కలశే తాంత్రిక శక్తితనని రక్షించ గలదని నమ్మాడు. శివాజీ భయపడినట్లుగానే కవి- కలశే తనకై కట్టుకొన్న సంగమేశ్వర్ వమ్యహర్మ్యంలో మగువల నడుమ మదిరామత్తుడై యున్న శంభూజీని కవి- కలశేతో సహా నిర్బంధించారు ఔరంగజేబుసేనా నాయకులు. వీరిద్దరికీ బఫూన్లవేషం వేసి, డప్పులు మ్రోగిస్తూ, వెక్కిరిస్తూ హేళన చేస్తూ బహదూర్‌గంజ్‌లో ఉన్న ఔరంగజేబు వద్దకు తీసుకొని వెళ్లారు.

ఔరంగజేబు అతని కోటలన్నీ స్వాధీనం చేసి, దాచుకున్న డబ్బంతా ఇచ్చివేస్తే ప్రాణభిక్షపెడతానన్నాడు. అప్పటికే అపరాధ భావంతోనూ, అవమాన భారంతోనూ క్రుంగిపోతున్న శంభూజీ తన జాతికి ద్రోహం చేయనని సమాధానమిచ్చాడు. హేళనగా నవ్వుతూ ''మరి రాజాగారు ఏ షరతులమీద సంధికి ఒప్పుకొంటారో'' అని ప్రశ్నించాడు ఔరంగజేబు. ''మీకొక సిద్ధాంతము మాకొక సిద్ధాంతమూనా? మీతో సంధి చేసుకోవాలంటే తరతరాలుగా మా హిందూరాజులు తమ పుత్రికలను నజరానాగా సమర్పించవలసి వస్తోంది కదా! తాముకూడా తమ పుత్రికల లోనో, మనమరాళ్ళలనో ఒక్కర్తుకను నజరానాగా సమర్పిస్తే సంధికి ఆలోచిద్దామన్నాడు'' శంభూజీ. యావద్భారత సామ్రాట్టననుకొటున్న ఔరంగజేబు ఈ మాటలకు మ్రాన్పడిపోయాడు. మూడువారాలు చిత్రవధ చేసి అతిక్రూరంగా శంభూజీని అంతమొందించాడు.

శంభూజీ బ్రతికి ఉండగా మరాఠ రాజ్యానికి ఏమి మేలు చేశాడనే విషయంలో మత భేదాలున్నాయి. అయితే ఆయన మరణం మాత్రం మరాఠుల ఆత్మగౌరవాన్ని మెల్లుబికించింది. ఆయన చిందించిన ప్రతి రక్తపుబొట్టు వేలాది మరఠా వీరులను మొగలాయి సింహాసనాన్ని కదిలించి వేసింది.

కర్ణపిశాచి

డాక్టర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

ఒకనాడు సాయంకాలం గోధూళివేళ పశువులను ఇంటికి తోలుకొచ్చి లోపల కట్టివేశాడు పాలేరు. గృహిణి ఇంట్లో ఏదోపని చేసుకుంటున్నది. పరమనిష్ఠాపరునిగా షట్కాల శివ పూజాదురంధరునిగా పేరు చెందిన అయ్యవారు లోపల సంధ్యావందనం చేసుకుంటున్నాడు.

ఆ కాపరి బావిదగ్గర కాళ్ళు చేతులు కడుక్కొని వాకిలి దగ్గరకు వచ్చి ''అమ్మగారూ'' అని కేకవేశాడు. ఆవిడ లోపలినుంచి వచ్చి వాకిట్లో నిల్చుంది.

''అమ్మ నాకు గారెలు పెట్టరా''? అని అడిగాడు.

''గారెలెప్పుడు చేశామురా'' అన్నది ఆమె.

''నాకు తెలుసులెండమ్మగారూ. 54 గారెలు చేశారు, మధ్యాహ్నం. అందులో 30 ఖర్చయినవి. ఇంకా 24 ఉన్నాయి బుట్టలో'' అన్నాడు వాడు. ఆమె విస్తుపోయింది.

ఇంట్లో ఎప్పుడో మధ్యాహ్నమనగా చేసిన గారెలసంగతి వాడికెట్లా తెలిసింది? ఆ మాయ ఏమిటో ఆమెకర్థం కాలేదు. ఆ పశువుల కాపరి చిన్నప్పటినుంచి వాళ్ళయింట్లో పని చేస్తున్నవాడే. ఆమెకేమీ తోచక ఒక

లోపల జపం చేసుకుంటున్న అయ్యవారు వాణ్ణి కేకేసి పిలిచారు. ''ఒరే ఆ గారెలు తినేసి ఇటురా'' అన్నాడు.

ఆ పనివాడు తినటం పూర్తిచేసి మంచి నీళ్లు తాగి యజమాని దగ్గరకు వచ్చాడు. ఆయన దొడ్లో చెట్టుక్రింద మంచం వేసుకొని కూచున్నాడు. వాణ్ణికూడా కూచోమని చెప్పి, అప్పుడడిగాడు. ''ఏమిరా మా యింట్లో వండిన గారెలు సంఖ్యతో సహా ఎట్లా చెప్పావు. అసలు వండిన సంగతే నీకు తెలీదు కదా. ఇప్పుడే నీవు పొలాన్నించి వస్తివి. ఈ సంగతి ఎలా కనుక్కున్నావ్!''

వాడు ఏదో చెప్పి తప్పించుకోవాలని చూశాడు. కాని ఆయన గట్టిగా పట్టు పట్టటంతో చెప్పక తప్పలేదు.

''అయ్యగారు! నా దగ్గరొక విద్య వున్నది. ఏం కావాలని అది చెవులో చెబుతూ ఉంటుంది. దానివల్ల ఆ గారెల సంగతి కనుక్కున్నానండి'' అని వాడు తన రహస్యం చెప్పాడు.

అయ్యవారికి ఆశ కలిగింది. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా తాను కఠోర దీక్షతో శివపంచాక్షరి చేస్తున్నాడు. ఇప్పటికి కొన్ని కోట్లు పూర్తయింది. అప్పుడప్పుడు ఏదో స్వప్న దర్శనం తప్ప శివుడు తన తపస్సుకు మెచ్చి సాక్షాత్కరించనే లేదు. తన దగ్గర ఎటువంటి మహిమలూ లేవు. తన దగ్గర పనిచేసే పాలేరు దగ్గర అద్భుతమైన శక్తి ఉన్నది. తానా విద్య ఎందుకు నేర్చుకోగూడదు? అని అనిపించి తనకా మంత్రం నేర్పమని వాణ్ణి బ్రతిమిలాడాడు.

వాడు ఎంతో చెప్పి చూచాడు. ''ఇది బ్రాహ్మలు చేయగూడదండీ, బెడిసి కొడుతుందేమో'' అన్నాడు. అయినా ఆయన వినలేదు. చివరకు వాడు తప్పక అయ్యవారికి దానికి సంబంధించిన మంత్రమూ తంత్రము చెప్పాడు.

ఆ ప్రక్రియ అంతా చాల సులభంగా కనిపించిదాయనకు. మడిలేదు. శుచిత్వము లేదు. చాలా సులభంగా ఉంది పద్ధతి. వాడు చెప్పిన పద్ధతినే కొన్ని గంటలలోనే నిర్ణీత మంత్రజపం పూర్తయింది. చెవులో ఏదో హోరులాగా తర్వాత మాటలు స్పష్టంగా వినబడటం మొదలుపెట్టింది. ''ఏమయ్యా నన్నెందుకు పిలిచావు?''

''త్రికాల విషయాలు నాకు తెలియజేయటం కోసం నిన్ను బాధించాను''. అన్నాడయ్యవారు. అతడికి ఒక పెద్దనవ్వు వినిపించింది.''నీ దగ్గరకు గాని మీ ఇంట్లోకి గాని రాలేదు. నేను నీ దగ్గరకు వచ్చి రోజూ కోరిందల్లా చెప్పాలంటే నీవు నీ అనుష్ఠానం మానేసి దేవతార్చన యింట్లోనుంచి తీసేస్తే అప్పుడు సాధ్యమవుతుంది.''

అయ్యవారికి తల తిరిగింది. ఇన్నాళ్ళు తాను చేసిన తపస్సుకు అంతశక్తి ఉన్నదని తెలుసుకోలేకపోయినాడు. ఒక పిశాచాన్ని తనలోని శివతేజస్సు దగ్గరకు రానివ్వటం లేదు. మోక్షసాధకమైన యీ పవిత్రవిద్యను వదలుకొని పిశాచవిద్యల వెంటబడినందుకు తనను తాను నిందించుకొని చేతిలో ఇన్ని నీళ్ళు పోసికొని ''అయితే ఇకముందు నా దగ్గరకు రానక్కరలేదు'' అంటూ ఆ నీళ్ళు బైటకి విసిరాడు. ఆ పిశాచం వెళ్ళిపోయింది. తెలుగుదేశంలోని ఒక ఆరాధ్య కుటుంబంలో జరిగిన గాథయిది.

ఇటువంటిదే గుంటూరులోని శృంగేరి శ్రీవిరూపాక్ష పీఠాధిపతులు జగద్గురు శ్రీకళ్యాణానంద భారతీస్వామి నిలయంలో జరిగింది. ఒక రోజు జ్యోతిష్కుణ్ణని ఒక వ్యక్తి వచ్చి పీఠంలో ఉన్న కొంతమందికి జాతకము, చెయ్యి ఏది, చూడకుండానే చెవిదగ్గర చేయి పెట్టుకొని భూత భవష్యద్వర్తమానాలు చెప్పేస్తున్నాడు. అంతా ఆశ్చర్యపోతూ వింటున్నారు. ఈ కలకలం విని మేడమీదినుంచి కిందికి వచ్చారు. ఆ జ్యోతిష్కుడాయనకు సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. అయన ఆసక్తితో విషయమేమిటని అడిగారు. శిష్యులు అంతా వివరించారు.

అయన నవ్వుతూ ''వాళ్ళందరికి చెప్పావు కదా నాకు కూడ చెప్పవయ్యా'' అన్నారు. ''అలాగే స్వామీ'' అంటూ వాడొక క్షణం కళ్ళు మూసుకొని చెవిదగ్గర చెయ్యి పెట్టుకొని ఏదో విని చెప్పాలని ప్రయత్నించాడు. ఎంతసేపు ప్రత్నించినా ఏమీ చెప్పలేక పోయినాడు. ఖిన్నుడైన ''నాదేవత పలకటం లేదండీ'' అని నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు.

శిష్యులకు సందేహం కలిగింది. తమందరికి అంత అద్భుతంగా చెప్పిన జ్యోతిష్కుడు స్వామి వారికెందుకు చెప్పలేకపోయినాడు అని అనుమాన నివృత్తి చేయ్యవలసిందిగా జగద్గురువులను ప్రార్థించారు.

ఆయన చిరునవ్వు నవ్వుతూ ''విశేషమేమీలేదు. వాడు కర్ణపిశాచి విద్య సాధించాడు. అది అడిగిన సంగతులన్నీ చెవులో చెబుతూ ఉంటుంది. దానికి యింక జాతక చక్రము అక్కరలేదు. చెయ్యిచూడడము అక్కరలేదు. మనిషిని చూస్తే చాలు. నా ఎదురుగా వున్నప్పుడు వాడు పిలిచిన ఆ క్షుద్ర పిశాచము రాలేకపోయింది. అందు వల్ల వాడు వెళ్ళిపోయాడు'' అని విశదీకరించారు. మహాపురుషుల ముందు క్షుద్ర పిశాచములు వచ్చి నిలువలేవు.

ఇటువంటి కథలు దేశంలో ఎన్నో వినిపిస్తూ ఉంటవి. వీటిలో చెప్పబడిన ఈ కర్ణపిశాచి ఒక విచిత్రమైన విద్య. దీనిని ఉపాసించిన వాళ్ళకు ఇది చెవులో అన్ని విధాలైన విషయాలను పిలిచినపుడెల్లా వచ్చి చెబుతూ ఉంటుంది. క్షుద్రవిద్యకావటం వల్ల బ్రహ్మనిష్ఠులైన వ్యక్తులు దీనిజోలికి పోరు. తంత్రగ్రంథాలలో దీని సాధన విశేషాలు అనేక రీతుల చెప్పబడివున్నాయి. మంత్రరత్నాకరంలో పిప్పలాద ఋషిదర్శించిన కర్ణ పిశాచినీ దేవతారూపాన్ని చూడండి.

శ్లో. చితాసనస్థాం నరముండమాలాం
విభూషితాం అస్థిమణీంకరాబ్జైః
ప్రోతాంనరాంత్రైఃదధతీంకుష్ణస్త్రాం
భజామహే కర్ణపిశాచినీం తాం

ఫేత్కారిణీ తంత్రంలో మరొక సాధన చెప్పబడింది. ఆ మూర్తి వర్ణన యిలా వుంది.

శ్లో. ధ్యాయేత్ పిశాచీం చలశూల హస్తాం
శ్యామాం సుదీర్ఘాం యువతీం త్రినేత్రాం
క్రుద్ధాం వివర్ణాం తను వృత్తమధ్యాం
గుంజాఫలైః కల్పితహారయష్టీం

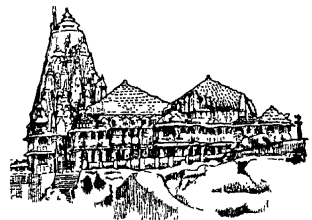
గురివింద గింజల దండ మెడలో ధరించి చేతిలో శూలం పట్టుకున్న ఒక దీర్ఘశ్యామలయైన త్రిలోచనను మంత్రపూర్వకంగా ధ్యానించాలి.

కోరినప్పుడల్లా సభలో కాని, శత్రు మధ్యంలోకాని ఎక్కడైనా సరే సాధకుని కొక్కనికి మాత్రమే కనిపిస్తూ అని విషయాలు చెబుతుందట. శ్మశానంలో చేసే విద్యకంటే ఇది కొంత మేలైనది.

ఇటువంటివే కర్ణయక్షిణి, కర్ణమాతంగి మొదలైన కొంతమంచి విద్యలు కూడా వున్నవి. అయితే పిశాచవిద్యలు సిద్ధించినంత త్వరగా ఉత్తమవిద్యలు సిద్ధించవు గదా. ❀

'మా ఊరి దేవుడు'
శీర్షికకు ఆహ్వానం

మీ ఊళ్ళో ఉన్న దేవాలయం, దాని ప్రశస్తి, మహిమలు క్లుప్తంగా వివరించి రాసి, ఆ గుడి ఫోటోతో సహా పంపి ఈ శీర్షికలో పాల్గొనండి.

పూజలందుకుంటున్న గుడులే కాక, ఎంతో ప్రశస్తి ఉన్నప్పటికీ నిరాదరణకు గురౌతున్న గుడుల గురించి కూడా రాసి, ఫోటోతో సహా పంపవచ్చు. పూర్తి పేరు, చిరునామా రాసి పంపించాలి.

ఈ శీర్షికలో ప్రచురింపబడే ప్రతి రచనకి పారితోషికం ఉంటుంది.

మీరు పంపవలసిన చిరునామా :

'మా ఊరి దేవుడు' శీర్షిక
ఋషిపీఠం
భారతీయ మానస పత్రిక
'పార్క్‌వ్యూ', నెం. 6, 4వ ఫ్లోర్,
85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్,
టి.నగర్, చెన్నై – 600 017.

అర్థవంతమైనది
మన కాలమానం

పోలిశెట్టి బ్రదర్స్

1) తమిళనాడు, కేరళ, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల హిందువులు కాకుండా మిగతా హిందువులంతా ''చాంద్ర సౌరమానాన్ని'' వాడుతున్నారు. వారు చంద్రుని నడకలను అనుసరించి చైత్రమాసం లోని శుద్ధపాడ్యమిని సంవత్సరాదిగా గుర్తించి, పండుగ జరుపుకుంటున్నారు. మన తెలుగు వారి ఉగాది పండుగ ఇదే! (ఆ సమయానికి సూర్యుడు మీనరాశిలో ఉంటాడు)

2) తమిళనాడు, కేరళ, ఒరిస్సా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల హిందువులు ''సౌరమానాన్ని'' పాటిస్తున్నారు. వీరు మేషరాశిలో సూర్యుని ప్రవేశాన్ని సంవత్సరాదిగా గుర్తించి, పండుగ జరుపుకుంటున్నారు. ఇది వైశాఖ మాసంలో వస్తుంది.

పైవిధంగా హిందువులు రెండు విధాలైన సంవత్సరాదుల్ని జరుపుకుంటున్నా కూడా అందులో ఒక ''ఏకత్వం'' ఉంది. పై రెండు సంవత్సరాదులూ కూడా ''వసంత ఋతుకాలానికి'' చెందినవే! పైగా రెండింటికీ కొద్దిపాటి రోజులతేడా మాత్రమే ఉంటుంది. రెండు సంవత్సరాదులూ కూడా ఖగోళ ప్రత్యేకతలు కలిగినవే! ఖచ్చితమైన ఖగోళ సూత్రాల ప్రకారమే అవి నిర్ణయించబడ్డాయి. ఈ రెండు రకాల సంవత్సరాదులూ కూడా కాలమానంలో సంవత్సరానికి మొదటి రోజుగా తీసుకునేందుకు చెరొక విధంగా అర్హమైనవే!

వసంతఋతుకాల ప్రత్యేకత

సంవత్సరారంభానికి వసంత ఋతు కాలాన్ని తీసుకోవడంలో చాలా ప్రత్యేకత లున్నాయి. సంవత్సరంలో వసంత, గ్రీష్మ, వర్ష, శరత్, హేమంత, శిశిర ఋతువులనే 6 ఋతువులున్నాయి. వీటిలో వసంత ఋతువు అత్యంత మనోహరమైనది. ప్రకృతికి వన్నె తెచ్చి, సకల జీవుల మనసులనూ రంజింపజేసేది 'వసంత ఋతువు'. వసంత ఋతుకాలానికి ప్రపంచమంతటా ఇప్పటికీ ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. వృక్ష సంతతి పాత ఆకులనూ, బెరళ్ళనూ హేమంత, శిశిర ఋతువుల్లో వదలిపెట్టి - వసంతఋతువులో కొంగ్రొత్త చిగుళ్ళతో, పువ్వులతో, బెరళ్ళతో నూతన అందాలను నింపుకొంటుంది. ఎక్కడ చూసినా లోకమంతా ఒక నూతనత్వాన్ని నింపుకుని కళకళలాడుతూ కన్పిస్తుంది. భగవద్గీతలో శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ ''ఋతువులలో నేను వసంత ఋతువును'' అని స్వయంగా చెప్పి, ఆ ఋతువుకు ఒక ప్రత్యేకతనిచ్చారు.

కాలమానంలో హిందూ పద్ధతులు

కాలమానంలో అంశాలయిన రోజు, వారం, పక్షం, కార్తె, మాసం, ఋతువు, ఆయనం, సంవత్సరం, పుష్కరం, శకం, యుగం, కల్పకం మొదలైనవన్నీ కూడా ఖగోళశాస్త్రపరంగా ఏర్పరచుకున్న ఏకైక జాతి ''హిందూజాతి''. విదేశీజాతులు మాత్రం కొన్ని విషయాల్లో ఖగోళాన్ని అనుసరించడం, కొన్ని విషయాల్లో స్వంత లెక్కలు సృష్టించుకోవడం చేశాయి.

కాలమాన అంశాల్లో ముందుగా ''రోజు'' అనే అంశం గురించి తెలుసుకుందాం.

(1) రోజు

అర్ధరాత్రి 12 గంటల తర్వాతనుండి మళ్ళీ అర్ధరాత్రి 12 గంటలవరకూ ఉన్న కాలాన్ని 1 రోజుగా లెక్కించడం విదేశీయుల పద్ధతి. సాధారణ వాడుకలో అయితే మనమూ దీన్నే అనుసరిస్తున్నాం. ఆలోచించి చూస్తే ఈ లెక్క అసంబద్ధంగా తోస్తుంది. ఇలా ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందో ఈ క్రింది విషయాన్ని పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది.

జనవరి నెలలో మొదటి రోజు (1వ తేదీ) అనగా - డిసెంబరు 31వ తేదీ అర్ధరాత్రి 12 గంటలు దాటిన తర్వాత వచ్చే రాత్రిభాగము+జనవరి 1వ తేదీ పగలు భాగము+జనవరి 1వ తేదీ సూర్యాస్తమయం నుండి అర్ధరాత్రి 12 గంటల వరకూ ఉండే రాత్రి భాగము''. ఈ భాగాలూ కలిసి 1 రోజుగా లెక్క. ఖగోళపరంగా చూస్తే ఇది అర్థంలేని లెక్క. 'రోజు' అనేది కాలమానం లోని అంశం. కాలమానానికి ఖగోళమే కదా ఆధారం! 3 భాగాల్ని కలిపి ఒక రోజుగా లెక్కించే విదేశీ పద్ధతిలో 'రోజు' అనే అంశానికి నిర్దిష్ట ఖగోళమానం లేదు. ''జనవరి 1వ తేదీ రాత్రి సమయం'' అని

చెప్పామనుకోండి. అది ఏ రాత్రి సమయం? ''డిసెంబరు 31వ తేదీ అర్ధరాత్రి 12 గంటల తర్వాత వచ్చే రాత్రి భాగమా?'' లేక జనవరి 1వ తేదీ సూర్యాస్తమయం తర్వాత వచ్చే రాత్రి భాగమా?'' ఇటువంటి తికమక ఉంది ఇందులో! అప్పుడు తప్పని సరిగా టైము చెప్పవలసిన ఆగత్యం ఉంది.

హిందువులు అనుసరించే ''రోజు'' లెక్కింపు ఖగోళశాస్త్ర రీత్యా సక్రమంగా ఉంటుంది. సూర్యోదయం నుండి మళ్ళీ సూర్యోదయం అయ్యేవరకూ 1 రోజుగా లెక్కిస్తారు హిందువులు. ప్రాచీన కాలంనుండీ కూడా మన లెక్క ఇదే! సూర్యోదయంతో మొదలై 1 పగలూ, 1 రాత్రీ కలసి ''1రోజుగా'' చెప్పడంలో ఒక నిర్దిష్టత ఉంది. (1రాత్రిని మళ్ళీ రెండు భాగాలుగా విడగొట్టే అయోమయ పద్ధతి ఇందులో ఉండదు). ఫలానా తేదీ రాత్రి అని చెప్తే చాలు... మరో విధంగా పొరబడే అవకాశం లేదు. రెండు సూర్యోదయాల మధ్యకాలాన్ని 1 రోజుగా గణించడం, ఒక ఖగోళనాయమాన్ని పాటించడంగా ఉంది. హిందూకాలమాన ప్రకారం ఈ విధంగా ఏర్పరచుకొన్న 'రోజు' ఖగోళ ధర్మానికి అనుగుణంగానూ, అయోమయావస్థ లేకుండా నిర్దిష్టంగానూ కూడా ఉంది. (సూర్యోదయం నుండి సూర్యోదయం వరకూ లేదా సూర్యాస్తమయం నుండి మరో సూర్యాస్తమయం వరకూ ఉండే ''కాలం'' - ఎప్పుడూ ఒకే పరిమాణంలో ఉండదు. భూమి సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే వేగం స్థిరంగా ఉండక పోవడం చేత ఈ పరిమాణం మారుతూ ఉంటుంది. అంటే సంవత్సరంలోని రోజుల పరిమాణాల్లో కొద్ది కొద్ది తేడాలుంటాయి. కానీ సంవత్సరం మొత్తం మీద సరాసరి కడితే, రోజు పరిమాణం 24 గంటలుగానే ఉంటుంది. దీన్ని 'సరాసరి సౌరదినం' అంటారు. రోజుల పరిమాణాల్లో చిన్న చిన్న తేడాలున్నా రోజంటే రోజే! దీనివల్ల కాలమానంలో మార్పేమీ రాదు)

విదేశీయులు అనుసరించే 'రోజు' లో ఒక నిర్దిష్టత ఉండదు. వారి లెక్కలో అర్ధరాత్రి 12 గంటలకు రోజు మారుతుందని అంటారు. రోజు ఆరంభానికి ఒక ఖగోళ మార్పు, ఒక ఖగోళ ప్రత్యేకతా ఉండాలి. (ఎందుకంటే కాలమానం ఖగోళంపైనే ఆధారపడింది కనుక!) అర్ధరాత్రి 12 గంటల సమయంలో అంతరిక్షంలో గానీ, భూగోళంపై గానీ ఏమార్పూ జరగదు. ఏ ప్రత్యేకతా గోచరించదు. మనం తయారుచేసుకున్న గడియారాల్లో, వాచీల్లో అంకెలు చూపే ముల్లు అర్ధరాత్రి సమయాన 12 పైకి చేరినంతలో ఏమౌతుంది? ఖగోళ పరంగా ఎక్కడా ఏ మార్పూ లేదు... రాదు! కాలం అలా మామూలుగా గడుస్తుంది. ఖగోళ ఆధారమూ, మార్పూ, ప్రత్యేకతా ఏదీ లేకుండా అర్ధరాత్రి 12 గంటలు కొట్టేసరికి రోజు మొదలయిందంటూ లెక్కించుకోవడంలో శాస్త్రీయత లేదు. (డిసెంబరు 31వ తేదీ అర్ధరాత్రి 12 గంటలు కొట్టేసరికి 'క్రొత్త సంవత్సరం వచ్చేసిందోచ్!' అంటూ పండుగ చేసుకోవడం ఇటువంటి పనే!)

హిందువుల 'రోజు' లెక్క చూడండి. ''ఒక పగలు+ఒక రాత్రి+1 రోజు''. ఇలా ఒక వరుసలో క్రమంగా ఉంటుంది. మరియు రోజు మారడానికి చక్కటి ఖగోళ ఆధారం ఉంది. భూమిపై వెలుగునిండే సూర్యోదయ కార్యక్రమంతో దినారంభం అవుతుంది. అంతే గాని... మానవ నిర్మిత గడియారం 12 గంటలు కొడితే రోజు మారుతుందా? గడియారాలు ఆగిపోతే, రోజు మారకుండా ఆగిపోతుందా? .... ఆలోచించండి.

మూడు విధాలైన లెక్కల ప్రకారం హిందువులు ''రోజు''ను గుర్తిస్తూ ఉంటారు.

1) సూర్యోదయం నుండి మరుసటి సూర్యోదయం వరకూ గల కాలాన్ని 1 రోజుగా గుర్తించే విధానం.

2) తిథుల ప్రకారం గుర్తించే విధానం:

చంద్రునిలో ఒక ప్రక్క అర్ధగోళాన్నే మనం ఎప్పుడూ చూస్తుంటాం. రెండవ వైపు అర్ధగోళాన్ని మన భూమి మీద నుండి చూడలేం. ఆత్మభ్రమణం కారణంగా రోజు రోజుకూ చంద్రబింబం తరుగుతూ, అమావాస్య రోజుకు పూర్తిగా మాయమై, మళ్ళీ పెరుగుతూ పౌర్ణమి నాటికి పూర్ణబింబం కన్పిస్తుంది. చాంద్రమాసాన్ని రెండు పక్షాలుగా విడదీశారు. (1) అమావాస్యనుండి పూర్ణిమ వరకూ శుక్లపక్షం. (ఈ పక్షంలో చంద్రుడు పెరుగుతాడు) (2) పూర్ణిమ నుండి అమావాస్య వరకూ కృష్ణపక్షం. (ఈ పక్షంలో చంద్రుడు తరుగుతాడు) అమావాస్య నుండి అమావాస్య వరకూ గల 30 రోజుల్లో 360 డిగ్రీల కోణం పూర్తి అవుతుంది. అంటే రోజుకు 12 డిగ్రీల బింబం తరగడం లేదా పెరగడం జరుగుతుంది. అలా ఒక రోజులో జరిగే సైజు మార్పునే ''చంద్రకళ'' అంటాం. అలా ఒక 'కళ' మార్పు జరిగితే 1 రోజుగా లెక్కిస్తారు హిందువులు. దాన్నే ''తిథి'' అంటారు.

(సశేషం)

సందేహాలకు సమాధానాలు

నిర్వహణ: ఋషిపీఠం

టి.కె.సతీష్ నంద్యాల

ప్ర. ఆంజనేయస్వామికి 'బజరంగబలీ' అనే పేరు ఉంది కదా! ఈ పదానికి అర్థం ఏమిటి?

జ. 'బజరంగబలీ' అనేది సరైన మాట కాదు. సంస్కృతంలోని 'వజ్రాంగబలీ' అని ఆంజనేయుని పేరు. వజ్రమువలె దృఢమైన దేహం కలిగిన బలశాలి అని ఈ పదానికి అర్థం.

ఉత్తర భారతంలో, అక్కడి భాష ప్రకారం 'వ' కాస్తా 'బ'గా మారి 'బజ్రాంగబలీ' (బజ్‌రంగ్‌బలీ) అయ్యింది. మళ్లీ మన వైపు వచ్చి 'బజరంగబలీ'గా మారింది. దీని అసలు రూపం - 'వజ్రాంగబలీ'.

జి.నందు అనంతపురం

ప్ర. రావణుడు చనిపోయేటప్పుడు కొన ప్రాణంలో ఉండగా, లక్ష్మణుని అతనివద్దకు పంపి రాముడు రాజనీతిని నేర్చుకోమని చెప్పాడని ఒక సందర్భంలో విన్నాను. నిజమేనా ''మంచిని వాయిదా వేయకు, చెడు ఆలోచన అమలు చేయడానికి తొందరపడకు'' అని అక్కడ రావణుడు చెప్పినట్లు కూడా విన్నాను.

జ. ఈ కథ ఏ రామాయణంలోనూ లేదు. లక్ష్మణుడు రావణునికి శిష్యరికం చేసి తెలుసుకోవలసిన రాజనీతి ఏదీ లేదు. అంతేకాక - 'మంచిని వాయిదా వేయకూడదు' లాంటి అతి సామాన్య విషయం, అంతిమ స్థితిలో వున్న రావణుని ద్వారానే వినడమనేది మరో హాస్యాస్పదం. రామలక్ష్మణులకు తెలియని రాజనీతి లేదు.

కొన్ని మంచి విషయాలను జన సామాన్యానికి అందివ్వడానికి ఇలాంటి పిట్ట కథలు పుట్టిస్తుంటారు. మనందరికీ రామలక్ష్మణ, కృష్ణాది పాత్రల పట్ల ఉన్న గౌరవం చేత ఆ విషయం బాగా హృదయానికి హత్తుకుటుందని వారి అభిప్రాయం కావచ్చు.

మనం వాటిని ప్రమాణంగా భావించవద్దు. పాత్రౌచిత్యాలు దెబ్బతినే కల్పనలు ప్రమాదకరాలే!

పి.జయ గుంటూరు

ప్ర. ఒకే కథ ఒక్కొక్క పురాణంలో ఒక్కొక్కలా చెప్తుంటారు. ఎందుచేత? అంటే అవి జరగలేదని అర్థమా?

జ. ఇక్కడ రెండు పద్ధతులు ఉన్నాయి. ఒక కథ ఒక పురాణంలో చెప్పేటప్పుడు,

సవరణ

ఏప్రియల్ 2000 సంచికలో 'పుస్తకపీఠం' శీర్షికలో 'అష్టాదశ పురాణకథా సర్వస్వము' వెల రూ.18/- అని పొరపాటున ప్రచురింపబడింది. దానిని రూ.180/-గా గ్రహించవలసిందిగా మనవి.

అందులో చెప్పని కొన్ని వివరాలు, మరో పురాణంలో చెప్తారు. మరో విషయం... పురాణాల కథలు కల్పభేదాల బట్టి ఉంటాయి. కొన్ని చరిత్రలు ఒక్కొక్క కల్పంలో ఒక్కొక్క విధంగానే ఉంటాయి. 'పద్మకల్పం'లో జరిగిన రామకథకీ, 'శ్వేతవరాహకల్పం'లో జరిగిన రామకథకీ కొన్ని తేడాలు, కొన్ని సామ్యాలు ఉంటాయి. ఇవి కల్పభేదాల ఫలితమే తప్ప, జరగలేదని అర్థం కాదు.

ఎ.రేవతి కరీంనగర్

ప్ర. శివపురాణాదులు శివుడే గొప్ప అనీ చెప్తాయి. దేవీ పురాణాలు దేవినీ, విష్ణు పురాణాలు విష్ణువనీ... ఇలా వేటికవే భిన్నంగా ఉంటాయి. ఇంతకీ ఎవరు గొప్ప?

జ. అందరూ గొప్పే. ఈ పురాణాలన్నీ ఒకే వ్యాసుడు సమకూర్చినవే. కనుక ఆ ఉద్దేశమేమిటో గ్రహించాలి. కొన్ని కొన్ని కల్పాలలో, పరబ్రహ్మ కొన్ని కొన్ని రూపాలతో సృష్టి స్థితి లయలకు పూనుకుంటారు. అందువల్ల ఇలా తేడాలు కనిపిస్తుంటాయి.

మరో కారణం - ఒక్కొక్క సమయంలో ఒక్కొక్క దైవం ఒక్కొక్క ప్రయోజనం కోసం తన ప్రశస్తినీ, ప్రభావాన్ని ప్రకటిస్తుంది. ''క్వచిత్ బ్రహ్మా, క్వచిత్ విష్ణుః, క్వచిత్ రుద్రః ప్రశస్యతే...'' ఒకసారి బ్రహ్మ, ఒకసారి విష్ణుః, ఒకసారి రుద్రుడూ ప్రశస్తి పొందుతుంటారు. అన్ని పురాణాల్లో సర్వదేవతా సమన్వయం కనబడుతుంది కూడా.

''త్వం బ్రహ్మ సృష్టి కర్తాచ త్వం విష్ణుః పరిపాలకః త్వం శివశ్శి వదోనంతః'' -

అని ఒక పురాణంలో శివస్తుతి. మరో విష్ణుస్తుతుల్లోనూ ఇదే చెప్తారు. దేవీస్తుతులూ అంతే.

ఉపాసనాపరంగా మరో రహస్యం కూడా ఉంది. మనం ఎవరిని ఉపాసిస్తున్నామో వారిని ప్రధానంగా, ఇతరులను అంగములుగా భావించి ఉపాసించడం సంప్రదాయం. అంతమాత్రం చేత ఒకరు ఎక్కువా, ఒకరు తక్కువా అయిపోరు.

ఆర్.ప్రభాకర్ హైదరాబాద్

ప్ర. శ్రీరాముని చేతివేళ్ళ వల్ల ఉడతకి మూడు

గీతలు ఏర్పడ్డాయనీ, అవి సీతారామ లక్ష్మణులకి చిహ్నాలనీ అంటారు కదా! మరి అంతకు ముందు ఉడతలకి ఆ గీతలు లేవా?

జ. ఈ ఉడత ఉదంతం ఎవరో భక్తుడు మధుర భావనగా చేసిన కల్పన. దీనిని అంత వరకే గ్రహించాలి. ఉడత సాయం, ఉడతా భక్తి - అనేది భక్తికి సంబంధించిన ఒక చక్కని కల్పన. అంతే. ఈ ఉదంతం నిజానికి జరగ లేదు. మూల రామాయణాలలో లేదు. వాటి గీతలు ప్రకృతిపరంగా వచ్చినవే. ఆ గీతలకీ, పురాణకథలకీ సంబంధం లేదు.

రామకిశోర్ విజయనగరం

ప్ర. తంత్ర ఉపాసన వల్ల భగవంతుని సాయుజ్యం సాధ్యమా?

జ. మంత్రం - యంత్రం... ఉన్నదే తంత్రం. మన పూజాదులన్నీ 'తంత్రం' కిందికే వస్తాయి. సృష్టిలో ఐహికావసరాల్ని అనేక పద్ధతుల్లో తీర్చుకోవచ్చు. భౌతిక ప్రయత్నాలతో పాటూ, సూక్ష్మ ప్రపంచంలోని శక్తుల సాయంతో కూడా నెరవేర్చుకోవచ్చు. అలా ఐహిక ప్రయోజనాల కోసం సూక్ష్మ శక్తుల సాయం తీసుకోవడమే తంత్రం. వాటిఉపాసన ఆ ఫలసిద్ధితోనే పరిపూర్తి అవుతుంది. పైగా - వామాచార పద్ధతుల్లో వెళితే తత్కాల ప్రయోజనమూ, అనంతర కాలవేదనే ఫలితం.

అలాకాక - ఉత్తమ శ్రేణికి చెందిన దివ్య మంత్రాలను ఉత్తమ గురువు ద్వారా ఉపాసిస్తే, అదీ ఫలాపేక్ష రహితంగా సాగిస్తే దేవత అనుగ్రహించి సాయుజ్యానికి అవసర మైన పరిపక్వతని ప్రసాదిస్తుంది. మంత్ర జపం వల్ల మంత్రదేవత ఫలితాన్నిస్తుంది. భక్తి చేత మాత్రమే 'మంత్ర ఉద్దేశ్య దేవత' అనుగ్రహిస్తుంది. కాబట్టి మంత్ర దేవత వేరు. 'మంత్ర ఉద్దేశ్య దేవత' వేరు. ఆ దేవత స్వచ్ఛ మైన భక్తికే వశ్యం.

వి.రమేష్ హన్మకొండ

ప్ర. పడుకొనే గదిలో దేవుడి పటాలు ఉంచ వచ్చా? ఒకే గదిలో కాపురం చేసేవారి విషయం ఏమిటి?

జ. పండుకొనే ముందే, పడుకొని లేచిన తర్వాత భగవంతుని తలచుకోవడం, ధ్యానించడం అవసరం. అందుచేత నిరంభ్యంత రంగా దేవుడి పటాలు, కేలండర్లు ఉంచ వచ్చు. అయితే నిత్యం పూజించే దైవపీఠం పడక గదిలో ఉంచుకోకూడదు.

ఒకే గదిలో కాపురం చేసేటప్పుడు తప్పదు కనుక ఒక మూలన, శుద్ధిగా దేవుడి పీఠం ఉంచవచ్చు. వీలైన ఎత్తైన స్థలంలో.

జె.కృష్ణ రాజమండ్రి

ప్ర. భగవంతుని నామం ఏఏ సమయాల్లో, ఏ ఏ నియమాల్లో చేయాలి? వాటికి ఉపదేశం ఉండాలా?

జ. భగవన్నామ జపానికి ఇది సమయమనీ, ఇది నియమమనీ లేదు. సర్వకాల సర్వావస్థలలోనూ చేయవచ్చు. రామ, కృష్ణ, శివ, దుర్గ, లక్ష్మి సరస్వతి వంటి ఏ నామమైనా, ఏ సమయంలోనైనా స్మరించవచ్చు. నియమాలూ, పద్ధతులూ మంత్రజపానికి మాత్రమే అవసరం.

నామజపానికి ఏ ఉపదేశాలూ అక్కర్లేదు. మంత్ర జపానికి మాత్రం ఉపదేశం అవసరం. సర్వకాల సర్వావస్థలలోనూ నామజపం చేయడం వల్ల భగవత్కృప తప్పక లభిస్తుంది.

ఎన్.శివప్రసాద్ పిఠాపురం

ప్ర. నేను రోజూ విష్ణు సహస్రం, శివసహస్రం చదువుకుంటూంటాను. అవి ఇంట్లో చదవకూడదనీ, ఏ దేవాలయాల్లోనే చదవాలనీ ఒకరన్నారు? మైల (అశౌచం) ఉన్నప్పుడు చదవవచ్చా?

జ. విష్ణు సహస్రం, శివసహస్రం నిరభ్యంత రంగా ఇంట్లో చదవవచ్చు. చదవరాదని ఏ శాస్త్రమూ లేదు. అయితే మైల (అశౌచం) ఉన్నప్పుడు మాత్రం చదవరాదు.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 7కి జవాబులు

33. సంజయుడు: అరణ్య 1-64

34. కణికుడు దుర్యోధనునకు : కణికుడు శకుని యొక్క ఆప్తమంత్రి అతడు దుర్యోధనునకు ఉపదేశించిన నీతి కణిక నీతి. ఆది 6-100

35. అర్జునునికీ ఉలూచికీ పుట్టినవాడు. అలంబుసుడు. భీష్మ 3-105

36. తంత్రీపాలుడు

37. నిర్వేదం చెందని ఉత్సాహం

ఆనిర్వేత శ్రియోమూలం లాభస్యచ శుభస్యచ

మహాన్ భవ త్యనిర్విణ్ణః సుఖం చానంత్య మశ్నుతే. సం - ఉద్యో - 39-58

38. ముగ్గురు 1.భీష్ముడు, 2.ద్రోణుడు. 3. కర్ణుడు

39. కర్ణునితో కర్ణుని జన్మను గురించి చెప్పి పాండవులను కలిస్తే యుద్ధం ఉండదని చెపుతాడు. కర్ణుడు తిరస్కరిస్తాడు.

40. గాంధారికి నమస్కరింపబోయినపుడు. కొడుకుల నందరినీ పాండవులు చంపారని కోపంతో ఉన్న గాంధారి దృష్టి పట్టాసందులోంచి ధర్మరాజు కాలిగోళ్ళ మీద పడింది. పతివ్రత అయిన గాంధారి కోపాగ్నికి అవి మాడిపోయాయి.

41. 1. ప్రజానాశనము

2. కర్ణునివధవలన

6 మే 2000 నుండి 5 జూన్ 2000 వరకు

ఈనెల విశేషాలు

వైశాఖ వైశిష్ట్యం

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తి శర్మ

(మే 5 వైశాఖశుద్ధ పాడ్యమి మొదలు – జూన్ 2 వైశాఖ బహుళ అమావాస్య వరకు)

ముఖ్యదినాలు

మే 2000

6	అక్షయ తృతీయ.
	పరశురామ జయంతి.
	సింహాచల చందనోత్సవం
8	ఆదిశంకరజయంతి.
9	త్యాగరాజ జయంతి
10	గంగోత్పత్తి
	విద్యారణ్యస్వామిజయంతి
14	ఏకాదశి
17	శ్రీనృసింహజయంతి
18	మహావైశాఖి
	అన్నమాచార్య జయంతి
28	శ్రీహనుమజ్జయంతి

పవిత్రమైన మాసాలలో వైశాఖం ఒకటి. దీనిని 'మాధవ మాసం' అని కూడా అంటారు. విష్ణుప్రీతికరమైన రూపం ఇది.

✹ 6 అక్షయ తృతీయ.

ఇది పవిత్ర తిథి. ఈరోజున గంగా స్నానం, నదీ స్నానం సముద్రస్నానం శ్రేయస్కరం.

అంతేకాక – శ్రీకృష్ణునకు (విష్ణువునకు) ఈ రోజున చందనం పూయడం చాలా శుభఫలాలనిస్తుందనీ, విష్ణుసాలోక్యాన్ని ప్రసాదిస్తుందని ధర్మశాస్త్రవిషయం.

యః కరోతి తృతీయాయాం
కృష్ణం చందన భూషితం ।
వైశాఖస్య సితేపక్షే
సయాత్యచ్యుతమందిరమ్ ॥

వైశాఖ శుక్ల తృతీయనాడు నారాయణునికి చందనలేపనం చేయడంవల్ల విష్ణుమందిర వాసం లభిస్తుంది. ఈ కారణం చేతనే సింహాచలక్షేత్రంలో చందనోత్సవం ఈ తిథిని జరుగుతుంది.

ఈ రోజున కృతయుగమునకు ఆది.

పితృకర్మలు చేసే వాళ్లు ఈరోజున పిండరహితముగ యాగాది శ్రాద్ధం చేయాలనీ, లేదా తిలతర్పణమైనా చేయాలని ధర్మశాస్త్ర నిర్ణయం.

ఈరోజున 'ఉభకుంభదానం' (నీటి కుండ దానం) చేయడం మంచిది.

చలువ కలిగించే పదార్థాలు – పానకం, వడపప్పు వంటివి విష్ణువునకు, వేదించడం; మామిడిపళ్లు, విసనకర్ర విష్ణుప్రీతిగా యోగ్యవిప్రునకు దానం చేయడం మంచిది.

ఈ దినమే పరశురామ జయంతి

✹ 8 ఆదిశంకర జయంతి

భారతీయ సనాతన ధర్మాన్ని ప్రతిష్ఠ చేసిన వ్యాసదేవుని తరువాత, అంతటి పూజ్యులు ఆదిశంకరులు. పాషండాది/అవైదిక మతాల నుండి, మన మతంలో చెలరేగిన శైవవైష్ణవ భేదాల దాడులనుండి సనాతనమైన వేదమతాన్ని సంరక్షించిన మహాత్ముడు. సాక్షాత్తూ శంకరుని అవతారం.

శ్రుతిస్మృతి పురాణానాం
ఆలయం కరుణాలయమ్ ।
నమామి భగవత్పాదం
శంకరం లోకశంకరమ్ ॥

అని ఈ జగద్గురువును స్తుతిస్తారు. ఉపనిషత్తులకు, భగవద్గీతకు, బ్రహ్మసూత్రాలకు, విష్ణుసహస్రనామాలకు భాష్యం వ్రాసి; అనేక స్తోత్రగ్రంథాలు, వేదాంతగ్రంథాలు రచించి, ''ప్రపంచసారతంత్రం'' – వంటి మహాగ్రంథాన్ని జగత్తుకు ప్రసాదించి ఆసేతు శీతాచలం ప్రయాణించి సనాతన ధర్మ ప్రతిష్ఠాపన చేసిన ఆదిశంకరాచార్యులను స్మరించడం, ఆరాధించడం (కనీసం ఈ తిథిని) ప్రతి భారతీయుని కర్తవ్యం.

✹ 9 త్యాగరాజ జయంతి

నాదోపాసక చక్రవర్తి మహావాగ్గేయకారులు త్యాగరాజులవారు జన్మించిన తిథి ఇది.

✹ 10 గంగోత్పత్తి, విద్యారణ్యస్వామి జయంతి

గంగాదేవి జన్మించిన తిథి ఇది. ఈ రోజున గంగ పూజ, గంగాస్నానం విశేష ఫలప్రదం.

ఇదే తిథినాడు విద్యారణ్యస్వామి జన్మించారు. ఆదిశంకరుల పద్ధతిలో, సనాతనమైన మన మతాన్ని ట్లుచ్ఛుల ఆక్రమణల నుండి కాపాడిన సిద్ధపురుషుడీయన. భారతజాతి ఋణపడిన మహాత్ముడు. ఈ

ఋషి వేదాలకు భాష్యం వ్రాయడమేకాక, హరిహర బుక్కరాయల ద్వారా, విద్యానగర (విజయనగర) రాజ్యాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. ఆదిశంకరుల చరిత్రను ''శంకరవిజయం'' అనే పేరుతో రచించారు.

✷ 14 ఏకాదశి

వైశాఖశుక్ల ఏకాదశి విష్ణువునకు ప్రీతికరమైన ఏకాదశుల్లో ఒకటి. మహామహిమాన్వితమైనది. ఈ రోజున విష్ణుసహస్రనామ పారాయణ వంటివి మహాఫలప్రదం.

మరుసటిరోజు (15వ తేదీ) వచ్చే ద్వాదశి కూడా దివ్యమైన తిథి.

వైశాఖమాసే ద్వాదశ్యాం
పూజయేన్మధు సూదనం।
అగ్నిష్టోమ మవాప్నోతి
సోమలోకం సగచ్ఛతి॥

వైశాఖమాస ద్వాదశి నాడు మధుసూదనుని పూజించినవారికి, యజ్ఞాలు చేసిన ఫలం లభిస్తుంది అని ధర్మశాస్త్ర వచనం.

✷ 17 శ్రీనృసింహజయంతి

దుష్టశిక్షణకు, శిష్టరక్షణకు నారాయణుడు నృసింహస్వామిగా ఆవిర్భవించిన దివ్యదినమిది. నృసింహోపాసన సర్వశ్రేష్ఠమైనది.

ఈరోజున ప్రహ్లాదచరిత్ర పఠనం, నరసింహార్చన చేయాలి సర్వగ్రహ దోషాలు పోగొట్టి, జ్ఞానానందాలను ప్రసాదించేది నరసింహార్చన.

✷ 18 మహావైశాఖి అన్నమాచార్య జయంతి.

వైశాఖపూర్ణిమికి చాలా వైశిష్ట్యం ఉంది. ఈ రోజున విష్ణుపూజ తప్పనిసరిగా చేయాలి. జల కుంభదానాదులు ఈ దినాన విశిష్ట ఫలప్రదం.

ఈ పుణ్యతిథినాడే మహావాగ్గేయకారుడు, పదకవితామహుడు అన్నమాచార్య జన్మించాడు.

32,000 కీర్తనలతో తిరుమల శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని అర్చించిన ఈ మహాత్ముని రచనలు వేదవేదాంత పురాణాది విషయాలకీ, అద్భుత కవితా రీతులకీ నిధులు.

శ్రీనివాసుని నందకాంశంగా జన్మించిన ఈ సంకీర్తనాచార్యులు మనందరికీ పూజ్యులు. విష్ణుధర్మాన్ని వేనోళ్ల చాటిన ధన్యాత్ముడాయన.

✷ 28 శ్రీహనుమజ్జయంతి.

రుద్రాంశసంభూతుడైన ఆంజనేయుని జన్మదినమిది. సర్వాభీష్టప్రదాయకుడై ఈ స్వామిని సింధూరాదులతో అర్చించి, స్వామి అనుగ్రహాన్ని పొందడానికి ఈ తిథి విశిష్ట. ✦

మన పద్యం

**తనరన్ కాయము చేత రామచరణద్వంద్వైక దాస్యంబు, హె
చ్చిన భక్తిన్దగు వాక్కుచే ననిశమున్ శ్రీరామనామ ప్రకీ-
ర్తనమున్, జిత్తము చేత రామపరతత్త్వ ధ్యానముంజేయు శ్రీ-
హనుమంతున్ సముపాశ్రయింతు మదభీష్టార్థంబు సిద్ధింపగన్**

ఇది ప్రసిద్ధమైన వేదాంత కావ్యం ''శ్రీ సీతారామాంజనేయ సంవాదము''లోని ఇష్టదేవతా ప్రార్థనలలోనిది.

ఈ కావ్యకర్త శ్రీ పరశురామపంతుల లింగమూర్తి గురుమూర్తి.

''కాయము (శరీరం)తో శ్రీరాముని పాదాలను కొలుచుకొంటూ, మాటతో శ్రీరాముని సంకీర్తిస్తూ, చిత్తంతో శ్రీరాముని పరతత్వాన్ని ధ్యానిస్తూ - త్రికరణముల (మనసు, మాట, చేత) తో ఉత్కృతష్టమైన భక్తితో రాముని ఆరాధించే శ్రీహనుమంతుని సమగ్రంగా ఆశ్రయిస్తున్నాను. ఈ ఆశ్రయ ఫలంగా నా అభీష్టార్థములు సిద్ధించుగాక!''

అర్చత ప్రార్చత ప్రియ మేధాసో అర్చత

ఓ ప్రియమైన మేధావులారా! భగవంతుని అర్చించండి. (ఉపాసించండి). విశేషంగా అర్చించండి – ఋగ్వేదం

మానవుడైనవాడు చేయాల్సిన యజ్ఞాలలో 'దేవయజ్ఞం' ప్రధానం. దేవతలకృపలేనిదే మనుగడ లేదు. జీవుడు తన కర్మఫలానికి అనుగుణంగా దేవతాశక్తులు నిండిన శరీరాన్ని సంపాదించుకుంటాడు. ఆయా కర్మలకు ఆయా దేవతల అనుగ్రహమే, ఆయా ఇంద్రియాల శక్తులు.

సూర్యునినుండి చూపు, వాయువు నుండి ఘ్రాణం, వరుణునినుండి రుచి, అగ్ని నుండి వాక్కు, ఇంద్రునినుండి హస్తాలు.... ఇలా ఒక్కొక్క అవయవంలో ఒక్కొక్క దైవశక్తి ఉంటుంది. వీటన్నిటినీ శాసించే బుద్ధివద్ద నాడీమండలంలో ఆయా దేవతాస్థానాలున్నాయి.

మన శరీరాన్ని మనం నిర్మించుకోలేదు. దానిని నియమించడమే మనచేతిలోది. కనుక దానిలోనున్న భౌతిక వివరాలే మనకు తెలియవు. అవి తెలియాలంటే సూక్ష్మమైన భౌతిక వైజ్ఞానిక సాధనాలు కనిపెట్టాం.

వాటిని శాసించే దైవిక శక్తుల్ని తెలుసుకునేందుకు మరో సూక్ష్మ విజ్ఞానం ఉంది. దానిని వేద సంస్కృతి బోధిస్తుంది.

మొత్తానికి దేవతల వలన కలిగిన ఈ దేహం కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా దేవతల్ని అర్చించాలి. అదే యజ్ఞం. ఈ యజ్ఞమే సమస్త ప్రపంచాన్ని సక్రమంగా నడిపే సాధన. అందుకే 'యజ్ఞో భువనస్య నాభిః' అని శ్రుతి చెప్తోంది.

దేవతాశక్తులన్నిటికీ మూలమైన పరబ్రహ్మాన్ని శివునిగానో, విష్ణువుగానో, జగదంబగానో భావించి పూజించే విధానం మన నిత్యజీవితంలో నిబద్ధీకరించారు మన పెద్దలు.

అయితే కాస్త మేధావులమనుకున్న వారు – ఈ పూజలన్నీ తక్కువస్థాయికి చెందినవిగా భావించి, తమ మేధస్సే గొప్పదని వీటిని నిరసిస్తారు. అటువంటి వారిని సున్నితంగా మందలిస్తూ శ్రుతిమాత ఇలా బోధిస్తుంది.

మనమెంత జ్ఞానులమైనా, మేధావులమైనా అనేక జన్మల కర్మబంధాలు మనకు ఉన్నాయి. అవి వాసనారూపంగా మన చిత్తంలో ఉంటాయి. అవి సమసిపోతేగానీ శుద్ధజ్ఞానం రాదు. మేధస్సువేరు – శుద్ధజ్ఞాన పూర్వకమైన ఆనందానుభవం వేరు. మేధస్సు అనేక విషయాన్ని పోగుచేయగలదు. కానీ సత్యసాక్షాత్కారం దానివల్ల కాదు.

కాబట్టి కర్మవాసనాక్షయం కావాలంటే భగవత్కృపకావాలి. భగవద్భావన హృదయానికి పట్టడమే భగవత్కృప. ఆలోచించి నిర్ణయించే బుద్ధికి, ఆరాధించి ఆనందించే హృదయమూ కలవాలి. అప్పుడే జీవనం సక్రమమవుతుంది.

ఎన్ని కర్మవాసనలు పోగైనాయో మనకు తెలియదు, ఎన్ని ప్రాకృతిక శక్తులకూ, జీవకోటికీ మనం ఋణగ్రస్తులమో మనకు తెలియదు. ఆవాసనలన్నీ తొలగాలి, ఆ ఋణాలన్నీ తీరాలి. అది బుద్ధిశక్తులవల్ల జరగదు. ఈశ్వరార్చన వల్లనే సాధ్యమవుతుంది.

మనకున్న శారీరక ఉపకరణాలు, అంతఃకరణం – వీటిలోనున్న దైవీశక్తులను గుర్తించి, వీటిని శాసించే దేవదేవతత్వాన్ని ఉపాసించాలి.

బుద్ధికున్న శక్తి పరిమితం. దాని శారీరక హద్దులు, శక్తిపరమైన హద్దులు స్వల్పం. అందుకే యోగంతో శరీరశక్తిని వృద్ధిచేసుకుంటారు. తపస్సుతో మనశ్శక్తిని పెంచుకుంటారు.

సత్యసాక్షాత్కారం బుద్ధికి అందదు. ఆలోచన, అధ్యయనం ఒక విధమైన అవగాహనని ఇస్తుంది. అంతే పరిపూర్ణ జ్ఞానానికి అదిచాలదు. ఉపాసనబలం వల్లనే అనేకరహస్యాలు అవగతమవుతాయి.

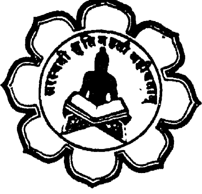
ఏ పుస్తకమూ, ఏ ప్రవచనమూ చెప్పలేని రహస్యాలు ఈశ్వరకృప వల్ల మాత్రమే స్ఫురిస్తాయి.

మేధస్సుకి, ఉపాసన తోడైతే తాను తరించి, పదిమందినీ తరింపజేయగలడు.

భగవదర్చన లేనివాడు తరించడం పూర్తిగా అసాధ్యం – అని వేదహృదయం.

అంతేకాక భగవదుపాసనలోని అంతరార్థం బుద్ధిపక్వత ఉన్నవారికే అర్థమవుతుంది. కాబట్టి వారిని ఉద్దేశించి చెప్పిన వాక్యంగా కూడా దీనిని భావించవచ్చు. ✦

MEMBERSHIP / REN WAL FORM

Please fill in capital letters and mail to...

RUSHI PEETHAM PUBLICATIONS

'PARK VIEW' NO 6, 4TH FLOOR , NO 85, G.N. CHETTY ROAD,
T.NAGAR, CHENNAI - 600 017.

Yes, I want to be a member in Rushi Peetham for

One year Rs 120/- (US $30) ☐ 3 Years Rs 360/- (US $90) ☐

5 Years Rs 600/- (US $125) ☐ Donations Rs ....

Iam paying by cheque/D.D.No..drawn on ....for Rs.............................

date...............Favouring Rushi Peetham Publications.

Name : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sex : Male ☐ Female ☐ Age ☐

Address : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

City : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ Pin : ☐☐☐☐☐☐

Subscribers No : (Incase of Renewal) :

Education : School ☐ College ☐ Graduate/Post Graduate ☐

Business ☐ Employed ☐ Retired ☐

P.T.O.

Please mention Addresses or E-mail of your Nearest & Dearest who have interest in Rushi Peetham, Bharatheeya Manasa Patrika

1. ....

....

2. ....

....

3. ....

....

4. ....

....

5. ....

....

6. ....

....

7. ....

....

8. ....

....

9. ....

....

10..

....

11..

....

** Terms : Allow 4 weeks for subscribing process. Super subscribe your name & Address on the reverse of the cheque/D.D. In case of further details contact Rushi Peetham Publications.

Owned & Published by : **UPADRASTA SIVAPRASAD** From : No.6, 4th Floor, No.85, G.N.Chetty Road, T.Nagar, Chennai - 600 017.
Printed By : **V.C. Chermakani, Sakthi Process**, No. 21F Kumballamman Koil St., Chennai - 600 081. Edited by : **SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA**

‘ఋషిపీఠం’ సంస్కృతి సంఘం
- నిర్వహణకు ఆహ్వానం

ఆర్ష (ఋషి) విద్యావ్యాప్తికి మాస పత్రిక నిర్వహణతోపాటూ, ఇతర ప్రచురణలు, ఆడియోలు వెలువరించడమే కాక – ఊరూరా సనాతన సంస్కృతిలోని వైశిష్ట్యాన్ని వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా తెలియజేయాలని ఈ సంస్కృతి సంఘం సంకల్పం.

మన సనాతన భారతీయ ధర్మానికి వారసులైన, చిత్తశుద్ధి కలిగిన, ఆసక్తిపరులు తమ వివరాలను, పూర్తి చిరునామాను తెలియజేస్తూ ‘ఋషిపీఠం’కి వ్రాయండి. వారిలో ఎంపిక చేసిన వారిని ఆ ప్రాంతానికి ‘‘ఋషిపీఠం సంస్కృతి సంఘ ప్రతినిధి’’గా గౌరవించి, సంస్కృతిక కార్యక్రమాల నిర్వహణ బాధ్యతను ‘‘ఋషిపీఠం’’ – అప్పగిస్తుంది.

ఆ సంఘంలో సభ్యులను చేర్పించడం ‘ఋషిపీఠం’ లక్ష్యాలను చిత్తశుద్ధిగా, బాధ్యతాయుతంగా వ్యాప్తి చేయడం, కార్యక్రమ నివేదికలను క్రమం తప్పకుండా మాకు పంపడం ప్రతినిధికి తప్పనిసరి బాధ్యత.

ఈ సంస్కృతి సంఘ అభ్యున్నతికి వలసిన సహాయాన్ని అందజేసేవారు ఆ ప్రతినిధికిగానీ, ‘ఋషిపీఠం’కి నేరుగా గానీ విషయం తెలియజేయవచ్చు. ఋషిసంస్కృతిపట్ల నిష్ఠ, ధర్మదృష్టి, చిత్తశుద్ధి – ఇవే ఈ సంస్కృతి సంఘం ప్రాతినిధ్యానికి కనీసార్హతలు.

ఉత్సాహవంతులైన వారు ‘‘ఋషిపీఠం – భారతీయ మానస పత్రిక ’’ చిరునామాకు వివరాలతో సహా ఉత్తరం వ్రాయండి.

- సంపాదకుడు

RNI. No. : TNTEL/1999/92
Postal Regn.No. TN/Chief Pmg-30/2000